

- rozhodnutí České národní banky č.j. 2022/1633/570 ze dne 5. ledna 2022, sp.zn. Sp/2020/100/573

██████████ – č. smlouvy ██████████ a ██████████ – č. smlouvy ██████████) poskytla spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím posoudila úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když

- ve 3 případech (č. smluv ██████████, ██████████ a ██████████) řádně neposoudila udržitelnost příjmu, tedy schopnost spotřebitelů po celou dobu trvání smluvního vztahu splácet jednotlivé splátky spotřebitelského úvěru, v jednom případě (č. smlouvy ██████████) zohlednila při posuzování úvěruschopnosti příjem ve formě příspěvku, který nelze použít k jinému účelu, než je účel vymezený v ustanovení § 21 odst. 2 písm. d) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a v jednom případě (č. smlouvy 542715) nedisponovala spolehlivými informacemi o výši příjmu spotřebitele;
 - v 8 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) nedisponovala výpisy z bankovního účtu žadatele ani žádnými jinými podklady dokládající výdaje, ve 4 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) nedisponovala informacemi prokazujícími výdaje spolužadatele, ve 14 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) nedisponovala spolehlivými informacemi o výši výdajů na bydlení a v 15 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) bez ověření využila pro posouzení pouze prohlášení žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr o výši ostatních výdajů;
 - ve 14 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) nedisponovala spolehlivými a dostatečnými informacemi o všech zjištěných závazcích žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr,
 - v 5 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) nezohlednila informace o všech závazcích, které byly patrné z doložených bankovních výpisů, v 5 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) nezohlednila informace o výši měsíčních splátek, které byly sjednány v jednotlivých smlouvách o úvěru,
 - v 9 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) měla k dispozici informace/údaje o příjmech, výdajích a úvěrových závazcích spotřebitelů, které indikovaly důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitelů spotřebitelský úvěr splácet, avšak tyto informace/údaje nezohlednila při posouzení jejich úvěruschopnosti.
- (iii) v období od 9.5.2018 do 6.9.2019 neudržovala postupy a pravidla pro přijetí a ocenění předmětu zajištění upravená ve vnitřním předpise Směrnice 38, tedy neuplatňovala standardy a metody vypracovávání odhadů vedoucí k realistickému a řádně doloženému odhadu hodnoty nemovitosti, jehož výsledkem by bylo stanovení ceny obvyklé předmětu zajištění ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku;

- (iv) v období od 9.5.2018 do 6.9.2019 ve všech 16 případech ze vzorku úvěrových případů při zjištění a stanovení ceny obvyklé jejich zajištění ve smyslu ustanovení § 1a vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška) ve spojení s ustanovením § 2 odst. 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku nevycházela z v místě a čase reálně uskutečněných obchodů, a ani není z odhadu zřejmé, zda zohlednila tržní rizika a předpokládaný vývoj na dílčím či místním trhu, na kterém by byl předmět ocenění obchodován, aby bylo možno učinit závěr, že byl předmět ocenění oceněn tržní hodnotou ve smyslu ustanovení § 1b vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška) ve spojení s ustanovením § 2 odst. 4 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku;
- (v) v období od 9.5.2018 do 6.9.2019 neposkytla ani jednomu spotřebiteli z 16 úvěrových případů informaci o celkové výši úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) ZSÚ, když uvedla v oddílu 3, věty první Evropského standardizovaného informačního přehledu, nesprávně informaci o celkové výši úvěru, jelikož ta obsahovala i poplatky uvedené v článku 3 smlouvy o úvěru na bydlení;

t e d y p o r u š i l a

- ad (i) ustanovení § 8 odst. 1 ZSÚ;
- ad (ii) ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ;
- ad (iii) ustanovení § 15 odst. 2 písm. d) ZSÚ;
- ad (iv) ustanovení § 113 odst. 3 ZSÚ;
- ad (v) ustanovení § 95 odst. 2 ZSÚ;

č í m ž s e d o p u s t i l a

- ad (i) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. a) ZSÚ;
- ad (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ;
- ad (iii) přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ;
- ad (iv) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. r) ZSÚ;
- ad (v) přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. t) ZSÚ;

a z a t o s e j í

ukládá podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) ZSÚ pokuta ve výši 2 500 000 Kč (dva miliony pět set tisíc korun českých). Pokutu je společnost ACEMA Credit Czech, a.s., IČO 261 58 761, se sídlem U libeňského pivovaru 63/2, Libeň, 180 00 Praha 8, povinna zaplatit do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu, který je vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol identifikační číslo plátce.

B.

Společnosti ACEMA Credit Czech, a.s., IČO 261 58 761, se sídlem U libeňského pivovaru 63/2, Libeň, 180 00 Praha 8, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., ukládá náhrada nákladů řízení, které vyvolala porušením své právní povinnosti, ve výši 1 000 Kč (slovy jeden tisíc korun českých). Paušální náhradu nákladů řízení je společnost ACEMA Credit Czech, a.s., IČO 261 58 761, se sídlem U libeňského pivovaru 63/2, Libeň, 180 00 Praha 8, povinna zaplatit do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky, č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol identifikační číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

A. Identifikace účastníka řízení

1. Společnost ACEMA Credit Czech, a.s., IČO 261 58 761, se sídlem U libeňského pivovaru 63/2, Libeň, 180 00 Praha 8 (dále jen „účastník řízení“) je zapsán v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 6408, kde jeho předmětem podnikání je výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, poskytování spotřebitelského úvěru jiného než na bydlení a poskytování spotřebitelského úvěru na bydlení. Česká národní banka udělila účastníku řízení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů s účinností ode dne 4.5.2018.

B. Průběh správního řízení

2. Na základě pověření ke kontrole č.j. 2019/068755/CNB/650 ze dne 14.6.2019 provedla Česká národní banka kontrolu u společnosti ACEMA Credit Czech, a. s., IČO: 261 587 61, se sídlem U libeňského pivovaru 63/2 Libeň, 180 00 Praha 8. Předmětem kontroly bylo dodržování povinností podle ZSÚ¹. Kontrola byla zaměřena na:
 - pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele,
 - pravidla a postupy pro přijetí a ocenění předmětu zajištění spotřebitelského úvěru na bydlení.
3. Účastník řízení v období od 4.5.2018 do 12.9.2019, které bylo předmětem kontroly, poskytl 23 spotřebitelských úvěrů², kdy nabízel pouze jeden typ produktu „*Mojepůjčka*“

¹ ZSÚ do vydání rozhodnutí byl novelizován zákony č. 186/2020 Sb., 237/2020 Sb. a č. 353/2021 Sb., když těmito novelami došlo pouze ke změně ustanovení § 113 odst. 3 ZSÚ, která připustila ocenění předmětu zajištění i tržní hodnotou. Proto správní orgán pro zjednodušení bude v rozhodnutí užívat dále jen „ZSÚ“.

² Smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelkou [redacted] dne 8.6.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] a spolužadatelkou [redacted] dne 20.9.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] dne 18.12.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] dne 20.2.2019, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] dne 11.3.2019, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] a spolužadatelkou [redacted] dne 9.5.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] dne 20.6.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelkou [redacted] dne 28.8.2018,

Top". Hlavní znaky produktu „*Mojepůjčka Top*“: bezúčelový úvěr zajištěný nemovitostí s maximální dobou splácení 240 měsíců, který je nabízen s pevnou úrokovou sazbou. Minimální výše poskytnutého úvěru je 100 000 Kč.

4. V rámci kontroly byly zjištěny níže popsané nedostatky, při čemž byl vyhotoven protokol o kontrole č.j. 2019/121000/CNB/650 ze dne 21.11.2019. Dne 30.12.2019 účastník řízení podal námítky proti protokolu o kontrole, tyto námítky byly dále doplněny podáním dne 7.1.2020 (obsahem podání byla oprava zřejmých nesprávností již doručených námitek). Podané námítky byly přezkoumány a vyřízeny rozhodnutím o námítkách proti protokolu o kontrole ze dne 27.1.2020, č.j. 2020/002629/CNB/650 takto, že jedné námitce bylo částečně vyhověno, avšak ostatní námítky byly zamítnuty. V průběhu kontroly deklaroval účastník řízení přijetí nápravných opatření, která jsou popsána v kapitole 2.3.2.7. protokolu o kontrole.³ Po důkladném vyhodnocení kontrolních zjištění obsažených v protokolu o kontrole a zajištěných podkladů se správní orgán rozhodl o těch, která považuje za nejzávažnější z nich, zahájit správní řízení, neboť jejich projednání ve správním řízení považuje za nezbytné, a proto bylo dne 15.2.2021 oznámením o zahájení správního řízení č.j. 2021/16653/570 správní řízení s účastníkem řízení zahájeno⁴.
5. Dne 16.2.2021 účastník řízení zaslal pod č.j. 2021/17905/570 správnímu orgánu žádost o prodloužení lhůty o 25 pracovních dnů pro vyjádření se k oznámení o zahájení řízení. Správní orgán dne 17.2.2021 zaslal pod č.j. 2021/18034/570 účastníku řízení sdělení, že této žádosti bylo vyhověno. Dne 19.4.2021 správní orgán obdržel od účastníka řízení písemnost č.j. 2021/41718/570, ve které se účastník řízení vyjádřil k zahájenému správnímu řízení (dále jen „Vyjádření I“). Dne 21.5.2021 byl účastník řízení vyzván pod č.j. 2021/52724/570 k seznámení se správním spisem, k vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí a k předložení účetní závěrky za roky 2019 a 2020 ve formě rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Dne 1.6.2021 účastník řízení písemností pod č.j. 2021/55994/570 předložil účetní závěrku za rok 2019 ve formě rozvahy a výkazu zisku a ztráty s tím, že účetní závěrka za rok 2020 není ještě sestavena, když lhůta pro její sestavení uplyne až 30.9.2021⁵. Účastník řízení zároveň požádal správní orgán o prodloužení lhůty pro vyjádření se k shromážděným podkladům rozhodnutí do 30.6.2021. Správní orgán této žádosti písemností č.j. 2021/56272/570 ze dne 1.6.2021 vyhověl. Účastník řízení se vyjádřil k podkladům řízení dne 9.7.2021 doručením písemnosti pod č.j. 2021/73608/570 (dále jen „Vyjádření II“). Dne 15.7.2021 písemností č.j. 2021/75366/570 účastník řízení doplnil svoje vyjádření se k pokladům o vnitřní předpisy S38v5 Zajištění spotřebitelského úvěru, S32v9 Hodnocení klienta, Ř01v4 Organizační řád a S33v5 Proces poskytování úvěru.

smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] dne 14.2.2019, smlouva č. [redacted] se žadatelem [redacted] a spolužadatelkou [redacted] dne 13.5.2019, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelkou [redacted] dne 6.6.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelkou [redacted] a spolužadatelem [redacted] dne 6.8.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] dne 10.8.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelkou [redacted] dne 7.9.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelkou [redacted] dne 17.9.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelkou [redacted] dne 15.10.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] a spolužadatelkou [redacted] dne 16.11.2018, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] a spolužadatelkou [redacted] dne 28.1.2019, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] dne 27.3.2019, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] a spolužadatelkou [redacted] dne 15.4.2019, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] dne 12.4.2019, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelkou [redacted] a spolužadatelem [redacted] dne 30.5.2019, smlouva č. [redacted] uzavřena se žadatelem [redacted] a spolužadatelkou [redacted] dne 9.9.2019.

³ Kontrolní spis Příloha č. 1 Sp/2020/100/573.

⁴ Proto správní orgán nezahájil řízení ohledně všech zjištěných pochybení uvedených v protokolu o kontrole, ale pouze o těch nejzávažnějších z nich.

⁵ Dne 23.11.2021 byla založena do sbírky listin obchodního rejstříku.

C. Skutková zjištění a jejich právní posouzení

6. Správní orgán na úvod sděluje, že neshledal důvody pro zastavení správního řízení podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, a proto návrhu účastníka řízení uvedeného ve Vyjádření I a II na vydání usnesení o zastavení řízení správní orgán nevyhověl.

Ad výrok A. (i).

7. Podle ustanovení § 8 odst. 1 ZSÚ platí, že ten, kdo je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr, může být při provozování činností uvedených v ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) bodech 1 až 4 tohoto zákona zastoupen pracovníkem, samostatným zprostředkovatelem, vázaným zástupcem nebo zprostředkovatelem vázaného spotřebitelského úvěru.
8. Podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) ZSÚ bodů 1 až 4 se rozumí poskytováním spotřebitelského úvěru nabízení možnosti sjednat spotřebitelský úvěr vlastním jménem a na vlastní účet, předkládání návrhu na sjednání spotřebitelského úvěru vlastním jménem a na vlastní účet, provádění přípravných prací směřujících vlastním jménem a na vlastní účet ke sjednání spotřebitelského úvěru, včetně poskytování doporučení vedoucího ke sjednání spotřebitelského úvěru a sjednávání spotřebitelského úvěru vlastním jménem a na vlastní účet.
9. Podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. h) ZSÚ je pracovníkem osoba, která je s poskytovatelem nebo zprostředkovatelem spotřebitelského úvěru v pracovněprávním vztahu, anebo člen statutárního orgánu nebo správní rady poskytovatele nebo zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, nebo prokurista, pokud se přímo podílejí na poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, nebo jsou za poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru odpovědny.

Zjištění správního orgánu

10. Správní orgán zjistil, že [REDAKCE]⁶ a [REDAKCE]⁷ nebyli v období od 21.6.2018 do 9.8.2019⁸ pracovníky účastníka řízení ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. h) ZSÚ, ani nedisponovali oprávněním pro činnost samostatného zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, vázaného zástupce nebo zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru, přestože se podíleli minimálně v tomto období na činnostech spojených s poskytováním spotřebitelského úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) ZSÚ. Správní orgán v průběhu kontroly konkrétně zjistil, že [REDAKCE] se podílel na uzavření smlouvy č. 542811 ze dne 6.9.2019 s žadatelem [REDAKCE] a spolužadatelkou [REDAKCE], kterou dne 9.8.2019 [REDAKCE] za účastníka řízení podepsal. [REDAKCE] pak na pozici operátora přímo konzultoval s žadatelem o úvěr např. v úvěrových případech [REDAKCE] v období od 9.8.2018 do 22.8.2018 a [REDAKCE] dne 21.6.2018, nastavení parametrů úvěru, posuzoval vhodnost příjmů prohlášených žadatelem, sděloval orientační výsledek posouzení úvěruschopnosti a vepisoval údaje do dokumentů Bonita v úvěrových

⁶ Výkon činností [REDAKCE] je upraven příkazní smlouvou, která byla uzavřena dne 18.2.2019 - Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088037/CNB/650, soubor Odpoved_na_vyzvu_dle_Protokolu_ACEMA_08082019.pdf.

Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088150/CNB/650, soubor Pozadavek_02a_Smlouva_[REDAKCE].

⁷ Výkon činností [REDAKCE] je upraven příkazní smlouvou, která byla uzavřena dne 1.6.2018 - viz Potvrzení o převzetí zajištěných podkladů ze dne 20.8.2019, č.j. 2019/092346/CNB/650 a DVD „Podklady“ soubor 2019 92346 650 Pracovní a příkazní smlouvy.pdf.

⁸ [REDAKCE] komunikoval jako operátor dne 21.6.2018 s žadatelkou o úvěr [REDAKCE] a [REDAKCE] připojil svůj podpis na smlouvu č. [REDAKCE] dne 9.8.2019 ([REDAKCE] a [REDAKCE] připojili svůj podpis dne 6.9.2019).

případech [redacted] dne 8.2.2019, [redacted] dne 21.6.2018, [redacted]
[redacted] v období od 19.7.2018 - 22.8.2018 a [redacted] dne 7.2.2019⁹.

Vyjádření účastníka řízení

11. Účastník řízení ve Vyjádření I uvedl, že sice pan [redacted] byl uveden na seznamu předaném ze strany účastníka řízení správnímu orgánu na kontrolním pohovoru dne 6.8.2019, avšak jednalo se fakticky o administrativní nedopatření. Účastník řízení vysvětlil, že pan [redacted] byl připraven pouze v případě nutnosti řešení zastupitelnosti. Pro tento případ pan [redacted] disponoval odbornou způsobilostí dle ZSÚ. Účastník řízení je toho názoru, že pan [redacted] se však reálně na poskytování žádného spotřebitelského úvěru nepodílel, což je ostatně zřejmé i z podkladů poskytnutých v rámci kontroly. Účastník řízení dodal, že pan [redacted] se nijak nepodílel na komunikaci se žadatelem o úvěr spotřebitelem panem [redacted]. Podpis pana [redacted] na smlouvě o spotřebitelském úvěru byl pouze formálním úkonem, vyplývajícím z interně stanoveného požadavku na podpis dvou osob na smlouvě.
12. Účastník řízení upozornil, že jak vyplývá z vymezení činnosti podle ustanovení § 8 odst. 1 ZSÚ, u kterých zákon vymezuje požadavek na zastoupení vybranými osobami, musí jít o reálný výkon těchto činností. Účastník řízení dále uvedl, že správní orgán však v průběhu řízení žádné takové skutečnosti nezjišťoval a svá skutková zjištění postavil na pouhém formálním uvedení pana [redacted] v seznamu osob oprávněných jednat za účastníka řízení, resp. podpisem na jediné smlouvě o spotřebitelském úvěru.
13. Účastník řízení proto v případě pana [redacted] odmítá závěr, že byl při poskytování spotřebitelského úvěru zastoupen v rozporu s ustanovením § 8 odst. 1 ZSÚ. Dle jeho názoru závěry správního orgánu stojí na pouhém porovnání seznamu osob poskytnutým ze strany účastníka řízení, aniž by správní orgán zjišťoval skutečné zapojení pana [redacted] do poskytování spotřebitelských úvěrů.
14. K [redacted] účastník řízení sdělil, že pro něj již nevykonává jakoukoli činnost.
15. Ve Vyjádření II účastník řízení znovu uvedl, že správní orgán založil své závěry pouze na administrativním nedopatření, čistě jen z toho, že byl pan [redacted] formálně veden na seznamu předaném na kontrolním pohovoru dne 6.8.2019 a zdůraznil, že jak vyplývá z jiných poskytnutých podkladů, nebyl pan [redacted] formálně zapojen do sjednávání spotřebitelských úvěrů. Účastník řízení je toho názoru, že požadavek na zastoupení některou z osob uvedených v ustanovení § 8 odst. 1 ZSÚ se vztahuje na skutečný výkon činnosti při sjednávání spotřebitelského úvěru. Z tohoto důvodu účastník řízení odmítl závěr, že v případě pana [redacted] byl při poskytování

⁹ Viz nahrávky hovorů přijaté ČNB dne 26.8.2019, č. j. 2019_091849_CNB_650, soubor

[redacted]_out-20180814-095036-583-732371019-1534233033.10630.WAV,
[redacted]_rg-20180809-162601-732371019-1120-1533824761.9423.WAV,
[redacted]_rg-20180810-132651-732371019-1120-1533900411.9762.WAV,
[redacted]_rg-20180813-164409-732371019-1120-1534171449.10531.WAV,
[redacted]_rg-20180814-161013-732371019-1120-1534255813.11104.WAV,
[redacted]_rg-20180816-155842-732371019-1120-1534427922.12009.WAV,
[redacted]_rg-20180817-101445-732371019-1120-1534493685.12182.WAV,
[redacted]_rg-20180822-094504-732371019-1120-1534923904.14410.WAV,
[redacted]_q-2-777028475-20190208-141323-1549635203.187.WAV,
[redacted]_out-20180621-124035-583-606669723-1529577633.61634.WAV,
[redacted]_rg-20180621-121600-606669723-1120-1529576160.61600.WAV,
[redacted]_q-2-732741578-20190207-095638-1549533398.1117.WAV,
[redacted]_out-20180719-143609-583-777180686-1532003767.1117.WAV,
[redacted]_out-20180719-145146-583-777180686-1532004704.1129.WAV,
[redacted]_rg-20180723-085430-777180686-1120-1532328870.1804.WAV,

spotřebitelského úvěru zastoupen v rozporu s ustanovením § 8 odst. 1 ZSÚ, a že se tak mohl dopustit přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. a) ZSÚ.

Stanovisko správního orgánu vč. právní kvalifikace

16. Účastník řízení ve svých vyjádřeních nijak nezpochybňuje, že [REDACTED]¹⁰ nebyl v období od 21.6.2018 do 8.2.2019¹¹ pracovníkem účastníka řízení ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. h) ZSÚ, ani nedisponoval oprávněním pro činnost samostatného zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, vázaného zástupce nebo zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru, přestože se podílel minimálně v tomto období na činnostech spojených s poskytováním spotřebitelského úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) ZSÚ.
17. Správní orgán námitky účastníka řízení ohledně pana [REDACTED] považuje za účelové. Účastník řízení již v přípisě¹², který správní orgán obdržel 24.7.2019, uvedl, že [REDACTED] na základě příkazní smlouvy vykonával pozici Account Managera s konkrétním vymezením a popisem vykonávaných činností cit.: „v případě spotřebitelských úvěrů obdobná pozice jako obchodník, tj. jedná s klientem o úvěrové smlouvě“. Z vnitřního předpisu *Ř01v3* tato pozice spadá pod vedoucího oddělení obchodu a marketingu¹³, které má zajišťovat činnosti dle čl. 4.9 odst. 1 tohoto vnitřního předpisu. Těmito činnostmi jsou především zpracování žádostí o úvěr a komunikace s klienty, příprava úvěrové dokumentace, realizace podpisu smluv, komunikace s externími partnery. Správní orgán při popisu skutkového stavu tedy nevycházel pouze z účastníkem řízení namítaného seznamu osob, na kterém měl být dle tvrzení účastníka řízení [REDACTED] jako osoba podílející se na poskytování spotřebitelského úvěru, uveden pouze z důvodu administrativního pochybení.¹⁴ Uzavírání smluv o spotřebitelském úvěru naplňuje definici uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) ZSÚ¹⁵, když účastník řízení jako poskytovatel spotřebitelského úvěru při takové činnosti musí být zastoupen podle ustanovení § 8 odst. 1 ZSÚ pouze pracovníkem, samostatným zprostředkovatelem, vázaným zástupcem nebo zprostředkovatelem vázaného spotřebitelského úvěru. Nicméně vzhledem ke skutečnosti, že ze skutkových zjištění vyplynulo, že se [REDACTED] podílel pouze na uzavření jediné smlouvy, tak správní orgán přihlédl k malé závažnosti a nízké společenské škodlivosti jednání účastníka řízení v daném případě a nevyhodnotil toto jednání jako přestupek.
18. Správní orgán má za prokázané, že [REDACTED]¹⁶ nebyl v období od 21.6.2018 do 8.2.2019¹⁷ pracovníkem účastníka řízení ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. h) ZSÚ, ani nedisponoval oprávněním pro činnost samostatného zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, vázaného zástupce nebo zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru, přestože se podílel minimálně v tomto období na činnostech

¹⁰ Výkon činností [REDACTED] je upraven příkazní smlouvou, která byla uzavřena dne 1.6.2018 - viz Potvrzení o převzetí zajištěných podkladů ze dne 20.8.2019, č.j. 2019/092346/CNB/650 a DVD „Podklady“ soubor 2019 92346 650 Pracovní a příkazní smlouvy.pdf.

¹¹ [REDACTED] v prvním případě komunikoval jako operátor dne 21.6.2018 s žadatelkou o úvěr [REDACTED] a v posledním případě dne 8.2.2019 vepisoval údaje do tabulky Bonita u žadatele [REDACTED].

¹² Přijato ČNB dne 24. 7. 2019, č.j. 2019/082578/CNB/650, soubor

Odpoved_na_vyzvu_I_ACEMA_24072019.pdf.

¹³ Přijato ČNB dne 24. 7 2019, č.j. 2019/082578/CNB/650, soubor *1_Pozadavek_c_01_organizacni_struktura.pdf*.

¹⁴ Přijato ČNB dne 6. 8. 2019, č.j. 2019/087626/CNB/650.

¹⁵ K tomu srovnej: SLANINA, Jan; JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel; WACHTLOVÁ, Lucie; FLÍDR Jan. *Zákon o spotřebitelském úvěru*. Praha: C. H. Beck, 2017, str. 31 – 32.

¹⁶ Výkon činností [REDACTED] je upraven příkazní smlouvou, která byla uzavřena dne 1.6.2018 - viz Potvrzení o převzetí zajištěných podkladů ze dne 20.8.2019, č.j. 2019/092346/CNB/650 a DVD „Podklady“ soubor 2019 92346 650 Pracovní a příkazní smlouvy.pdf.

¹⁷ [REDACTED] v prvním případě komunikoval jako operátor dne 21.6.2018 s žadatelkou o úvěr [REDACTED] a v posledním případě dne 8.2.2019 vepisoval údaje do tabulky Bonita u žadatele [REDACTED].

spojených s poskytováním spotřebitelského úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) ZSÚ.

19. Podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. a) ZSÚ pak platí, že ten, kdo je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr, se dopustí přestupku tím, že v rozporu s ustanovením § 8 odst. 1 je při své činnosti podle tohoto zákona zastoupen jinou osobou.
20. **Správní orgán má za prokázané, že v období od 21.6.2018 do 8.2.2019 byl účastník řízení při poskytování spotřebitelského úvěru na bydlení zastoupen [REDAKCE], který na pozici operátora přímo konzultoval s žadatelem o úvěr v úvěrových případech [REDAKCE] v období od 9.8.2018 do 22.8.2018 a [REDAKCE] dne 21.6.2018, nastavení parametrů úvěru, posuzoval vhodnost příjmů prohlášených žadatelem, sděloval orientační výsledek posouzení úvěruschopnosti a vepisoval údaje do dokumentů Bonita v úvěrových případech [REDAKCE] dne 8.2.2019, [REDAKCE] dne 21.6.2018, [REDAKCE] v období od 19.7.2018 do 22.8.2018 a [REDAKCE] dne 7.2.2019, když [REDAKCE] nebyl pracovníkem ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. h) ZSÚ, a tím účastník řízení porušil ustanovení § 8 odst. 1 ZSÚ, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. a) ZSÚ.**

Ad výrok A. (ii).

21. Účastník řízení má povinnost v souladu s požadavky ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele, a to na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných primárně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
22. V souladu s ustanovením § 86 odst. 2 ZSÚ je účastník řízení povinen posoudit zejména schopnost spotřebitele splácet úvěr na základě porovnání příjmů a výdajů a způsobu plnění dosavadních dluhů. Hodnotu majetku přitom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úvěru vyplývá, že spotřebitelský úvěr má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebitele, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebitele vyplývá, že bude schopen splácet spotřebitelský úvěr bez ohledu na své příjmy. Účastník řízení má povinnost zjišťovat informace o příjmech a výdajích spotřebitele, které zahrnují zejména (i) výdaje na bydlení, (ii) pravidelné měsíční výdaje na provoz domácnosti, úhradu sjednaných služeb a všech stávajících závazků vůči třetím osobám a (iii) výdaje na domácnost (např. jídlo, ošacení, dopravné), a to za účelem získání objektivního obrazu o jeho komplexní finanční situaci.
23. Podle ustanovení § 84 odst. 2 ZSÚ spotřebitel poskytne poskytovateli na základě požadavků poskytovatele podle odstavce 1 úplné a pravdivé informace. Pokud je to k posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nezbytné, poskytnuté informace je spotřebitel povinen poskytovateli na jeho žádost vysvětlit, popřípadě doplnit. Tyto informace je za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele poskytovatel povinen ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných údajů.

Zjištění správního orgánu

24. Správní orgán provedl kontrolu postupů účastníka řízení z hlediska naplnění požadavků ustanovení § 86 ZSÚ u následujících 16 úvěrových případů z celkového počtu 23 úvěrových případů, které byly sjednány v období od 9.5.2018 do 6.9.2019:

	Číslo smlouvy	Datum uzavření smlouvy	Identifikace žadatele	Identifikace spolužadatele	Osoba, která provedla posouzení úvěruschopnosti
1.	██████	8.6.2018	██████		██████
2.	██████	9.5.2018	██████	██████	██████
3.	██████	28.8.2018	██████		██████
4.	██████	20.6.2018	██████		██████
5.	██████	20.2.2019	██████		██████
6.	██████	20.9.2018	██████	██████	██████
7.	██████	13.5.2019	██████	██████	██████
8.	██████	14.2.2019	██████		██████
9.	██████	30.5.2019	██████	██████	██████
10.	██████	6.8.2018	██████	██████	██████
11.	██████	15.4.2019	██████	██████	██████
12.	██████	10.8.2018	██████		██████
13.	██████	17.9.2018	██████		██████
14.	██████	7.9.2018	██████		██████
15.	██████	27.3.2019	██████		██████
16.	██████	6.9.2019	██████	██████	██████

25. Účastník řízení má upravenou problematiku posuzování úvěruschopnosti ve vnitřním předpise Směrnice S32v2 - Hodnocení klienta pro účely poskytnutí spotřebitelského úvěru, který nabyl účinnosti dne 1.12.2018¹⁸ (dále jen „Směrnice S32¹⁹“), který byl následně aktualizován:

- Směrnice S32v3 - Hodnocení klienta pro účely poskytnutí spotřebitelského úvěru, která s účinností od 19.7.2018 mění/nahrazuje Směrnici S32v2²⁰;

¹⁸ Předloženo v rámci řízení o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, vedené pod spis. zn. S-Sp-2017/00164/CNB/571 (viz Kontrolní spis_Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

¹⁹ Správní orgán pro účely tohoto řízení jednotlivé verze nerozlišuje a používá odkazy na jednotlivé články dle Směrnice S32. Konkrétní verze tohoto vnitřního předpisu je dále uvedena pouze v případě, že správní orgán odkazuje na jednotlivé změny.

²⁰ Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088037/CNB/650, soubor *Odpoved_na_vyzvu_dle_Protokolu_ACEMA_08082019.pdf*.

- Směrnice S32v4 - Hodnocení klienta pro účely poskytnutí spotřebitelského úvěru, která s účinností od 14.9.2018 mění/nahrazuje Směrnicí S32v3²¹;
 - Směrnice S32v5 - Hodnocení klienta pro účely poskytnutí spotřebitelského úvěru, která s účinností od 17.10.2018 mění/nahrazuje Směrnicí S32v4²²; Směrnice S32v5 byla účinná do 30.9.2019²³;
 - Směrnice S32v6 - Hodnocení klienta pro účely poskytnutí spotřebitelského úvěru, která s účinností od 1.10.2019 mění/nahrazuje Směrnicí S32v5²⁴ a která byla přijata mj. i v návaznosti na průběh kontroly na místě dne 12.9.2019²⁵ (více viz kapitola 2.3.2.7. protokolu o kontrole).
26. Kompletní posouzení úvěruschopnosti žadatelů a/nebo spolužadatelů o úvěr, resp. jejich disponibilních zdrojů, a schvalování žádostí o úvěr provedly u doloženého vzorku úvěrových případů osoby v oddělení Risku, jmenovitě [REDAKCE]²⁶, [REDAKCE]²⁷ a [REDAKCE]²⁸, a to na základě výsledků zaznamenaných v dokumentu Bonita.
27. V průběhu kontrolního pohovoru dne 6.8.2019 byl účastník řízení dotázán²⁹, zda využívá nějakou formu automatizovaného scoringového modelu pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Účastník řízení uvedl, že nikoliv, že všechno dělá ručně. Vzhledem k tomuto má správní orgán za to, že dokument Bonita³⁰ je vytvořen jako podklad pro rozhodnutí účastníka řízení o tom, zda úvěr poskytnout či zamítnout.
28. Dokument Bonita tvoří excelovské tabulky³¹. Je složen ze 4 hlavních oblastí („Příjmy“, „Výdaje“, „Výpočet splátky úvěru“ a „Součtové tabulky“, obsahující žlutá a modrá pole, celkové vyhodnocení úvěruschopnosti žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr). Do tabulek jsou zadávány mj. údaje získané od žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr a na základě těchto údajů jsou vypočteny hodnoty jednotlivých ukazatelů, např. *DTI*, *DSTI*, *LTI*³². Na základě výsledných hodnot těchto ukazatelů dokument Bonita

Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088150/CNB/650, soubor *Pozadavek_03b_Smernice_S33_revize_v2_ku_v3.pdf*. (viz Kontrolní spis Příloha č. 1_Sp/2020/100/573)

²¹ Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088037/CNB/650, soubor *Odpoved_na_vyzvu_dle_Protokolu_ACEMA_08082019.pdf*.

Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088150/CNB/650, soubor *Pozadavek_03b_Smernice_S33_revize_v3_ku_v4.pdf*. (viz Kontrolní spis Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

²² Přijato ČNB dne 24. 7. 2019, č.j. 2019/082578/CNB/650, soubor *3_Pozadavek_c_09_S32_Hodnoceni_klienta.pdf*. (viz Kontrolní spis Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

²³ Přijato ČNB dne 11. 10. 2019, č.j. 2019/108088/CNB/650, soubor *Priloha_1_S32v6_Hodnoceni_klienta_s_revizemi_oproti_verzi_S32v5_.pdf* (viz Kontrolní spis Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

²⁴ Přijato ČNB dne 11. 10. 2019, č.j. 2019/108088/CNB/650, soubor *Priloha_1_S32v6_Hodnoceni_klienta_s_revizemi_oproti_verzi_S32v5_.pdf* (viz Kontrolní spis Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

²⁵ Přijato ČNB dne 11. 10. 2019, č.j. 2019/108088/CNB/650, soubor *Vyjadreni_a_doplneni_podkladu_ACEMA_CNB_11102019.pdf* (viz Kontrolní spis Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

²⁶ [REDAKCE] činnost vykonával na základě uzavřené příkazní smlouvy ze dne 30.3.2018 se společností [REDAKCE], IČO [REDAKCE], jejímž předmětem bylo poskytovat účastníku řízení služby, a to v oblasti poskytování poradenství a konzultací dle objednávek účastníka řízení. [REDAKCE] je zároveň jednatelem společnosti [REDAKCE]. Viz kontrolní spis Příloha č. 1_Sp/2020/100/573, složka „2019_87626_650_Zajištené podklady_listinné_06082019“ a soubor „prikazni_smlouva_[REDAKCE].pdf“.

²⁷ [REDAKCE] činnost vykonával na základě uzavřené pracovní smlouvy, když podal účastníku řízení dne 28.6.2019 výpověď z pracovního poměru, a když zároveň odstoupil z pozice člena představenstva účastníka řízení. Viz Přijato ČNB dne 20.8.2019, č.j. 2019/092348/CNB/650, *Výpověď z pracovního poměru*.

²⁸ [REDAKCE] jako Risk Specialist činnost vykonával na základě uzavřené pracovní smlouvy. Viz Přijato ČNB dne 24.7.2019, č.j. 2019/08578/CNB/650.

²⁹ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 6.8.2019, č.j. 2019/098293/CNB/650, soubor *Kontrolni_pohovor_Acema_Credit_2019.08.06_3.WAV*, čas: 00:51:00 do 00:51:20. (viz Kontrolní spis Příloha č. 1_Sp/2020/100/573)

³⁰ V rámci jednotlivých úvěrových složek účastník řízení doložil 3 verze dokumentu Bonita, kdy jednotlivé verze tohoto dokumentu jsou popsány v kapitole 2.3.1.3. protokolu o kontrole.

³¹ Viz soubor *Priloha_2_S32v6_-_Pr.2_Tabulka_bonita.xlsx*.

³² Ukazatel DTI (Debt to Income) je poměr výše celkového zadlužení žadatele o úvěr a výše jeho čistého ročního příjmu. Ukazatel DSTI (Debt Service to Income) je poměr ročních průměrných výdajů žadatele o úvěr vyplývajících z jeho celkového zadlužení (tzv. dluhová služba) a jeho ročního čistého příjmu. Ukazatel LTI (Loan To Income) je definován jako poměr výše poskytovaného úvěru k disponibilním příjmům žadatele.

vyhodnotí, zda je žadatel a/nebo spolužadatel o úvěr úvěruschopný či nikoliv.“

29. V oblasti příjmy se zadává výše a zdroj příjmu žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr podle informací, které žadatel a/nebo spolužadatel uvedli v žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru (dále jen „žádost“).
30. Oblast „Výdaje“ se rozděluje na čtyři samostatně zjišťované a zohledňované typy výdajů: (i) minimální životní náklady, (ii) náklady na bydlení, (iii) splátky úvěrových závazků, (iv) ostatní platby.
31. Žádost obsahuje v části výdaje následující pojmy: „celkové měsíční výdaje domácnosti“, „měsíční výdaje na bydlení“, „další výdaje“. Těmto pojmům použitým v žádosti obsahově odpovídají následující pojmy použité v dokumentu Bonita: „minimální životní náklady“, „náklady na bydlení“, „ostatní platby“.
32. V části „Výdaje“ jsou v dokumentu Bonita vyplňovány „*minimální životní náklady*“. Žadatel a/nebo spolužadatel o úvěr mají primárně uvést reálnou výši celkových měsíčních výdajů a následně je doložit. V případě, že žadatel a/nebo spolužadatel o úvěr není schopen tento typ výdaje doložit, lze jej stanovit „jinou metodou“, resp. je postupováno dle čl. 2.2.8.1.1 odst. 1 a 2 Směrnice S32, kde se uvádí: „*Minimální životní náklady představují souhrn plateb, které zajišťují Klientovi minimální životní úroveň. O výši nákladů rozhoduje počet členů Klientovy domácnosti (do tabulky Bonita se doplní počet dospělých a dětí ve stanovených věkových skupinách).*“ Výše jednotlivých částek pro výpočet minimálních životních nákladů je stanovena dle čl. 2.2.8.1.1 odst. 3 přílohy č. 1 Směrnice S32.
33. Druhým typem výdajů, které jsou účastníkem řízení zjišťovány a zohledňovány, jsou náklady na bydlení. Dle čl. 2.2.8.1.2 odst. 1 Směrnice S32 platí: „*Náklady na bydlení představují souhrn plateb, které zajišťují Klientovi základní potřebu bydlení a to včetně všech členů jeho domácnosti.*“ Náklady na bydlení se dle čl. 2.2.8.1.2.1 Směrnice S32 dokládají prostřednictvím výpisu z účtu, dokladem SIPO, atd. V případě, že tento typ nákladů není doložen, tak jsou tyto náklady stanoveny „jinou metodou“ dle přílohy č. 1 Směrnice S32. U výše nákladů na bydlení jsou aplikovány koeficienty, které zohledňují (i) kritérium počtu obyvatel dle bydliště žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr („*obec pod 10 k obyv*“, „*obec nad 10 k obyv*“, „*Praha*“) a (ii) typ bydlení („*byt*“ či „*rodinný dům*“).
34. V oblasti „Výdaje“ v části „Splátky úvěrových závazků“ jsou zadávány zjištěné úvěrové závazky žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr.
35. Ve sloupci „typ úvěru“ je zadán údaj, který uvádí, zda jde o splátkový nebo nesplátkový úvěr. U nesplátkových úvěrů se do finančního zatížení započítává vždy „1/12 poskytnutého limitu“. Ve sloupci „Kč / měsíční splátka“ je zadána výše měsíční splátky úvěru a v posledním sloupci „Vyplácen“ je zvolena varianta „Ano“ nebo „Ne“, a to s ohledem na skutečnost, zda má být stávající dluh žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr účastníkem řízení vyplácen či nikoliv.

a) **Příjem žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr**

36. Z provedené kontroly vzorku konkrétních případů vyplývá, že účastník řízení ve 3 případech (konkrétně u úvěrových případů [redacted] – č. úvěrové smlouvy [redacted] ze dne 8.6.2018, [redacted] – č. úvěrové smlouvy [redacted] ze dne 20.9.2018 a [redacted] - č. úvěrové smlouvy [redacted] ze dne 6.8.2018) řádně nezohlednil

udržitelnost doloženého příjmu žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr po celou dobu trvání úvěrového vztahu.

37. Konkrétně u úvěrového případu [REDAKCE] – č. úvěrové smlouvy 526969 z předložené úvěrové složky vyplývá, že žadatelka o úvěr deklarovala a doložila účastníku řízení, že má průměrný čistý příjem ze zaměstnání za poslední 3 měsíce ve výši 15 065 Kč a dále, že pobírá vdovský důchod ve výši 7 660 Kč; tyto příjmy byly doloženy potvrzením o výši příjmu a výměrem³³. [REDAKCE] mělo být k datu předpokládaného splacení úvěru 69 let.
38. V tomto případě nutno poukázat na to, že účastník řízení na kontrolním pohovoru dne 12.9.2019 uvedl³⁴, že pokud je/bude žadateli a/nebo spolužadateli o úvěr v okamžiku předpokládaného splacení úvěru více než 67 let, pak úvěr není poskytnut, nebo doba splatnosti úvěru musí být ponížena tak, aby dosáhla maximálně důchodového věku 67 let. Dle čl. 2.4.1 Směrnice S32 platí, že v případě překročení tohoto věku lze jako akceptovatelný příjem do propočtu Bonity použít maximálně 50 % příjmů těchto osob.
39. Z výše uvedených zjištění je zřejmé, že v tomto úvěrovém případě by předpokládaná doba splacení spotřebitelského úvěru přesáhla věkovou hranici 67 let a účastník řízení v rozporu s čl. 2.4.1 Směrnice S32 akceptoval při posouzení úvěruschopnosti příjem žadatelky ve výši uvedené na doloženém potvrzení o výši příjmu a nikoliv do maximální výše 50 % tohoto příjmu.
40. U úvěrového případu [REDAKCE] – č. úvěrové smlouvy [REDAKCE], kde je spolužadatelkou [REDAKCE], správní orgán poukazuje na vyjádření účastníka řízení, který uvedl na kontrolním pohovoru dne 12.9.2019³⁵, že v případě, že má žadatel a/nebo spolužadatel uzavřenou pracovní smlouvu na dobu určitou, je příjem akceptovatelný pouze za předpokladu, že je předpokládaná doba splatnosti úvěru kratší než sjednaná délka pracovního poměru na dobu určitou. Pokud je pracovní poměr sjednán na dobu určitou a tato doba je kratší, než je doba splatnosti úvěru, je tento příjem pro účastníka řízení neakceptovatelný.
41. Avšak z analýzy úvěrové složky žadatele [REDAKCE], kde byla smlouva o úvěru uzavřena dne 20.9.2018 a splatnost úvěru byla sjednaná na 120 měsíců, vyplývá, že spolužadatelka o úvěr [REDAKCE] doložila potvrzení o výši jejího příjmu, z něhož je zřejmé, že měla sjednaný pracovní poměr na dobu určitou u společnosti [REDAKCE], a to od 8.2.2017 do 31.12.2018. Předpokládané datum splatnosti úvěru u účastníka řízení je 20.12.2028³⁶. Průměrný čistý měsíční příjem spolužadatelky za posledních 12 měsíců činil cca 17 574 Kč, průměrný čistý měsíční příjem za poslední 3 měsíce činil cca 17 694 Kč. Z výsledné verze dokumentu Bonita, v oblasti „Příjmy“, vyplývá, že účastník řízení počítal, při posuzování úvěruschopnosti spolužadatelky [REDAKCE], s příjmem ze závislé činnosti na dobu určitou ve výši 19 000 Kč.
42. Z výše uvedeného je zřejmé, že účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti řádně

³³ Oznámení od Ministerstva vnitra – orgán sociálního zabezpečení, ze dne 18.12.2017 č.j. OSZ-43389 - .

³⁴ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV*, čas: 00:28:10 do 00:28:47.

³⁵ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV*, čas: 00:19:34 do 00:19:49 a 00:23:55 do 00:24:14.

³⁶ Přijato ČNB dne 18.7.2019, č.j. 2019/080656/CNB/650, soubor

Odpoved_na_vyzvu_II_k_prilozce_1_ACEMA_18072019.pdf.

Přijato ČNB dne 19.7.2019, č.j. 2019/080873/CNB/650, složka CNB [REDAKCE], soubor [REDAKCE]_D_Smlouva_o_spotřebitelskem_uveru_na_bydleni.pdf.

nezohlednil udržitelnost příjmu spolužadatelky [REDAKCE] po celou dobu trvání úvěrového vztahu, protože započtl její doložený příjem ze závislé činnosti sjednaný na dobu určitou do 31.12.2018 ve výši 19 000 Kč, když předpokládané datum splatnosti úvěru je 20.12.2028 a její průměrný čistý měsíční příjem za poslední 3 měsíce činil cca 17 694 Kč.

43. U úvěrového případu [REDAKCE] - č. úvěrové smlouvy [REDAKCE] z doložené úvěrové složky vyplývá, že smlouva o úvěru byla uzavřena dne 6.8.2018 a splatnost úvěru byla sjednána na 72 měsíců. Spolužadatel [REDAKCE] doložil potvrzení zaměstnavatele o výši pracovního příjmu zaměstnance, ze kterého vyplývá, že pracovní poměr [REDAKCE] u společnosti [REDAKCE], byl sjednán na dobu určitou od 9.10.2017 do 21.12.2019. Předpokládané datum splatnosti úvěru u účastníka řízení je 20.10.2024³⁷. Průměrný čistý měsíční příjem spolužadatele za poslední 3 kalendářní měsíce od 1.4.2018 do 30.6.2018 činil dle potvrzení 17 509 Kč a průměrný čistý měsíční příjem za měsíc červen 2018 činil 16 853 Kč. Z výsledné verze dokumentu Bonita, v oblasti „Příjmy“, vyplývá, že účastník řízení započítal při posuzování úvěruschopnosti [REDAKCE] příjem ze závislé činnosti na dobu určitou ve výši 17 000 Kč.
44. Z výše uvedeného je zřejmé, že účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti řádně nezohlednil udržitelnost příjmu spolužadatele [REDAKCE] po celou dobu trvání úvěrového vztahu, když započtl jeho doložený příjem ze závislé činnosti sjednaný na dobu určitou do 31.12.2019 ve výši 17 000 Kč, když předpokládané datum splatnosti úvěru je 20.10.2024.
45. Z úvěrové složky [REDAKCE] (spolužadatelka [REDAKCE]) - číslo úvěrové smlouvy [REDAKCE] vyplývá, že smlouva o úvěru byla uzavřena dne 18.4.2019 a účastník řízení v rámci posuzování úvěruschopnosti spolužadatelky o úvěr [REDAKCE] akceptoval jako uznatelný příjem příspěvek na péči.³⁸ Akceptaci tohoto typu příjmu potvrdil i účastník řízení při kontrolním pohovoru dne 12.9.2019.³⁹
46. Z výše uvedeného je zřejmé, že účastník řízení zohlednil při posuzování úvěruschopnosti příjem ve formě příspěvku, který nelze použít na případnou úhradu dluhu ze smlouvy o úvěru, resp. k jinému účelu, než je účel vymezený v ustanovení § 21 odst. 2 písm. d) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
47. V jednom případě (úvěrový případ [REDAKCE] – číslo úvěrové smlouvy [REDAKCE] ze dne 30.5.2019) účastník řízení neověřil, zda čistá měsíční mzda, která byla vyplácena žadatelce v hotovosti, odpovídá výši mzdy, která byla sjednána mezi žadatelkou a jejím zaměstnavatelem.
48. Z úvěrové složky [REDAKCE] (spolužadatel [REDAKCE]) – číslo úvěrové smlouvy [REDAKCE] ze dne 30.5.2019 vyplývá, že [REDAKCE] předložila potvrzení o výši příjmu. Z tohoto potvrzení vyplývá, že [REDAKCE] pracovala/pracuje

³⁷ Přijato ČNB dne 2.8.2019, č. j. 2019/085855/CNB/650, soubor

Odpoved_na_vyzvu_II_k_priloze_2_ACEMA_20190802.pdf.

Přijato ČNB dne 5.8.2019, č. j. 2019/085980/CNB/650, složka CNB [REDAKCE], soubor

[REDAKCE]_D_Smlouva_o_spotrebitelskem_uveru_na_bydleni.pdf.

³⁸ Předložená úvěrová složka žadatele o úvěr [REDAKCE] neobsahuje potvrzení o přiznání příspěvku na péči pro spolužadatelku [REDAKCE] [REDAKCE], nicméně skutečnost, že je tento příspěvek skutečně vyplácen, je patrná z výpisu z bankovního účtu [REDAKCE]. Z tabulky Bonita je dále patrné, že účastník řízení označil příjem [REDAKCE] ve formě příspěvku na péči v oblasti „Příjmy“, kolonce „Zdroj příjmu“ jako příjem „ze závislé činnosti“.

³⁹ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č. j. 2019/098338/CNB/650, soubor

Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV, čas: 00:19:10 do 00:19:23.

pro zaměstnavatele [redacted] od 3.1.2019⁴⁰ na pozici „asistent sociální péče“. Z předloženého potvrzení o výši příjmu je patrné, že pracovní poměr byl sjednán na dobu neurčitou, žadatelka o úvěr nebyla ve výpovědi ani ve zkušební době. Celkový čistý měsíční příjem za poslední 3 měsíce spotřebitelky činil rovných 120 000 Kč, tj. průměrný čistý měsíční příjem byl 40 000 Kč, kdy na doloženém potvrzení o výši příjmu není uvedena aktuální výše základní hrubé mzdy. Mzda byla/je žadatelce o úvěr vyplácena v hotovosti. Potvrzení o výši příjmu bylo vystaveno dne 14.5.2019 p. [redacted]. Z výsledné verze dokumentu Bonita vyplývá, že účastník řízení v rámci posuzování úvěruschopnosti započítal příjmy žadatelky ve výši 40 000 Kč.

49. Na kontrolním pohovoru dne 12.9.2019 se správní orgán dotázal účastníka řízení, jak ověřil, že doložená výše příjmů na pozici „asistent sociální péče“ v oblasti Znojmo, je obvyklá v dané lokalitě a u daného druhu zaměstnání (viz čl. 2.2.2 odst. 6 Směrnice S32). [redacted] uvedl⁴¹, že vzhledem k tomu, že úvěruschopnost této žadatelky o úvěr posuzoval [redacted], se nemůže vyjádřit k tomu, zda byla posuzována reálnost příjmu pro daný typ zaměstnání a danou lokalitu.
50. Účastník řízení dále uvedl⁴², že při posouzení, zda potvrzená výše příjmů je obvyklá v dané lokalitě a u daného druhu zaměstnání, vychází ze zkušeností z pracovního trhu, při zohlednění průměrné mzdy v jednotlivých regionech. Zdrojem jsou statistické údaje Českého statistického úřadu⁴³ (dále jen „ČSÚ“), případně data úřadu práce, dokládající jak se liší vývoj mezd v dané lokalitě a dodal, že o tomto posuzování se neuchovává žádný záznam.
51. Správní orgán na to zjistil z dat ČSÚ průměrnou hrubou měsíční mzdu žen v daných pracovních pozicích v roce 2018 za celou Českou republiku:

Název pozice	Průměrná měsíční hrubá mzda v Kč (ženy)	Medián mezd v Kč (ženy)
řídící pracovníci v oblasti péče o seniory - pozice č. 48	42 795 Kč	41 689 Kč
řídící pracovníci v sociální oblasti (kromě péče o seniory) – pozice č. 49	42 348 Kč	41 338 Kč
specialisté v oblasti sociální práce – pozice č. 135	32 319 Kč	31 997 Kč
odborní pracovníci v oblasti sociální práce – pozice č. 207	30 579 Kč	29 780 Kč
ošetřovatelé a prac. sociálních služeb v obl. pobytové péče – pozice č. 275	26 509 Kč	26 382 Kč
ošetřovatelé a prac. soc. služeb v obl. ambul. služeb, dom. péče – pozice č. 276	24 295 Kč	23 858 Kč
pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti j. n. – pozice č. 277	22 765 Kč	22 124 Kč

52. Na základě výše uvedených dat ČSÚ a způsobu doložení výše mzdy ze strany žadatelky je zjevné, že účastník řízení nepostupoval s odbornou péčí při posuzování potvrzení o výši příjmu žadatelky, když řádně neověřil, zda čistá měsíční mzda, která měla být vyplácena žadatelce o úvěr v hotovosti, byla žadatelce skutečně vyplácena, a zda výše čisté měsíční mzdy, která je uvedena v potvrzení o výši příjmu odpovídá výši mzdy, která byla sjednána mezi žadatelkou a jejím zaměstnavatelem.

⁴⁰ Smlouva o úvěru byla uzavřena dne 30.5.2019.

⁴¹ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098298/CNB/650.

⁴² Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV, čas: 00:24:40 do 00:25:41.

⁴³ Dostupné na <https://www.czso.cz/csu/czso/struktura-mezd-zamestnancu-2018>, tabulka A22 Počty zaměstnanců, placený čas a hrubé měsíční mzdy v jednotlivých zaměstnáních.

53. Na základě výše uvedeného skutkového stavu má správní orgán za prokázané, že účastník řízení ve 3 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) řádně neposoudil udržitelnost příjmu, tedy schopnost spotřebitele po celou dobu trvání smluvního vztahu splácet jednotlivé splátky spotřebitelského úvěru, v jednom případě (č. smlouvy [REDAKCE]) zohlednil při posuzování úvěruschopnosti příjem ve formě příspěvku, který nelze použít na případnou úhradu dluhu ze smlouvy o úvěru, resp. k jinému účelu, než je účel vymezený v ustanovení § 21 odst. 2 písm. d) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a v jednom případě (č. smlouvy [REDAKCE]) nedisponoval spolehlivými informacemi o výši příjmu spotřebitele.

b) Doložení výdajů žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr

(i)

54. Jak již bylo uvedeno výše, účastník řízení zjišťuje výdaje žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr mj. ze žádosti. Do jednotlivých žádostí jsou na základě žadatelem a/nebo spolužadatelem sdělených údajů vyplňovány osobou na pozici obchodníka následující položky: (i) celkové měsíční výdaje domácnosti, (ii) měsíční výdaje na bydlení, (iii) druh a měsíční výše dalších výdajů. Žadatel a/nebo spolužadatel je dále dotazován, zda bydlí v rodinném domě či bytě a zda se jedná o obec do 10 tisíc obyvatel nebo nad 10 tisíc obyvatel. Dále je zapisován žadatelem a/nebo spolužadatelem sdělený údaj o počtu členů jeho domácnosti se zohledněním věkových hranic těchto osob (nad 18 let, 11 – 18 let a 0 - 10 let). Účastník řízení dále uvedl⁴⁴, že pokud jsou žadatelem a/nebo spolužadatelem telefonicky deklarované výdaje v obvyklé výši, tak akceptuje tuto formu ověření výdajů jako dostačující.

55. Účastník řízení dále sdělil, že při posouzení úvěruschopnosti (i) zohledňuje informaci o počtu členů domácnosti dle sdělení žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr, (ii) zjišťuje výdaje celkově za společnou domácnost, nikoliv za jednotlivce, kteří ji tvoří. Účastník řízení zjišťuje výdaje členů domácnosti tak, že pokud jsou doložené, tak vychází z dokladů, kterými byly doloženy, pokud nejsou doložené, tak z údajů deklarovaných žadatelem a/nebo spolužadatelem o úvěr.⁴⁵

56. Bylo zjištěno, že v **8 případech**⁴⁶ z vybraného vzorku úvěrových případů nebyly předloženy výpisy z bankovního účtu žadatele ani žádné jiné podklady dokládající výdaje žadatele⁴⁷ a **ve 4 případech** z vybraného vzorku úvěrových případů nebyly předloženy výpisy z bankovního účtu ani žádné jiné podklady dokládající výdaje spolužadatele.⁴⁸

57. Viz tabulka níže, kde jsou uvedeny konkrétní případy z kontrolního vzorku:

⁴⁴ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV, čas: 00:33:57 do 00:38:24.

⁴⁵ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12. 9. 2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV, čas: 00:41:02 do 00:43:45.

⁴⁶ Úvěrové případy [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE].

⁴⁷ Součástí úvěrové složky [REDAKCE] je i periodická faktura za sdružené služby dodávky elektřiny. Přijato ČNB dne 18.7.2019, č.j. 2019/080656/CNB/650, soubor Odpoved_na_vyzvu_II_k_priloze_I_ACEMA_18072019.pdf. Přijato ČNB dne 19.7.2019, č.j. 2019/080873/CNB/650, složka CNB [REDAKCE], soubor [REDAKCE]_I_elektrina.pdf.

⁴⁸ Úvěrové případy spolužadatelů [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE].

	Číslo smlouvy	Datum uzavření smlouvy	Identifikace žadatele	Doložen výpis z účtu žadatele za poslední 3 měsíce? ANO/NE/N/A	Identifikace spolužadatele	Doložen výpis z účtu spolužadatele za poslední 3 měsíce? ANO/NE
1.	██████	8.6.2018	██████	NE		-
2.	██████	9.5.2018	██████	NE	██████	NE
3.	██████	28.8.2018	██████	ANO		-
4.	██████	20.6.2018	██████	NE		-
5.	██████	20.2.2019	██████	ANO		-
6.	██████	20.9.2018	██████	NE	██████	NE
7.	██████	13.5.2019	██████	ANO	██████	ANO
8.	██████	14.2.2019	██████	ANO		-
9.	██████	30.5.2019	██████	ANO	██████	NE
10.	██████	6.8.2018	██████	NE	██████	NE
11.	██████	15.4.2019	██████	Má vedený společný účet na manželku.	██████	ANO
12.	██████	10.8.2018	██████	NE		-
13.	██████	17.9.2018	██████	NE		-
14.	██████	7.9.2018	██████	NE		-
15.	██████	27.3.2019	██████	ANO		-
16.	██████	6.9.2019	██████	ANO	██████	ANO

58. Správní orgán proto účastníka řízení vyzval k doložení chybějících výpisů z bankovních účtů nebo jiných podkladů prokazujících výdaje žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr.⁴⁹ Účastník řízení uvedl⁵⁰, že v úvěrových případech ████████ (č. smlouvy ████████), ████████ (č. smlouvy ████████), ████████ (č. smlouvy ████████), ████████ (č. smlouvy ████████), ████████

⁴⁹ Opakovaná výzva k předložení podkladů ze dne ze dne 12.8.2019, č.j. 2019/088012/CNB/650.

⁵⁰ Přijato ČNB dne 14.8.2019, č.j. 2019/089129/CNB/650, soubor Odpoved_na_doplnujici_vyzvu_ACEMA_14082019.pdf.

██████████ (č. smlouvy ██████████), ██████████ (č. smlouvy ██████████), ██████████ (č. smlouvy ██████████), ██████████ (č. smlouvy ██████████) nedisponuje výpisy z bankovního účtu žadatelů o úvěr, a že při zohlednění výdajů žadatele o úvěr vycházel z údajů sdělených žadatelem a ze statistických údajů dle přílohy č. 1 Směrnice S32.

59. Účastník řízení dále uvedl⁵¹, že v úvěrových případech ██████████ - spolužadatelka ██████████ (č. smlouvy ██████████), ██████████ - spolužadatel ██████████ (č. smlouvy ██████████), ██████████ - spolužadatelka ██████████ (č. smlouvy ██████████), ██████████ - spolužadatel ██████████ (č. smlouvy ██████████) nemá výpisy z bankovního účtu spolužadatele o úvěr k dispozici a že při zohlednění výdajů spolužadatele o úvěr vycházel z údajů sdělených žadatelem a statistických dat dle přílohy č. 1 Směrnice S32.
60. **Z výše uvedených zjištění vyplynulo, že účastník řízení v 8 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) nedisponoval výpisy z bankovního účtu žadatele ani žádnými jinými podklady dokládající výdaje a ve 4 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) nedisponoval informacemi prokazujícími výdaje spolužadatele.**

(ii)

61. Správní orgán zjistil, že účastník řízení měl v **7 úvěrových případech**, a to ██████████ č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ č. úvěrové smlouvy ██████████⁵², ██████████ č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ č. úvěrové smlouvy ██████████, k dispozici výpisy z bankovního účtu žadatele a spolužadatele o úvěr.
62. Z těchto 7 úvěrových případů **ve 2 úvěrových případech** byly doloženy výpisy z bankovního účtu, ze kterých jsou patrné výdaje na bydlení, konkrétně se jedná o úvěrový případ ██████████, bankovní účet vedený u ██████████, výpisy z bankovního účtu č. 2018/13 a č. 2019/2, a ██████████, bankovní účet vedený u ██████████, výpisy z bankovního účtu za období říjen až prosinec 2018.
63. **Ve zbylých 5 úvěrových případech** nejsou výdaje na bydlení z předložených výpisů z bankovních účtů patrné, jedná se o úvěrové případy ██████████⁵³, bankovní účet vedený u ██████████, výpisy z bankovního účtu za období květen až červenec 2018, ██████████, bankovní účet vedený u ██████████, výpisy z bankovního účtu za období říjen až prosinec 2018, ██████████, bankovní účet vedený u ██████████ na jméno ██████████, výpis z bankovního účtu, za období od prosince 2018 do února 2019, ██████████ a ██████████, bankovní účty vedené u ██████████, výpisy z bankovních účtů žadatele a spolužadatelky za období leden až březen 2019, ██████████, bankovní účet vedený u ██████████, bankovní výpisy č. 2019/3, 2019/4, 2019/5, spolužadatelky ██████████, účet vedený

⁵¹ Přijato ČNB dne 14.8.2019, č.j. 2019/089129/CNB/650, soubor Odpoved_na_doplnujici_vyzvu_ACEMA_14082019.pdf.

⁵² Žadatel o úvěr ██████████ nemá vedený vlastní bankovní účet, ale má společný účet vedený na jméno ██████████ je i periodická faktura za sdružené služby dodávky elektřiny.

⁵³ Součástí úvěrové složky ██████████ je i periodická faktura za sdružené služby dodávky elektřiny. Přijato ČNB dne 18.7.2019, č.j. 2019/080656/CNB/650, soubor Odpoved na vyzvu II k príloze 1 ACEMA 18072019.pdf. Přijato ČNB dne 19.7.2019, č.j. 2019/080873/CNB/650, složka CNB_██████████, soubor ██████████_I_elektrina.pdf.

u [REDACTED], bankovní výpisy č. 3/2019, 4/2019, 5/2019.

64. Účastník řízení sdělil, že při stanovení výše těchto částek vycházel ze zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a tyto částky byly zaokrouhleny nahoru. Účastník řízení též uvedl⁵⁴, že pokud byly žadatelem a/nebo spolužadatelem o úvěr deklarované výdaje na domácnost a/nebo výdaje na bydlení vyšší než statistické údaje uvedené v příloze č. 1 Směrnice S32, vycházel z této vyšší částky sdělené žadatelem a/nebo spolužadatelem o úvěr.
65. Ve vztahu k výdajům na bydlení lze konstatovat, že účastník řízení tento postup aplikoval bez ohledu na to, zda výdaje na bydlení byly z doložených výpisů z bankovního účtu patrné či nikoliv.
66. **Z výše uvedeného skutkového stavu vyplynulo, že účastník řízení měl k dispozici ověřitelné informace o výdajích pouze v 7 úvěrových případech, přičemž z nich bylo možno prověřit výdaje za bydlení pouze ve dvou případech, ve zbývajících 5 úvěrových případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]), ve kterých nejsou výdaje na bydlení z předložených výpisů z bankovních účtů patrné, stejně jako v 9 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]), kde nedisponoval žádnými podklady dokládajícími výdaje, vycházel při stanovení výše výdajů na bydlení jen z pevně stanovených částek o životním a existenčním minimu či částky sdělené žadatelem a/nebo spolužadatelem o úvěr.**

(iii)

67. Další výdaje dle žádosti o úvěr, resp. ostatní platby dle dokumentu Bonita, jsou dle sdělení⁵⁵ účastníka řízení ověřovány z výpisů z bankovního účtu, případně informacemi od žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr. Účastník řízení též uvedl⁵⁶, že v případě, že žadatel a/nebo spolužadatel o úvěr nedoložil výpis z bankovního účtu, vyšel z deklarovaných údajů.
68. Z kontrolních zjištění tudíž vyplývá, že účastník řízení v **9 případech**⁵⁷, kdy součástí předložených úvěrových složek nebyly výpisy z bankovního účtu žadatele a/nebo spolužadatele (v případech, že spolužadatel přistoupil k žádosti o úvěr), vyšel při posouzení úvěruschopnosti z prohlášení žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr o výši ostatních plateb. Stejným způsobem účastník řízení postupoval v **6⁵⁸ ze 7 případů** z vybraného vzorku úvěrových případů, kdy součástí úvěrových složek byly výpisy z bankovního účtu žadatele a spolužadatele o úvěr (v případech, kdy spolužadatel přistoupil k žádosti o úvěr, včetně případu, kdy žadatel neměl zřízen bankovní účet⁵⁹), když tyto ostatní platby nebyly z bankovních výpisů patrné.

⁵⁴ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 20.8.2019, č.j. 2019/098301/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.08.20_1.WAV*, čas: 00:45:22 do 00:46:43.

Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 6.8.2019, č.j. 2019/098293/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.08.06_3.WAV*, čas: 00:48:00 do 00:48:59.

⁵⁵ Přijato ČNB dne 14.10.2019, č.j. 2019/108925/CNB/650, soubor *Odpoved_na_vyzvu_Ceske_narodni_banky_ze_dne_09102019_14102019.pdf*.

⁵⁶ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV*, čas: 00:38:25 do 00:39:48.

⁵⁷ Úvěrové případy žadatelů [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED].

⁵⁸ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (spolužadatelka [REDACTED]), [REDACTED].

⁵⁹ Úvěrový případ [REDACTED].

69. Konkrétně ostatní platby nebyly z bankovních výpisů patrné v úvěrových případech žadatelů [REDAKCE] - z výsledné verze dokumentu Bonita vyplývá, že žadatelka o úvěr platí za mobilní telefon měsíčně částku 500 Kč, [REDAKCE] - z výsledné verze dokumentu Bonita vyplývá, že žadatel o úvěr má sjednáno pojištění nemovitosti s pojistným 250 Kč měsíčně, [REDAKCE] - z výsledné verze dokumentu Bonita vyplývá, že žadatel o úvěr platí měsíčně 500 Kč za mobilní telefon a měsíčně částku 1 350 Kč za životní pojištění, [REDAKCE] – z výsledné verze dokumentu Bonita vyplývá, že žadatel platí měsíčně 208 Kč za pojištění nemovitosti a 1 100 Kč měsíčně za životní pojištění, [REDAKCE] (spolužadatelka [REDAKCE]) - z výsledné verze dokumentu Bonita vyplývá, že žadatel a/nebo spolužadatelka o úvěr platí měsíčně částku 300 Kč za pojištění nemovitosti, měsíčně částku 1 700 Kč za mobilní telefon a částku 1 000 Kč měsíčně za penzijní připojištění, [REDAKCE] (spolužadatelka [REDAKCE]) - z výsledné verze dokumentu Bonita, vyplývá, že žadatel a/nebo spolužadatelka o úvěr platí měsíčně částku 333 Kč za pojištění nemovitosti, částku 125 Kč měsíčně za životní pojištění.
70. Dále z kontrolních zjištění vyplývá, že u 2 případů (úvěrové případy [REDAKCE] – č. úvěrové smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] - č. úvěrové smlouvy [REDAKCE]) účastník řízení nezjišťoval, jak se osoby tvořící společnou domácnost podílely na úhradě výdajů, resp. zda jde o vyživované osoby, kdy řádné zjištění a posouzení této skutečnosti mělo vliv na stanovení výše výdajů na bydlení a na domácnost a výše disponibilních příjmů.
71. Konkrétně z předložené úvěrové složky [REDAKCE] vyplývá, že žadatel deklaroval v rámci telefonického rozhovoru⁶⁰, že tvoří společnou domácnost spolu s dalšími 3 dospělými osobami. Účastník řízení však při posuzování úvěruschopnosti žadatele [REDAKCE] ve výsledné verzi dokumentu Bonita zaznamenal v částech „*Minimální životní náklady*“ a „*Náklady na bydlení*“ ve sloupci „*Počet*“ 1 dospělou osobu. Účastník řízení zohlednil prohlášenou výši minimálních životních nákladů (5 000 Kč) a částku 4 500 Kč jako náklad na bydlení, kdy tato částka odpovídá statisticky určeným nákladům na bydlení dle přílohy č. 1 Směrnice S32 za 1 dospělou osobu (rodinný dům v obci nad 10 tisíc obyvatel). Účastník řízení v rámci kontrolního pohovoru dne 20.8.2019 připustil, že by výdaje zohledněné při posouzení úvěruschopnosti měly být vyšší.⁶¹
72. Součástí úvěrové složky [REDAKCE] jsou nahrávky telefonických hovorů, z nichž vyplývá, že sdílí společnou domácnost s další dospělou osobou⁶². Účastník řízení však při posuzování úvěruschopnosti žadatele [REDAKCE] ve výsledné verzi dokumentu Bonita počítal s částkou minimálních životních nákladů pouze na 1 dospělou osobu dle přílohy č. 1 Směrnice S32. Naproti tomu v části „*Náklady na bydlení*“ účastník řízení zaznamenal ve sloupci „*Počet*“ 2 dospělé osoby.
73. Dále u 2 případů (úvěrový případ [REDAKCE] – č. úvěrové smlouvy [REDAKCE],

⁶⁰ Přijato ČNB dne 2.8.2019, č.j. 2019/085855/CNB/650, soubor *Odpoved_na_vyzvu_II_k_priloze_2_ACEMA_20190802.pdf*.

Přijato ČNB dne 5.8.2019, č.j. 2019/085980/CNB/650, složka CNB [REDAKCE], soubor [REDAKCE]_L_nahravka_out-739313434-552-20190305-140319-1551794599.31838.WAV, čas 00:02:35 do 00:02:46, 00:05:33 do 00:05:53.

⁶¹ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 20.8.2019, č.j. 2019/098301/CNB/650, soubor *Kontrolni_pohovor_Acema_Credit_2019.08.20_02.WAV*, čas: 00:39:09 do 00:40:40.

⁶² Přijato ČNB dne 18.7.2019, č.j. 2019/080656/CNB/650, soubor *Odpoved_na_vyzvu_II_k_priloze_1_ACEMA_18072019.pdf*.

Přijato ČNB dne 19.7.2019, č.j. 2019/080873/CNB/650, složka CNB [REDAKCE], soubor [REDAKCE]_L_nahravka_out-20180613-125912-552-777082281-1528887552.57484.WAV, čas 00:01:49 do 00:01:55.

██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████) při posouzení úvěruschopnosti účastník řízení řádně nezohlednil pravidelné měsíční platby. Konkrétně z předložené úvěrové složky ██████████ bylo zjištěno, že ██████████ doložil bankovní výpisy č. 2018/13 a č. 2019/2, bankovní účet vedený u ██████████, z nichž jsou patrné odchozí platby SIPO ve výši 7 123 Kč, resp. 6 596 Kč. Z předložené výsledné verze dokumentu Bonita vyplývá, že účastník řízení vyšel při posuzování úvěruschopnosti ██████████ u nákladů na bydlení ze statistických údajů dle přílohy č. 1 Směrnice S32, kde účastník řízení uvedl náklady na bydlení ve výši 4 500 Kč. Z předložené úvěrové složky ██████████, jejíž součástí byly výpisy z bankovního účtu za období říjen 2018 až prosinec 2018, bankovní účet vedený u ██████████, je patrná pravidelná platba za byt (Fibichova ulice) ve výši 8 388 Kč. Z předložené výsledné verze dokumentu Bonita vyplývá, že účastník řízení vyšel při posuzování úvěruschopnosti ██████████ u nákladů na bydlení ze statistických údajů dle přílohy č. 1 Směrnice S32, kde účastník řízení uvedl náklady na bydlení ve výši 3 500 Kč.

74. **V 1 případě** (konkrétně ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████) při posouzení úvěruschopnosti účastník řízení řádně nezohlednil informaci, že žadatel o úvěr je aktivním účastníkem hazardních her, kdy vyhodnocení a případné zohlednění této informace bylo zásadní pro zohlednění výdajové stránky rozpočtu spotřebitele, resp. jeho domácnosti. Toto zjištění vyplývá z předložené úvěrové složky ██████████, jejíž součástí jsou výpisy z bankovního účtu žadatele o úvěr vedeného u ██████████, 2019/3, 2019/4, 2019/5, kde jsou zachyceny odchozí platby na účet společnosti ██████████.⁶³
75. **Z výše uvedeného skutkového stavu vyplynulo, že účastník řízení v 15 případech (č. smluv ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████) využil při posouzení úvěruschopnosti bez ověření pouze prohlášení žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr o výši ostatních výdajů.**

c) **Ověřování závazků žadatelů a/nebo spolužadatelů o úvěr**

76. **U 14 případů** (úvěrové případy ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████ a ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████) účastník řízení nedisponoval dokumenty, na základě kterých mohl řádně ověřit všechny zjištěné závazky žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr, které byly zaznamenány v jednotlivých výsledných verzích dokumentu Bonita.
77. Účastník řízení obecně do žádosti o úvěr zaznamenává údaje o tom, zda má žadatel o úvěr nesplacené závazky, resp. v žádosti o úvěr jsou v části s názvem „*Splátky úvěrů žadatele*“ předtištěny tyto položky: „*Název úvěrové společnosti:*“, „*Druh úvěru:*“, „*Výše úvěru:*“, „*Splatnost MM/RR:*“, „*Měsíční splátka:*“, „*Vyplácen z úvěru*“. Stejně položky jsou předtištěny v části s názvem „*Splátky úvěrů spolužadatele 1. (včetně*

⁶³ Jedná se řádově o částky v desetitisících korun.

ručitelských závazků)“.

78. Z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019⁶⁴ bylo zjištěno, že účastník řízení závazky žadatele o úvěr zjišťuje z jeho prohlášení, případně z výpisů z bankovního účtu, pokud byly doloženy. Stejně postupuje i v případě spolužadatele o úvěr.
79. Na dotaz kontrolujících, jak jsou takto zjištěné závazky ověřovány, [REDAKCE] sdělil: „z běžného účtu je to patrné, takže maximálně chceme od něj doložit vlastně nějaký ten úvěrový vztah, pokavaď tam je, pokavaď nám prohlásí, že žádné závazky nemá a není to ani patrné z běžného účtu, tak bereme, že žádné nemá.“⁶⁵
80. Účastník řízení dále uvedl⁶⁶, že pokud osoba posuzující úvěruschopnost z doloženého výpisu z bankovního účtu zjistí, že žadatel a/nebo spolužadatel má i jiné závazky než ty, které byly uvedeny v žádosti o úvěr, tak takovou žádost o úvěr obvykle zamítne. Obdobně účastník řízení postupuje i v případě, když jsou z výpisu z bankovního účtu patrné neprovedené platby, inkasa apod.⁶⁷ Nicméně tato tvrzení neodpovídají kontrolním zjištěním u 4 prověřovaných případů⁶⁸, ve kterých účastník řízení prokazatelně nezohlednil při posouzení úvěruschopnosti závazky, které byly zřejmé z předložených výpisů z účtů.
81. Správní orgán má za to, že vyhodnotit závazek jako řádně doložený lze tehdy, pokud byl doložen podklad, ze kterého je patrná celková výše dluhu (jistina, úroky a všechny poplatky, které má spotřebitel k určenému datu splatit) a způsob splácení.
82. Dokladem může být faktické splacení závazku účastníkem řízení na základě sjednané smlouvy o úvěru. Případně doložení podkladu, ze kterého je patrná výše měsíční splátky a celková výše dluhu (jistina, úroky a všechny poplatky, které má spotřebitel k určenému datu splatit), pokud nebyl fakticky účastníkem řízení vyplacen na základě sjednané smlouvy o úvěru, nebo nešlo o stávající závazek u účastníka řízení. Ve všech ostatních případech bude závazek nedostatečně doložený nebo nedoložený.
83. Správní orgán se dále zajímal o nastavené postupy účastníka řízení v případech, že je v *žádosti o úvěr* uvedeno, že závazek má být vyplacen. [REDAKCE] za účastníka řízení k tomuto uvedl⁶⁹: „Pokud je u závazku, který je uveden v žádosti, uvedeno, že má být vyplacen, tak takový závazek se nezadáva do dokumentu Bonita, resp. není zohledňován při posouzení úvěruschopnosti“.
84. Správní orgán shrnuje kontrolní zjištění do následující tabulky vztahující se ke vzorku úvěrových případů, která zaznamenává tyto informace: (i) závazky uvedené v doložených žádostech o úvěr, (ii) závazky uvedené ve výsledných verzích dokumentu Bonita, (iii) výše měsíční splátky v Kč dle výsledné verze dokumentu Bonita, a (iv) vyhodnocení, zda jednotlivé závazky uvedené ve výsledné verzi dokumentu Bonita byly řádně doloženy ve smyslu ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru:

⁶⁴ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV*, čas 00:49:30 do 00:50:16.

⁶⁵ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV*, čas 00:50:36 do 00:50:59.

⁶⁶ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV*, čas 00:52:30 do 00:52:59.

⁶⁷ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV*, čas 00:54:02 do 00:54:16.

⁶⁸ Úvěrové složky [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE].

⁶⁹ Viz Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098298/CNB/650.

Číslo smlouvy	Identifikace žadatele	Poskytovatel, kde má žadatel a/nebo spolužadatel závazky, dle žádosti o úvěr	Poskytovatel, kde má žadatel a/nebo spolužadatel závazky dle výsledné verze dokumentu Bonita	Výše zjištěných jednotlivých měsíčních splátek dle výsledné verze dokumentu Bonita /neuveдено	Byly jednotlivé závazky uvedené ve výsledné verzi dokumentu Bonita doloženy ANO/NE/NEDOSTATEČNĚ DOLOŽENO/N/A
█	█	1) Moneta	1) Moneta 2) Provident 3) Kamali 4) Cetelem	1) 2 400 Kč 2) neuvedeno 3) neuvedeno 4) neuvedeno	1) NE
█	█	1) Acema 2) Essox 3) Profi Credit Czech 4) Provident Financial	1) Acema 2) Essox 3) Kamali 4) Cetelem	1) neuvedeno 2) 3 000 Kč 3) neuvedeno 4) neuvedeno	1) ANO 2) NE
█	█	1) Cofidis 2) Zonky 3) Equa	1) Cofidis 2) Zonky 3) Equa Bank	1) 1200 Kč 2) 693 Kč 3) 2500 Kč	1) NEDOSTATEČNĚ DOLOŽENO 2) NE 3) NE
█	█	RB	1) Raiffeisenbank 2) Provident 3) Kamali 4) CETELEM	1) 4 700 Kč 2) neuvedeno 3) neuvedeno 4) neuvedeno	1) NEDOSTATEČNĚ DOLOŽENO
█	█	1) Česká spořitelna 2) Česká spořitelna	1) cs 2) CS - hypotéka	1) 2100 Kč 2) 5500 Kč	1) NEDOSTATEČNĚ DOLOŽENO 2) NEDOSTATEČNĚ DOLOŽENO
█	█	1) ČS 2) Moneta	1) ČS, a.s. 2) Moneta	1) 5400 Kč 2) 9000 Kč	1) NE 2) NE
█	█	1) Unicredit	1) Unicredit	1) 5 900 Kč	1) ANO
█	█	1) Acema 2) Provident	1) Acema 2) Provident 3) Moneta	1) 2 500 Kč 2) 4 500 Kč 3) 5 948 Kč	1) ANO 2) NE 3) NEDOSTATEČNĚ DOLOŽENO
█	█	1) Neuveden název instituce 2) Kontokorent	1) ČS, a.s.	1) 5 517 Kč	1) NEDOSTATEČNĚ DOLOŽENO
█	█	1) ČS	1) ČS, a.s. 2) ČS, a.s.	1) 9 000 Kč 2) 2 500 Kč	1) NE 2) NE
█	█	1) Vitacredit 2) Provident	1) Vitacredit 2) Provident 3) Airbank	1) 4 700 Kč 2) 2 000 Kč 3) 0 Kč	1) ANO 2) NE 3) NE
█	█	1) Neuveden název instituce	1) ČS, a.s. 2) ČS, a.s.	1) 0 Kč 2) 0 Kč	1) NE 2) NE
█	█	1) Moneta Money Bank	1) sos kredit 2) profikredit	1) 2 300 Kč 2) 2 000 Kč	1) NE 2) NE
█	█	Neuvedeny žádné závazky	Neuvedeny žádné závazky	N/A	N/A
█	█	1) Moneta 2) Cofidis 3) Feratum 4) KK + Kontokorent	1) Moneta 2) Cofidis 3) Feratum	1) 2 600 Kč 2) 1 600 Kč 3) 2 000 Kč	1) ANO 2) ANO 3) ANO
█	█	KB	KB	7000 Kč	1) NEDOSTATEČNĚ DOLOŽENO

85. Z výše uvedené tabulky vyplývá, že **ve 3 případech**⁷⁰ se v jednotlivých výsledných verzích dokumentu Bonita objevily závazky, které nebyly uvedeny v žádostech o úvěr, kdy u těchto závazků není uvedena ani výše měsíční splátky (prázdná kolonka). Vedoucí oddělení Risku █ za účastníka řízení k tomuto kontrolnímu zjištění uvedl, že šlo pravděpodobně o chybu, když tyto závazky zůstaly v těchto dokumentech omylem, a jde o informace, které se pravděpodobně týkaly jiného

⁷⁰ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098298/CNB/650. Závazky zaznamenané omylem: Úvěrový případ █ - „Provident“, „Kamali“, „Cetelem“. Úvěrový případ █ - „Kamali“, „Cetelem“. Úvěrový případ █ - „Provident“, „Kamali“, „Cetelem“.

úvěrového případu.⁷¹

86. Správní orgán shrnuje, že pouze **ve 2 případech**⁷² byly řádně doloženy všechny závazky uvedené v jednotlivých výsledných verzích dokumentu Bonita. Ve 4 případech⁷³ nebyly závazky uvedené v jednotlivých výsledných verzích dokumentu Bonita dostatečně doloženy. **V 1 případě**⁷⁴, nebyly ve výsledné verzi dokumentu Bonita uvedeny žádné závazky. **V 9 případech**⁷⁵ nebyly všechny závazky uvedené v jednotlivých výsledných verzích dokumentu Bonita doloženy.
87. Dále správní orgán shrnul do tabulky vzorek úvěrových případů, kde se zaznamenávají tyto informace: (i) zda jednotlivé závazky žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr měly být dle jednotlivých výsledných verzí dokumentu Bonita vyplaceny, (ii) zda tyto závazky byly skutečně vyplaceny dle smlouvy o úvěru, resp. zda došlo na základě jednotlivých smluv o úvěru k výplatě jednotlivých závazků přímo účastníkem řízení na účet poskytovatele, u kterého měl žadatel a/nebo spolužadatel dluh dle výsledné verze dokumentu Bonita.

Číslo smlouvy	Identifikace žadatele	Závazky, které mají být vyplaceny dle výsledné verze dokumentu Bonita	Závazky, které byly skutečně vyplaceny na účet příslušné instituce dle smlouvy o úvěru
████	████████████████	Moneta Provident Kamali Cetelem	Žádný
████	████████	Acema Kamali Cetelem	Acema Profi Credit Provident
████	████████████████	Cofidis Zonky Equa Bank	Žádný
████	████████████████	ProvidentKamali CETELEM	Žádný
████	████████████████	Cs	Žádný
████	████████	Žádný	Žádný
████	████████████████	Žádný	Žádný
████	████████████████	Provident	Žádný
████	████████████████	Žádný	Žádný
████	████████████████	ČS, a.s	Žádný
████	████████████████	Vitacredit	Vitacredit
████	████████████████	ČS, a.s ČS, a.s	Žádný

⁷¹ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 12.9.2019, č. j. 2019/098298/CNB/650.

⁷² Úvěrové případy ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████.

⁷³ Úvěrové případy ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████.

⁷⁴ Úvěrový případ ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████.

⁷⁵ Úvěrové případy ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████.

č. úvěrové smlouvy ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████.

č. úvěrové smlouvy ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ - č. úvěrové smlouvy ██████████.

- č. úvěrové smlouvy ██████████.

1/2019, 2/2019, 3/2019). Z výpisů č. 1/2019 a 3/2019 je patrná splátka úvěrů ve prospěch poskytovatele Creamfinance Czech s.r.o. ve výši 3 432,16 Kč a 2 265,72 Kč. Přitom se tato informace při posouzení úvěruschopnosti tohoto zákazníka v předložených materiálech neobjevila (viz výše tabulka v odst. 84).

93. Dále u úvěrového případu [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED] ze dne 28.8.2018 byly doloženy⁷⁹ výpisy z bankovního účtu, účet vedený u [REDACTED] (výpisy za období květen až červenec 2018). Na výpisu z bankovního účtu za květen 2018 je patrné načerpání 2 úvěrů ve výši 2 000 Kč a 3 000 Kč u společnosti Ferratum Czech s.r.o., na výpisu z bankovního účtu za červen 2018 je patrné (i) načerpání 2 úvěrů ve výši 4 000 Kč a 1 000 Kč u společnosti Ferratum Czech s.r.o., (ii) načerpání úvěru ve výši 5 000 Kč u neznámého věřitele, (iii) provedení dvou mimořádných splátek úvěru ve výši 9 793,14 Kč a 5 096,94 Kč⁸⁰ (iv) splátka úvěru ve výši 13 525 Kč a splátka ve výši 4 231 Kč (půjčka Kamali) od společnosti Home Credit a.s., a (v) splátka úvěru ve výši 10 859 Kč u společnosti Ferratum Czech s.r.o. Přitom účastník řízení při posouzení úvěruschopnosti tohoto zákazníka s těmito informacemi nepracuje (viz výše tabulka v odst. 84)
94. Dále v úvěrovém případě [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED] ze dne 6.9.2019 byly doloženy⁸¹ výpisy z bankovního účtu, č. výpisu 2019/3, 2019/4, 2019/5 účet vedený u [REDACTED]. Na bankovním výpisu z účtu č. 2019/3 je patrné načerpání úvěru ve výši 6 050 Kč od společnosti Kreditech Česká republika s.r.o., IČO 01561910, (nyní Medius Office Collection s.r.o.).⁸² Na výpisu z bankovního účtu č. 2019/5 je patrné čerpání úvěru (i) ve výši 8 000 Kč od společnosti Zaplo finance s.r.o., (ii) ve výši 10 800 Kč od společnosti Creditportal, a.s. a úhrada závazků u společnosti Finspace s.r.o. ve výši 1 650 Kč, 2 130 Kč, 1 650 Kč, u společnosti Creditportal, a.s. ve výši 1 436 Kč a 8 272 Kč, u společnosti Zaplo finance s.r.o. ve výši 15 000 Kč a 9 986 Kč.
95. Dále účastník řízení v úvěrovém případě [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED] ze dne 20.2.2019 při posuzování úvěruschopnosti nezohlednil informace o neprovedených inkasech, z důvodu nedostatečného zůstatku na bankovním účtu, které jsou patrné z doložených⁸³ výpisů z bankovního účtu 10/2018, 11/2018, 12/2018, účet vedený u [REDACTED].
96. Byly provedeny porovnání výše splátek a doby splatnosti stanovené v jednotlivých výsledných verzích dokumentu Bonita a ve smlouvách o úvěru, a to za účelem ověření, zda dochází k poskytování spotřebitelských úvěrů za podmínek a parametrů schválených odpovědnou osobou v oddělení Risku vyhodnocující úvěruschopnost jednotlivých žadatelů a/nebo spolužadatelů o úvěr, resp. osobou, která rozhoduje o (ne)

⁷⁹ Přijato ČNB dne 18. 7. 2019, č.j. 2019/080656/CNB/650, soubor

Odpoved_na_vyzvu_II_k_prilozce_1_ACEMA_18072019.pdf.

Přijato ČNB dne 19.7.2019, č.j. 2019/080873/CNB/650, složka CNB [REDACTED], soubor

[REDACTED]_I_Vypis_2018_05_1.pdf, [REDACTED]_I_Vypis_2018_05_2.pdf, [REDACTED]_I_Vypis_2018_06.pdf,

[REDACTED]_I_Vypis_2018_06_1.pdf, [REDACTED]_I_Vypis_2018_06_2.pdf, [REDACTED]_I_Vypis_2018_07_1.pdf,

[REDACTED]_I_Vypis_2018_07_2.pdf.

⁸⁰ Z výpisu z bankovního účtu za červen 2018 jsou patrné mimořádné splátky úvěrů, bez uvedení věřitele.

⁸¹ Přijato ČNB dne 14.10.2019, č.j. 2019/108925/CNB/650, soubor

Odpoved_na_vyzvu_Ceske_narodni_banky_ze_dne_09102019_14102019.pdf.

Přijato ČNB dne 16.10.2019, č.j. 2019/109514/CNB/650, soubor

1) d) + e) výpisy z bankovního účtu žadatele a spolužadatele.pdf.

⁸² Úplný výpis z obchodního rejstříku Medisu Office Collection s.r.o. Dostupné na <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=370630&typ=UPLNY>, dne 19.11.2019.

⁸³ Přijato ČNB dne 18.7.2019, č.j. 2019/080656/CNB/650, soubor *Odpoved na vyzvu II k prilozce 1 ACEMA 18072019.pdf.*

Přijato ČNB dne 19.7.2019, č.j. 2019/080873/CNB/650, složka CNB [REDACTED], soubor [REDACTED]_I_Vypis_2018_10.pdf, [REDACTED]_I_Vypis_2018_11.pdf, [REDACTED]_I_Vypis_2018_12.pdf.

poskytnutí spotřebitelského úvěru, které shrnuje následující tabulka:

Číslo smlouvy	Identifikace žadatele	Výše úvěru dle výsledné verze dokumentu Bonita	Výše úvěrového o rámce uvedených o ve smlouvě o úvěru	Splatnost úvěru dle výsledné verze dokumentu Bonita	Doba splatnosti dle smlouvy o úvěru	Splátka úvěru dle výsledné verze dokumentu Bonita	Splátka úvěru dle smlouvy o úvěru	Rozdíl ve výši splátky ze smlouvy o úvěru ve srovnání se schválenou splátkou ve výsledné verze dokumentu Bonita
████	████	200 000 Kč	250 000 Kč	84	84	4 436 Kč	5 507 Kč	1071 Kč
████	████	400 000 Kč	400 000 Kč	48	48	11891 Kč	12198 Kč	307 Kč
████	████	100 000 Kč	100 000 Kč	120	120	2087 Kč	2104 Kč	17 Kč
████	████	300 000 Kč	300 000 Kč	120	120	5 563 Kč	5 540 Kč	-23 Kč
████	████	230 000 Kč	230 000 Kč	240	60	2 404 Kč	5 138 Kč	2734 Kč
████	████	700 000 Kč	700 000 Kč	120	120	12 715 Kč	9044 Kč	-3671 Kč
████	████	420 000 Kč	420 000 Kč	84	96	7085 Kč	6513 Kč	-572 Kč
████	████	100 000 Kč	115 000 Kč	240	240	1242 Kč	1383 Kč	141 Kč
████	████	900 000 Kč	900 000 Kč	84	84	14 984 Kč	15 059 Kč	75 Kč
████	████	150 000 Kč	150 000 Kč	72	72	3686 Kč	3718 Kč	32 Kč
████	████	450 000 Kč	450 000 Kč	144	180	5 445 Kč	4945 Kč	-500 Kč
████	████	150 000 Kč	150 000 Kč	24	24	7058 Kč	7835 Kč	777 Kč
████	████	200 000 Kč	200 000 Kč	240	240	3283 Kč	3309 Kč	26 Kč
████	████	200 000 Kč	200 000 Kč	84	48	4436 Kč	6173 Kč	1737 Kč
████	████	300 000 Kč	300 000 Kč	216	216	3140 Kč	3175 Kč	35 Kč
████	████	500 000 Kč	500 000 Kč	120	120	6656 Kč	6689 Kč	35 Kč

97. **V 5 případech**, které jsou barevně odlišeny ve výše uvedené tabulce ve sloupci „Rozdíl ve výši splátky oproti splátce schválené ve výsledné verzi dokumentu Bonita“, došlo k navýšení měsíční splátky, a to z důvodu (i) odlišné doby splatnosti úvěru nebo (ii) navýšení poskytnutého úvěrového rámce nebo (iii) změny ve výši sjednané úrokové sazby dle smlouvy o úvěru. Účastník řízení mj. potvrdil,⁸⁴ že v těchto případech nebyl vypracován nový dokument Bonita, který by obsahoval parametry úvěru obsažené ve smlouvě o úvěru.

98. A proto **u 5 případů** (úvěrové případy █████ - č. úvěrové smlouvy █████ ze dne 8.6.2018, █████ - č. úvěrové smlouvy █████ ze dne 20.2.2019, █████ - č. úvěrové smlouvy █████ ze dne 14.2.2019, █████ - č. úvěrové smlouvy █████ ze dne 10.8.2018, █████ - č. úvěrové smlouvy █████ ze dne 7.9.2018) při posouzení úvěruschopnosti v dokumentu Bonita

⁸⁴ Přijato ČNB dne 11.10.2019, č.j. 2019/108088/CNB/650. Vyjádření_a_doplňení_podkladu_ACEMA_CNB_11102019.pdf.

nezohlednil účastník řízení výši měsíčních splátek, které byly sjednány v jednotlivých smlouvách o úvěru.

99. Účastník řízení v období od 6.8.2018 do 20.9.2018 používal jako podklad pro posouzení úvěruschopnosti žadatele dokument Bonita - verze 2. V této verzi dokumentu Bonita byl vypuštěn interní ukazatel LTI. V důsledku vypuštění ukazatele LTI nebyly pro celkové vyhodnocení úvěruschopnosti relevantní zadané údaje o (i) minimálních životních nákladech, (ii) nákladech na bydlení, (iii) ostatních platbách. Kvůli absenci ukazatele LTI, popř. jiného ukazatele, který by zohledňoval analýzu zadaných výdajů (minimální životní náklady, náklady na bydlení, ostatní platby), bylo možné v dokumentu Bonita – verze č. 2 zadat jakoukoliv výši těchto výdajů, a v případě, že byly kladně hodnoceny ukazatele DTI a DSTI, byl žadatel a/nebo spolužadatel o úvěr vyhodnocen jako úvěruschopný. Tato verze dokumentu Bonita byla podkladem pro posouzení úvěruschopnosti žadatelů v 6 případech⁸⁵.

100. Z výše uvedeného skutkové stavu tak vyplynulo, že účastník řízení v 5 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) nezohlednil informace o všech závazcích, které byly patrné z doložených bankovních výpisů, v 5 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) nezohlednil informace o výši měsíčních splátek, které byly sjednány v jednotlivých smlouvách o úvěru.

e) **Poskytnutí spotřebitelských úvěrů při důvodných pochybnostech o schopnosti spotřebitelů spotřebitelský úvěr splácet**

- Úvěrový případ [REDAKCE] – č. úvěrové smlouvy [REDAKCE]

101. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení do tabulky Bonita zadal informaci o splacení úvěru věřiteli „Moneta“, avšak dle smlouvy o úvěru tento dluh nebyl vyplacen. Účastník řízení též v tabulce Bonita upravil výši příjmu na 100 %, byť v souladu s čl. 2.4.1 Směrnice S32 měl žadatelce započítat max. 50 % doložené výše příjmu ze závislé činnosti, neboť žadatelce mělo být ke dni splatnosti úvěru 69 let (viz blíže kapitola 2.3.2.1. protokolu o kontrole). Správní orgán dále zjistil, že účastník řízení uvedl nižší částku výše úvěru, než jaká byla uvedena ve smlouvě o úvěru, čímž došlo k automatickému snížení výše splátky.

102. Když správní orgán provedl opravu vstupních údajů na základě informací vyplývajících z úvěrové složky⁸⁶, byla žadatelka o úvěr [REDAKCE] vyhodnocena jako neúvěruschopná.

- Úvěrový případ [REDAKCE] – č. úvěrové smlouvy [REDAKCE]

103. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení do tabulky Bonita zadal informace o splacení úvěru věřitelům „sos kredit“ a „profikredit“, avšak dle smlouvy o úvěru tyto dluhy nebyly vyplaceny.

104. Když správní orgán provedl úpravu vstupních údajů, byla žadatelka o úvěr [REDAKCE] vyhodnocena jako neúvěruschopná⁸⁷. Správní orgán též musí poukázat na

⁸⁵ Úvěrový případ [REDAKCE] - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 10.8.2018, [REDAKCE] - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 28.8.2018, [REDAKCE] - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 17.9.2018, [REDAKCE] - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 20.9.2018, [REDAKCE] - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 6.8.2018, [REDAKCE] - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 7.9.2018.

⁸⁶ Viz str. 46-47 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis_Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

⁸⁷ Viz str. 48-49 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis_Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

to, že účastník řízení dne 12.10.2018, tedy necelý měsíc po uzavření smlouvy o úvěru, zaslal spotřebitelce [REDACTED] dopis obsahující „výzvu k úhradě exekuce“, neboť na nemovitost, jež je předmětem zajištění úvěru u účastníka řízení, byla nařízena exekuce.

- Úvěrový případ [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED]

105. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení do tabulky Bonita zadal informaci o splatnosti úvěru o délce 84 měsíců, avšak dle smlouvy o úvěru byla sjednána splatnost úvěru o délce 48 měsíců.

106. Když správní orgán provedl úpravu údaje o splatnosti úvěru v tabulce Bonita⁸⁸, tak došlo k navýšení splátky úvěru, čímž byla žadatelka o úvěr [REDACTED] vyhodnocena jako neúvěruschopná.

- Úvěrový případ [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED]

107. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení do tabulky Bonita zadal informace o splacení úvěru věřitelům označených v tabulce Bonita jako „cofidis“, „zonky“ a „equa bank“, avšak dle smlouvy o úvěru tyto dluhy nebyly vyplaceny.

108. Když správní orgán provedl úpravu vstupních údajů, byla žadatelka o úvěr [REDACTED] vyhodnocena jako neúvěruschopná.⁸⁹

- Úvěrový případ [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED]

109. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení do tabulky Bonita zadal informaci o nákladech na bydlení ve výši 3 500 Kč, přestože z doložených výpisů z bankovního účtu⁹⁰ [REDACTED] vyplývá opakovaná platba „Fibichova, byt 7“ ve výši 8 388 Kč. Účastník řízení do tabulky Bonita zadal informace o splacení úvěru věřiteli označeným v tabulce Bonita jako „cs“, avšak dle smlouvy o úvěru tento dluh nebyl vyplacen. Účastník řízení zadal do tabulky Bonita též splatnost o délce 240 měsíců, avšak tato dle smlouvy o úvěru byla 60 měsíců.

110. Když správní orgán provedl opravu vstupních údajů na základě informací vyplývajících z úvěrové složky⁹¹, byl žadatel o úvěr [REDACTED] vyhodnocen jako neúvěruschopný.

- Úvěrový případ [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED]

111. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení započtl do příjmu spolužadatelky [REDACTED] příspěvek na péči ve výši 3 300 Kč, přestože tento nelze použít na úhradu případné splátky úvěru.

⁸⁸ Viz str. 49-50 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis_Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

⁸⁹ Viz str. 51-52 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis_Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

⁹⁰ Výpisy z bankovního účtu za období říjen až prosinec 2018, bankovní účet vedený u České spořitelny, a.s. (Kontrolní spis_Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

⁹¹ Viz str. 52-53 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis_Příloha č. 1_Sp/2020/100/573).

112. Když správní orgán provedl opravu vstupních údajů na základě informací vyplývajících z úvěrové složky⁹², byl žadatel o úvěr [REDACTED] vyhodnocen jako neúvěruschopný.

- Úvěrový případ [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED]

113. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení do tabulky Bonita zadal informace o splacení úvěru věřiteli „Provident“, avšak dle smlouvy o úvěru tento dluh nebyl vyplacen. Dále účastník řízení zadal do tabulky Bonita výši úvěru 100 000 Kč, přestože dle smlouvy o úvěru byl poskytnut úvěr ve výši 115 000 Kč.

114. Když správní orgán provedl opravu vstupních údajů na základě informací vyplývajících z úvěrové složky⁹³, byl žadatel o úvěr [REDACTED] vyhodnocen jako neúvěruschopný.

- Úvěrový případ [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED]

115. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení do tabulky Bonita zadal informaci o příjmu spolužadatelky [REDACTED] ve výši 19 000 Kč, přestože [REDACTED] měla uzavřený pracovní poměr na dobu určitou.

116. Když správní orgán provedl opravu vstupních údajů na základě informací vyplývajících z úvěrové složky⁹⁴, byli žadatel o úvěr [REDACTED] a spolužadatelka [REDACTED] vyhodnoceni jako neúvěruschopní.

- Úvěrový případ [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED]

117. Správní orgán z úvěrové složky zjistil, že účastník řízení do tabulky Bonita zadal informaci o splacení úvěru věřiteli „ČS, a.s.“, avšak dle smlouvy o úvěru tento dluh nebyl vyplacen. Dále zadal informaci o příjmu spolužadatele [REDACTED] ve výši 17 000 Kč, přestože [REDACTED] měl uzavřený pracovní poměr na dobu určitou.

118. Když správní orgán provedl opravu vstupních údajů na základě informací vyplývajících z úvěrové složky⁹⁵, byli žadatelka o úvěr [REDACTED] a spolužadatel [REDACTED] vyhodnoceni jako neúvěruschopní.

119. **Z výše uvedených skutkových zjištění vyplývá, že v 9 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]) měl k dispozici informace/údaje o příjmech, výdajích a úvěrových závazcích spotřebitelů, které indikovaly důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitelů spotřebitelský úvěr splácet, avšak tyto informace/údaje nezohlednil při posouzení jejich úvěruschopnosti.**

Vyjádření účastníka řízení

120. Účastník řízení k tabulce Bonita ve Vyjádření I a II uvedl, že její primární funkcí je evidence části procesu posuzování úvěruschopnosti a současně slouží jako pomocný nástroj, pro přehledné shrnutí a vyhodnocení skutečností, které vstupují do procesu posuzování úvěruschopnosti. Jak vyplývá z procesu posuzování úvěruschopnosti

⁹² Viz str. 54-55 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis _Příloha č. 1_ Sp/2020/100/573).

⁹³ Viz str. 55-56 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis _Příloha č. 1_ Sp/2020/100/573).

⁹⁴ Viz str. 56-57 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis _Příloha č. 1_ Sp/2020/100/573).

⁹⁵ Viz str. 58-59 kontrolního protokolu č.j. 2019/121000/CNB/650 (Kontrolní spis _Příloha č. 1_ Sp/2020/100/573).

popsaného ve Směrnici, jedná se o velmi komplexní problematiku, za jejíž řádné provedení odpovídá pracovník Risk and legal department.

121. Účastník řízení zdůraznil, že poskytnutí či zamítnutí žádosti o úvěr se nezakládá pouze na výsledku vyhodnocení dle tabulky Bonita, neboť tabulka Bonita slouží k evidenci procesu posuzování úvěruschopnosti a jako pomocný nástroj.
122. Účastník řízení dále správní orgán seznámil s tím, že změnu údajů v tabulce Bonita, může operátor učinit výlučně na základě informací sdělených žadatelem operátorovi během telefonické komunikace. Potřeba změny nastává v případě, kdy klient chybně vyplní žádost z webu (zařadí se do kategorie, která neodpovídá zamýšlenému účelu úvěru). Výchozí hodnota, resp. kategorie „Spotřebitel dle zákona na ochranu spotřebitele“ nebo „Podnikatel“ je odvislá od toho, jakou žádost, zda podnikatelskou či spotřebitelskou, žadatel na webu vyplní. Případně potřeba změny kategorie může vyplynout v průběhu telefonního hovoru s operátorem, když žadatel sdělí, že požaduje řešit financování prostřednictvím podnikatelského úvěru.
123. Účastník řízení ve Vyjádření I a II zdůraznil, že provedení změny údajů se tak nezakládá na svévolném rozhodnutí některého z pracovníků, nýbrž zohledněním skutečného požadavku klienta, a proto odmítá tyto závěry správního orgánu, které jsou uvedeny v protokolu o kontrole.
124. Účastník řízení se podle Vyjádření I a II neztotožňuje s tím, že by v úvěrovém případě [REDAKCE] nezohlednil udržitelnost doloženého příjmu žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr po celou dobu trvání úvěrového vztahu, když dle Směrnice S32v2 (účinné ke dni uzavření smlouvy o úvěru) nedovršila žadatelka věku 67 let a nebyl tak naplněn předpoklad pro zkrácení příjmu o 50 %, neboť věková hranice ve smyslu Směrnice s32v2 není vázána na splatnost úvěru. Účastník řízení dále namítl, že z Oznámení nelze dovodit, z jaké verze Směrnice S32 správní orgán při stanovení takové věkové hranice vycházel, neboť není v tomto úvěrovém případě uvedena. Účastník řízení je toho názoru, že na základě vstupních údajů upravených účastníkem řízení v souladu se Směrnicí S32v2 a včetně upravené výše úvěru, má být žadatelka vyhodnocena jako úvěruschopná, když by se potencionální negativní scénář zohlednil pouze za předpokladu, že by žadatelka v den uzavření smlouvy o úvěru překročila věkovou hranici 67 let.
125. K úvěrovému případu [REDAKCE] účastník řízení upozornil na to, že z tabulky Bonity B je zřejmé, že příjmy převyšují výdaje o 18.244 Kč, a to rovněž při změně úrokové míry a nezohlednění příjmů spolužadatelky, tedy dle vstupních údajů upravených správním orgánem. Ponížením této částky o částku ve výši splátky úvěru disponuje žadatel částkou 9.239 Kč. Účastník řízení v souladu se Směrnicí S32 posuzuje délku trvání pracovního poměru, avšak dle jeho názoru skutečnost, že byl pracovní poměr sjednán na dobu určitou, neznamená a ani nemůže automaticky znamenat nemožnost zahrnout příjem z takového pracovního poměru do posouzení úvěruschopnosti. Účastník řízení podle Vyjádření I a II má tedy za to, že [REDAKCE] a [REDAKCE] jsou úvěruschopní.
126. K úvěrovému případu [REDAKCE] účastník řízení dodává, že pracovní poměr spolužadatele však vykazuje udržitelnost příjmu, neboť se nejedná o nahodilý či krátkodobý příjem, když se tento nesesťává z jakékoli pohyblivé složky ani nezávisí na proměnlivém koeficientu či jiné hodnotě. Pracovní poměr rovněž zajišťuje spolužadateli dlouhodobý příjem, jestliže trvání pracovního poměru činí více než 26

po sobě jdoucích měsících. Účastník řízení se neztotožňuje s tím, tak jak popsal správní orgán udržitelnost příjmu, jelikož by fakticky vylučovala poskytnutí úvěru rovněž osobě v pracovním poměru sjednaným na dobu neurčitou, když upozornil na to, že trvání pracovního poměru na dobu neurčitou lze předpokládat nejvýše na následující 2, resp. 3 měsíce, pokud má dle § 51 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, skončit uplynutím výpovědní doby, která činí nejméně 2 měsíce anebo bez výpovědní doby dohodou smluvních stran. Účastník řízení je toho názoru, že nelze tak dovozovat jakékoli neomezené trvání či trvání pracovního poměru na dobu neurčitou po celou dobu trvání úvěrového vztahu pouze z důvodu, že byl sjednán na dobu neurčitou. Účastník řízení má takový postoj správního orgánu za nešťastný a nelogický, když podle jeho názoru tímto náhledem by bylo nutné považovat osoby zaměstnané na dobu neurčitou za mnohem rizikovější s potencionálním pracovním poměrem de facto toliko na několik nadcházejících měsíců, neboť na rozdíl od pracovního poměru na dobu určitou by bylo možné takovýto pracovní vztah vypovědět ze strany zaměstnavatele v obecné výpovědní době. Dále poukázal na to, že podíl nezaměstnaných osob dle Českého statistického úřadu v místě sídla zaměstnavatele (Horní Planá) činí 5,9 % a v místě trvalého bydliště spolužadatele (Český Krumlov) 3,6 %. Účastník řízení proto považuje vyhodnocení neúvěruschopnosti žadatelky ze strany správního orgánu za nesprávné.

127. V úvěrovém případě [REDAKCE] považuje účastník řízení závěry správního orgánu za neopodstatněné, jelikož spotřebitelka doložila řádně výši příjmu a nebyly dány žádné důvody pro jejich zpochybnění. Takto paušálním způsobem, porovnáním s průměrným dosahovaným příjmem, by bylo možno zpochybnit jakýkoli nadprůměrný příjem žadatele o úvěr bez možnosti věřitele takové pochybnosti vyvrátit. Na straně spotřebitelky neexistovaly jakékoli indicie, ze kterých by vyplývaly pochybnosti o pravdivosti jí předložených podkladů. Účastník řízení je proto toho názoru, že v souladu s obecnými domněnkami poctivosti a dobré víry plynoucími z občanského zákoníku nebyl dán žádný důvod toto blíže prověřovat.
128. K nesplaceným závazkům účastník řízení sdělil, že závazky měly být vyplaceny žadateli napřímo, neboť úvěrový produkt není nastaven pro vyplacení jiných závazků, resp. nastavení daného úvěrového produktu právě počítá s tím, že umožní spotřebiteli, aby vybrané závazky splatil sám dle závazného prohlášení v rámci žádosti o spotřebitelský úvěr. Žadatelé byli současně upozorněni, že uvedení nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů nebo zamlčení podstatných údajů, může mít pro žadatele nepříznivé trestněprávní důsledky. Účastník řízení je toho názoru, že nelze rozumně požadovat, aby odpovídal za žadatelem uvedené nepravdivé, zkreslené nebo zamlčené údaje podstatné pro úvěrový vztah, tím spíše, pokud by žadatelé za takovéto porušení mohli hrozit (mimo jiné) trestněprávní postih.
129. K vytýkanému pochybení, že údajně ve 12 úvěrových případech z celkového vzorku 16 úvěrových případů nezohlednil v procesu posuzování úvěruschopnosti všechny informace, kterými disponoval, účastník řízení sdělil, že jednotlivé bankovní výpisy žadatelů o úvěr slouží primárně k tomu, aby zohlednily skutečnou obdrženu mzdu. Podle účastníka řízení nelze rozklíčovat všechny odchozí platby jak z kapacitních, tak z faktických důvodů, neboť číslo účtu a částka plus variabilní symbol není dostatečným podkladem pro to, aby účastník řízení stanovil povahu předmětného závazku. Nelze totiž ani vyloučit, že jediná platba může být určena ke splnění vícero závazků.

130. K údajným pochybením u úvěrových případech [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] účastník řízení odkázal na shora uvedené závěry k jednotlivým úvěrovým případům, ze kterých vyplývá, že i pokud by byla zohledněna změna úvěrového rámce či negativního scénáře, nemělo by to vliv na posouzení úvěruschopnosti příslušného žadatele.
131. Účastník řízení k úvěrovému případu [redacted] uvedl, že byl úvěrový produkt nastaven tak, že vycházel z pravdivého a závazného prohlášení žadatele o úvěr. Nelze klást účastníku řízení k tíži a uměle presumovat, jak činí správní orgán v Oznámení, že závazky vyplaceny nebudou, že žadatel by v takovém případě byl automaticky předlužen. Takový závěr správního orgánu účastník řízení odmítá jako nepodložený a uměle konstruovaný. Účastník řízení je toho názoru, že není možné dovozovat jakékoli porušení povinnosti při posuzování úvěruschopnosti jen z hypotetického scénáře, že klient nesplatí to, k čemu se zavázal.
132. K úvěrovému případu [redacted] účastník řízení sdělil, že Oznámení ani v tomto úvěrovém případě neuvádí, z jaké verze Směrnice S32 (a tedy dokumentu Bonita) správní orgán vycházel při posouzení úvěruschopnosti žadatelky. Z Oznámení je zřejmé, že tabulka Bonity A je odlišná od modelované tabulky Bonity B. V centrální části pod polem „Max splatnost“ v tabulce Bonity B chybí dvě další pole – „Max. výše úvěru“ a „Maximální splátka“ uvedené v tabulce Bonity A. Údaj o splatnosti úvěru, jak již účastník řízení uvedl, je pouhou chybou v psaní, která však nemá faktický vliv na posouzení úvěruschopnosti žadatelky, neboť je pouhou pomůckou pro její vyhodnocení. Účastník řízení je přesvědčen, že tato zjevná chyba v psaní nijak nemění materiální význam smlouvy. Rovněž pokud je do tabulky Bonity A (předložené účastníkem řízení) zanesen údaj o splatnosti odpovídající smlouvě o úvěru, tedy 48 měsíců, je žadatelka vyhodnocena jako úvěruschopná, a proto účastník řízení považuje vyhodnocení neúvěruschopnosti žadatelky ze strany správního orgánu za nesprávné.
133. K úvěrovému případu [redacted] účastník řízení odkázal na to, co již k nesplaceným závazkům žadatelky uvedl výše, a dodal, že dle smlouvy o úvěru tento závazek nebyl vyplacen, ze smlouvy o úvěru naproti tomu vyplývá, že tento závazek má být vyplacen, nikoli však z úvěru poskytnutého žadatelce, a proto účastník řízení považuje vyhodnocení neúvěruschopnosti žadatelky ze strany správního orgánu za nesprávné.
134. K úvěrovému případu [redacted] účastník řízení uvedl, že správní orgán k tomuto úvěrovému případu uvádí, že dle smlouvy o úvěru nebyly závazky vyplaceny. Podle účastníka řízení ze smlouvy o úvěru naproti tomu vyplývá, že tyto závazky měly být vyplaceny, nikoli však z úvěru poskytnutého žadatelci. K tvrzení správního orgánu že náklady na bydlení jsou podle bankovního výpisu vyšší a že při posouzení úvěruschopnosti účastník řízení nezohlednil opakovanou platbu „Fibichova 7“ ve výši 8.388 Kč, která měla být určena na bydlení, účastník řízení uvádí, že taková domněnka není žádným způsobem podložena a nemusí se jednat o náklady na bydlení. I pokud se zohlední splatnost úvěru v trvání 60 měsíců a výdaje na bydlení ve výši 8.388 Kč, tak žadatel je stále vyhodnocen jako úvěruschopný, a proto považuje vyhodnocení neúvěruschopnosti žadatele ze strany správního orgánu za nesprávné. K tomuto případu účastník řízení dále dodal, že údaj o úrokové sazbě je pouhou chybou v psaní bez jakéhokoli materiálního významu, když tato nemá faktický vliv na posouzení úvěruschopnosti žadatele.

135. K úvěrovému případu ██████████ účastník řízení uvedl, že ze smlouvy o úvěru naproti tomu vyplývá, že tyto závazky měly být vyplaceny, nikoli však z úvěru poskytnutého žadateli. Účastník řízení má za to, že pokud se v tabulce Bonita zohlední výše úvěru 115.000 Kč, žadatel je rovněž v tomto případě vyhodnocen jako úvěruschopný.
136. Na závěr účastník řízení uvedl, že nemá za to, že by pochybil při procesu posuzování úvěruschopnosti. Zároveň účastník řízení poukázal na to, že dobrovolně přijal na základě údajných pochybení opatření. Účastník řízení je toho názoru, že údajná pochybení představují nanejvýše formální, popř. individuální pochybení jednotlivců a nejedná se tak o známky systémového pochybení.
137. Účastník řízení dále uvedl, že si plně uvědomuje a zdůrazňuje, že proces posuzování úvěruschopnosti je procesem komplexním, který navíc podléhá neustálému vývoji. Zjednodušení, které správní orgán činí v rámci hodnocení úvěruschopnosti, podle názoru účastníka řízení nemá oporu ve skutkových zjištěních ani věcném hodnocení podkladů. Takové závěry, např. ve vztahu k nutnosti dále ověřovat možnost dosahování příjmu, který je doložen potvrzením o příjmu, prostřednictvím hodnocení průměrně dosahované mzdy v daném odvětví je možné ještě jako závěr pro další diskusi v rámci kontroly, ale nikoli jako závěr v rámci správního řízení. Takovýto postup vede fakticky ke zpochybňování jakýchkoli standardizovaných postupů při posuzování úvěruschopnosti a nemá oporu v odborné literatuře ani soudní praxi. Současně takový postup správního orgánu fakticky vede ke znemožnění reálného poskytování spotřebitelských úvěrů. Při nastavení procesu úvěruschopnosti je třeba vždy reflektovat mimo jiné typ spotřebitelského úvěru, zákaznický segment, existenci a typ zajištění, včetně rozsahu poskytovaných úvěrů. Právní úprava, odborná literatura, soudní praxe a ostatně ani dohledová a rozhodovací praxe správního orgánu nestanoví a ostatně ani nemůže stanovit jeden ideální model posuzování úvěruschopnosti, neboť takový model neexistuje.
138. Účastník řízení proto nesouhlasí s tím, že se na výše uvedených případech dopustil porušení ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ ve spojení s § 84 odst. 2 věty třetí ZSÚ, a že se tak mohl dopustit přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ.

Stanovisko správního orgánu vč. právní kvalifikace

139. Správní orgán považuje námitku účastníka řízení k tabulce Bonita, že poskytnutí či zamítnutí žádosti o úvěr se nezakládá pouze na výsledku vyhodnocení dle tabulky Bonita, když tato slouží pouze k evidenci procesu posuzování úvěruschopnosti a jako pomocný nástroj, za účelovou. Správní orgán při kontrolním pohovoru 6.8.2019 zjistil, že účastník řízení nevyužívá žádnou formu automatizovaného scoringového modelu pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, když uvedl, že všechno dělá ručně.⁹⁶ Z jednotlivých verzí Směrnic S32, které byly účinné v období od 1.1.2018 do 9.8.2019 vyplývá, že Bonita je vyhodnocení finanční a ekonomické situace klienta, když jsou data o výdajích a příjmech zadána do tabulky Bonita a dokument se uloží do systému OBS. Dále podle jednotlivých verzí Směrnic S32 pro určení úvěruschopnosti jsou podstatné poměrové ukazatele pro posouzení bonity⁹⁷, pro které účastník řízení podle jednotlivých Směrnic S32 opět využívá pro výpočet tabulku Bonita, která je součástí

⁹⁶ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 6. 8. 2019, č.j. 2019/098293/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.08.06_3.WAV*, čas: 00:51:00 do 00:51:20.

⁹⁷ LTI, DSTI a DTI.

vyhodnocení klienta a uložena v informačním systému OBS. Správní orgán má za to, že dokument Bonita, tudíž ze své povahy slouží k zaznamenání vyhodnocení úvěruschopnosti žadatelů, když eviduje příjmy a výdaje žadatelů a spolužadatelů, vypočítává poměrové ukazatele pro posouzení bonity apod. Námitku účastníka řízení, že poskytnutí či zamítnutí žádosti o úvěr se nezakládá pouze na výsledku vyhodnocení dle tabulky Bonita, neboť tabulka Bonita slouží k evidenci procesu posuzování úvěruschopnosti a jako pomocný nástroj, považuje správní orgán za zcela irelevantní, když posouzení úvěruschopnosti spotřebitele s odbornou péčí ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru směřuje ke schopnosti spotřebitele pravidelně sjednaný spotřebitelský úvěr splácet, a to s důrazem na poměr mezi příjmy a výdaji spotřebitele, které účastník řízení v souladu s jednotlivými verzemi Směrnic S32 zaznamenává a vyhodnocuje podle vypočítaných poměrových ukazatelů právě v tabulce Bonita.

140. K námitce účastníka řízení k úvěrovému případu ██████████ týkající se zjištění, že nezohlednil udržitelnost doloženého příjmu žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr po celou dobu trvání úvěrového vztahu, správní orgán nejdříve uvádí, že uvedl jednotlivé verze vnitřního předpisu Směrnice S32 v bodě 12. Oznámení, když v Oznámení jsou uvedeny všechny následné verze tohoto aktualizovaného vnitřního předpisu, a to včetně vymezení účinnosti jednotlivých verzí tohoto vnitřního předpisu. Správní orgán v bodě 12. Oznámení uvedl, že dále v Oznámení se jednotlivé verze vnitřního předpisu Směrnice S32 nerozlišují a že konkrétní verze tohoto vnitřního předpisu je dále uvedena pouze v případě, když správní orgán odkazuje na jednotlivé změny upravené v té které verzi tohoto vnitřního předpisu. Dále k meritu věci samotné námitky správní orgán musí uvést, že ji považuje za účelovou. Správní orgán se neztotožňuje s tvrzením účastníka řízení, že nebyl naplněn předpoklad pro zkrácení příjmu o 50 %, neboť věková hranice ve smyslu Směrnice S32v2 není vázána na splatnost úvěru. Sám účastník řízení v námitce uvádí, že „Pracovník Risku posuzuje též i věk těchto osob s ohledem na požadovanou délku úvěru. Akceptace věkového limitu je u dlužníků 67 let. V případě překročení tohoto věku lze jako akceptovatelný příjem do propočtu Bonity použít maximálně 50 % příjmů těchto osob.“. Správní orgán též musí poukázat na to, že účastník řízení na kontrolním pohovoru dne 12.9.2019 uvedl⁹⁸, že pokud je/bude žadatelem a/nebo spolužadatelem o úvěr v okamžiku předpokládaného splacení úvěru více než 67 let, pak úvěr není poskytnut, nebo doba splatnosti úvěru musí být ponížena tak, aby dosáhla maximálně důchodového věku 67 let. Správní orgán je toho názoru, že účastník řízení v úvěrovém případě ██████████ měl posoudit při posuzování úvěruschopnosti i věk žadatelky s ohledem na požadovanou délku úvěru, ne pouze věk ke dni uzavření smlouvy o úvěru.
141. K námitce k úvěrovému případu ██████████ týkající se zohlednění udržitelnosti příjmů správní orgán uvádí, že se s argumentací účastníka řízení zcela neztotožňuje. Účastník řízení uvedl, že v souladu se Směrnicí S32 posuzuje délku trvání pracovního poměru, avšak dle jeho názoru skutečnost, že byl pracovní poměr sjednán na dobu určitou, neznamená a ani nemůže automaticky znamenat nemožnost zahrnout příjem z takového pracovního poměru do posouzení úvěruschopnosti. Avšak z vnitřního předpisu z kapitoly 2.2.2 odst. 8) Směrnice S32 vyplývá, že pokud je pracovní smlouva sjednána na dobu určitou, je možné s tímto příjmem počítat jako s příjmem do budoucna plynoucím po dobu trvání pracovní smlouvy. Tuto skutečnost potvrdil na kontrolním pohovoru dne 12.9.2019 i účastník řízení, když uvedl⁹⁹, že v případě, že

⁹⁸ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12. 9. 2019, č. j. 2019/098338/CNB/650, soubor *Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1. WAV*, čas: 00:28:10 do 00:28:47.

⁹⁹ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12. 9. 2019, č. j. 2019/098338/CNB/650, soubor

má žadatel a/nebo spolužadatel uzavřenou pracovní smlouvu na dobu určitou, je příjem akceptovatelný pouze za předpokladu, že je předpokládána doba splatnosti úvěru kratší než sjednaná délka pracovního poměru na dobu určitou. Když dodal, že pokud je pracovní poměr sjednán na dobu určitou a tato doba je kratší, než je doba splatnosti úvěru, je tento příjem pro účastníka řízení neakceptovatelný. Správní orgán zjistil, že *smlouva o úvěru* byla uzavřena dne 20.9.2018 a splatnost úvěru byla sjednaná na 120 měsíců. Spolužadatelka o úvěr [REDAKCE] doložila potvrzení o výši jejího příjmu, ze kterého vyplývá, že měla sjednaný pracovní poměr na dobu určitou u společnosti [REDAKCE], a to od 8.2.2017 do 31.12.2018. Předpokládané datum splatnosti úvěru u účastníka řízení je 20.12.2028. Průměrný čistý měsíční příjem spolužadatelky za posledních 12 měsíců činil cca 17 574 Kč, průměrný čistý měsíční příjem za poslední 3 měsíce činil cca 17 694 Kč. Z výsledné verze dokumentu Bonita, v oblasti „Příjmy“, vyplývá, že účastník řízení počítal při posuzování úvěruschopnosti [REDAKCE] s příjmem ze závislé činnosti na dobu určitou ve výši 19 000 Kč. Správní orgán má na základě výše zjištěných skutečností za to, že účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti řádně nezohlednil udržitelnost příjmu spolužadatelky [REDAKCE] po celou dobu trvání úvěrového vztahu, když v rozporu s kapitolou 2.2.2 odst. 8) Směrnice S32 započítal její doložený příjem ze závislé činnosti sjednaný na dobu určitou do 31.12.2018 ve výši 19 000 Kč, když předpokládané datum splatnosti úvěru je 20.12.2028.

142. Správní orgán považuje za zmatečnou argumentaci účastníka řízení, že tímto náhledem by bylo nutné považovat osoby zaměstnané na dobu neurčitou za mnohem rizikovější s potencionálním pracovním poměrem de facto toliko na několik nadcházejících měsíců, neboť na rozdíl od pracovního poměru na dobu určitou by bylo možné takovýto pracovněprávní vztah vypovědět ze strany zaměstnavatele v obecné výpovědní době. Správní orgán musí odkázat na ustanovení § 51 odst. 1 zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, kde zákon nerozlišuje délku výpovědní doby podle toho, zda je pracovní poměr uzavřen na dobu neurčitou či určitou, a zároveň na ustanovení § 50 zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, ze kterého vyplývá, že výpovědí může pracovní poměr rozvázat jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec, u pracovních poměrů na dobu neurčitou, tak i u pracovních poměrů na dobu určitou.
143. Námitku účastníka řízení k úvěrovému případu [REDAKCE] správní orgán považuje za neopodstatněnou. Správní orgán zjistil, že účastník řízení opět v rozporu s kapitolou 2.2.2 odst. 8) Směrnice S32, akceptoval příjem do budoucna plynoucím nad dobu trvání pracovní smlouvy (nikoliv po dobu trvání pracovní smlouvy), když z úvěrové složky je zřejmé, že spolužadatel [REDAKCE] doložil potvrzení zaměstnavatele o výši pracovního příjmu zaměstnance, ze kterého vyplývá, že pracovní poměr u společnosti [REDAKCE], byl sjednán na dobu určitou od 9.10.2017 do 21.12.2019, a když předpokládané datum splatnosti úvěru u účastníka řízení je 20.10.2024.
144. Námitku účastníka řízení k úvěrovému případu [REDAKCE] považuje správní orgán za zcela účelovou. Správní orgán sice souhlasí s účastníkem řízení, že žadatelka doložila potvrzení o výši příjmu, avšak správní orgán naopak shledal vážné důvody pro jeho ověření. Podle správního orgánu působí minimálně podezřele, že čistý příjem ve výši 40 tis. Kč byl vyplacen v hotovosti a zároveň tento příjem byl za pozici

„asistent sociální péče“. Správní orgán dále z podkladů předložených účastníkem řízení v rámci kontroly zjistil, že žadatelka podle potvrzení o příjmu ze dne 14.5.2019 měla být zaměstnaná od 3.1.2019 na dobu neurčitou, avšak z předloženého výpisu z účtu vyplývá, že dne 18.3.2019 obdržela žadatelka platbu z ÚP Brno, kde ji bylo pod variabilním symbolem [REDACTED] zasláno 14 615 Kč z čísla účtu 51-47824621/0710, dne 15.4.2019 platba ve výši 14 615 Kč a dne 14.5.2019 ve výši 14 615 Kč. Z veřejně dostupných webových stránek <https://www.uradprace.cz/bankovni-spojeni> správní orgán zjistil, že bankovní účet 51-47824621/0710 patří Krajské pobočce Úřadu práce v Brně a slouží k vyplácení podpor v nezaměstnanosti. Variabilní symbol [REDACTED] je rodné číslo žadatelky bez lomítka. Už jenom na základě tohoto zjištění správní orgán musí konstatovat, že existuje důvodná pochybnost o předloženém potvrzení o příjmu, když žadatelka pobírala podporu v nezaměstnanosti i v období, když měla údajně mít čistý vysoce nadprůměrný příjem 40 tis. Kč měsíčně. Správní orgán se proto neztotožňuje s účastníkem řízení v tom, že v úvěrovém případě [REDACTED] neexistovaly jakékoli indicie, ze kterých by vyplývaly pochybnosti o pravdivosti jí předložených podkladů, jelikož kdyby se vši odbornou péčí řádně zkoumal žadatelkou předložené podklady, tak by musel zjistit výše uvedené skutečnosti, ze kterých vyplývají pochybnosti o doloženém příjmu žadatelky, a tudíž by musel přistoupit k jeho ověření.

145. K námitce účastníka řízení k nesplaceným závazkům správní orgán uvádí, že je tvrzení účastníka řízení, že závazky měly být vyplaceny žadateli napřímo, neboť úvěrový produkt není nastaven pro vyplacení jiných závazků, v rozporu se zjištěními správního orgánu, když ve 3 případech ze vzorku úvěrových případů byly stávající závazky, dle textace jednotlivých smluv o úvěru, spotřebitelů vyplaceny přímo na účet jiných úvěrujících institucí.¹⁰⁰ Proto správní orgán neshledal žádný důvod, proč by nemohl účastník řízení takto zodpovědně v souladu s požadavky odborné péče postupovat i v dalších úvěrových případech, když tyto závazky nezohledňoval při posouzení úvěruschopnosti. K tvrzení účastníka řízení, že nelze rozumně požadovat, aby odpovídal za žadatelem uvedené nepravdivé, zkreslené nebo zamlčené údaje podstatné pro úvěrový vztah, správní orgán zdůrazňuje, že součástí odborné péče je i obezřetnost, která účastníka řízení vede k nespolehání se jen tvrzení žadatele o úvěr, ale i k prověření těchto tvrzení. Tento postup účastníka řízení zapříčinil např. u žadatelky [REDACTED] předlužení, když z insolvenčního návrhu¹⁰¹ a přihlášek jednotlivých pohledávek vyplývá, že úvěry u spol. PROFI CREDIT Czech, a.s. a Orange finance, s. r. o. („sos credit“) nebyly splaceny a spotřebitelka se dostala do dluhové pasti.
146. K námitce účastníka řízení, že jednotlivé bankovní výpisy žadatelů o úvěr slouží primárně k tomu, aby zohlednily skutečnou obdrženou mzdu, když podle účastníka řízení nelze rozklíčovat všechny odchozí platby jak z kapacitních, tak z faktických důvodů, neboť číslo účtu a částka plus variabilní symbol není dostatečným podkladem pro to, aby účastník řízení stanovil povahu předmětného závazku, správní orgán sděluje, že i ji považuje za účelovou. Je povinností účastníka řízení, aby při posuzování úvěruschopnosti postupoval s odbornou péčí, jejíž součástí je obezřetnost, která spočívá v tom, že vede k nespolehání se jen na tvrzení žadatele o úvěr, ale i k prověření těchto tvrzení (např. doložením výpisu z účtu žadatele). Správní orgán nevytýká účastníku řízení, že nerozklíčoval všechny odchozí platby uvedené ve výpisech z účtu,

¹⁰⁰ Viz úvěrový případ [REDACTED] (č. úvěrové smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. úvěrové smlouvy [REDACTED]) a [REDACTED] (č. úvěrové smlouvy [REDACTED]).

¹⁰¹ Viz https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=982B8293727868D3E05333F21FACBB44.

ale správní orgán vytýká tu skutečnost, že ve 12 úvěrových případech z celkového vzorku 16 úvěrových případů nezohlednil v procesu posuzování úvěruschopnosti všechny informace, kterými disponoval (jinými slovy nezohlednil informace, které byly např. z bankovních výpisů zřejmé). Správní orgán dodává, že např. u žadatelky [REDAKCE] došlo k předlužení, když dne 19.2.2019 podala Návrh na povolení oddlužení.¹⁰² Z insolvenčního návrhu vyplývá, že dlužnice se dostala koncem roku 2017 do platební neschopnosti svých dluhů z důvodu pracovní neschopnosti, a proto si vzala v červnu 2018 úvěr od účastníka řízení. O to více správní orgán považuje za závažné, že účastník řízení v tomto konkrétním případě ani řádně neověřil výdaje žadatelky, když si nevyžádal ani výpis z bankovního účtu.¹⁰³

147. Dále účastník řízení namítl k úvěrovým případům [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], že i pokud by byla zohledněna změna úvěrového rámce či negativního scénáře, nemělo by to vliv na posouzení úvěruschopnosti příslušného žadatele. Tuto námitkou účastníka řízení správní orgán hodnotí jako účelovou. Správní orgán při kontrole úvěrových složek u úvěrových případů [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE]¹⁰⁴ zjistil několik zásadních rozporů mezi vyplněnými údaji v tabulce Bonita a údaji uvedenými v jednotlivých uzavřených smlouvách, které měly zásadní vliv na řádné posouzení úvěruschopnosti. Tato zjištění u úvěrových případů [REDAKCE] a [REDAKCE] prokazují, že při posuzování úvěruschopnosti nebyl účastník řízení obezřetný, když tvrzené údaje a informace žadateli neověřil např. z výpisu z bankovního účtu, který u těchto případů nemá k dispozici¹⁰⁵. U úvěrového případu [REDAKCE] správní orgán po analýze úvěrové složky má za to, že nelze dojít k závěru, že zohlednění změny úvěrového rámce či negativního scénáře by nemělo či mělo vliv na posouzení úvěruschopnosti příslušného žadatele, když na tento závěr nedisponuje účastník řízení všemi potřebnými informacemi. Při posouzení úvěruschopnosti účastník řízení v tomto případě opět nepostupoval s požadavky odborné péče, když zcela rezignoval na obezřetnost, když se spolehl jen na tvrzení žadatele o úvěr a nepřistoupil i k prověření těchto tvrzení (např. v úvěrové složce absentuje výpis z bankovního účtu za poslední 3 měsíce, podle něhož by mohl účastník řízení ověřit příjmy a výdaje).
148. K námitce účastníka řízení k úvěrovému případu [REDAKCE], že Oznámení ani v tomto úvěrovém případě neuvádí, z jaké verze Směrnice S32 správní orgán vycházel při posouzení úvěruschopnosti žadatelky, a že i pokud je do tabulky Bonity A (předložené účastníkem řízení) zanesen údaj o splatnosti odpovídající smlouvě, tedy 48 měsíců (účastník řízení měl v dokumentu Bonita uvedeno 84 měsíců), je žadatelka vyhodnocena jako úvěruschopná, správní orgán uvádí, že je neopodstatněná.
149. Správní orgán nedřívě odkazuje na odst. 12 Oznámení o zahájení řízení z moci úřední, kde jsou uvedeny všechny následné verze tohoto aktualizovaného vnitřního předpisu, a to včetně vymezení účinnosti jednotlivých verzí tohoto vnitřního předpisu. Správní orgán v Oznámení o zahájení řízení z moci úřední uvedl, že pro účely tohoto řízení jednotlivé verze nerozlišuje a používá odkazy na jednotlivé články dle Směrnice S32.

¹⁰² Insolvenční řízení bylo z důvodu úmrtí dlužnice zastaveno. Viz

https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=83CBC901BB354CBBE05333F21FAC25D2

¹⁰³ Viz odst. 58 tohoto rozhodnutí.

¹⁰⁴ Viz odst. 101-102, 105-106, 109-110 a 113-114 tohoto rozhodnutí.

¹⁰⁵ Viz odst. 56-59 tohoto rozhodnutí.

Konkrétní verze tohoto vnitřního předpisu je uvedena pouze v případě, že správní orgán odkazuje na jednotlivé změny.

150. Správní orgán dále k námitce účastníka řízení, že pokud je do tabulky Bonity A (předložené účastníkem řízení) zanesen údaj o splatnosti odpovídající smlouvě, tedy 48 měsíců, je žadatelka vyhodnocena jako úvěruschopná, uvádí, že v předložené tabulce byl vypuštěn interní ukazatel LTI. V tomto případě se posouzení úvěruschopnosti ze strany účastníka řízení opíralo pouze o ukazatele DTI a DSTI. V důsledku vypuštění ukazatele LTI nebyly pro celkové vyhodnocení úvěruschopnosti relevantní zadané údaje o minimálních životních nákladech, nákladech na bydlení, ostatních platbách. Kvůli absenci ukazatele LTI, popř. jiného ukazatele, který by zohledňoval analýzu zadaných výdajů (minimální životní náklady, náklady na bydlení, ostatní platby), je možné v dokumentu Bonita, který předložil k úvěrovému případu [redacted] účastník řízení, zadat jakoukoliv výši těchto výdajů, a v případě, že byly kladně hodnoceny ukazatele DTI a DSTI, byla žadatelka o úvěr vyhodnocena jako úvěruschopná. Správní orgán tak má za to, že účastníkem řízení předložené technické nastavení tabulky Bonita k úvěrovému případu [redacted] bylo v rozporu s požadavky na řádné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele ve smyslu ustanovení § 86 ZSÚ, když tato verze tabulky Bonita nezohledňovala při posouzení úvěruschopnosti údaje o minimálních životních nákladech, nákladech na bydlení, ostatních platbách. Proto správní orgán při vlastním posouzení úvěruschopnosti zohlednil ukazatel LTI, tj. při posuzování úvěruschopnosti žadatelky zohlednil údaje o minimálních životních nákladech, nákladech na bydlení, ostatních platbách, na základě nichž vyšla žadatelka jako neúvěruschopná.
151. K námitce účastníka řízení k úvěrovému případu [redacted], že ze smlouvy o úvěru vyplývá, že tento závazek má být vyplacen, nikoli však z úvěru poskytnutého žadatelce, a proto účastník řízení považuje vyhodnocení neúvěruschopnosti žadatelky ze strany správního orgánu za nesprávné, správní orgán uvádí, že není důvodná. Pokud se účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti spokojil pouze s tvrzením žadatelky, že tento úvěr bude vyplacen, a na základě tohoto tvrzení splátku úvěru nezahrnul do posouzení úvěruschopnosti, aniž by ověřoval, zda nakonec úvěr byl vyplacen, tak podle správního orgánu nepostupoval s požadavky oborné péče, když její součástí je i obezřetnost, která spočívá v tom, že se účastník řízení nemá spoléhat pouze na tvrzení žadatelů o úvěr, ale i prověřovat tato tvrzení.
152. K námitce účastníka řízení k úvěrovému případu [redacted], že ze smlouvy o úvěru vyplývá, že tyto závazky měly být vyplaceny, nikoli však z úvěru poskytnutého žadatelci, správní orgán považuje za neopodstatněnou, když se neměl spokojit pouze s tvrzením žadatele, že tento úvěr bude vyplacen, ale měl být obezřetný a prověřit, zda se tak stalo.
153. Námitku účastníka řízení proti tomu, že platba „Fibichova“ ve výši 8.388 Kč nemusí být náklady na bydlení, správní orgán považuje za účelovou, když toto tvrzení účastníka řízení z úvěrové složky vůbec nevyplývá. Správní orgán je toho názoru, že opakovaná platba každý měsíc s popisem Fibichova, byt 7 ve výši 8 388 Kč naopak indikuje, že by se mohlo jednat o náklady za bydlení, a proto účastník řízení měl být obezřetný a tento pravidelný výdaj prověřit. Správní orgán musí též poukázat na to, že i kdyby účastník řízení zjistil, že se nejednalo o náklady za bydlení, tak se jednalo o pravidelný výdaj, který měl být při posuzování úvěruschopnosti zohledněn. Správní orgán se neztotožňuje s tvrzením účastníka řízení, že i pokud se zohlední splatnost

úvěru v trvání 60 měsíců (místo 240) a výdaje na bydlení ve výši 8 388 Kč, tak žadatel je stále vyhodnocen jako úvěruschopný, jelikož vyjmutím z výdajů pravidelné měsíční splátky nemohlo dojít k řádnému posouzení úvěruschopnosti, což potvrdilo i správním orgánem provedené kontrolní posouzení úvěruschopnosti¹⁰⁶

154. Správní orgán se neztotožňuje ani s námitkou účastníka řízení k úvěrovému případu [REDAKCE], kde účastník řízení namítá, že ze smlouvy o úvěru vyplývá, že tyto závazky měly být vyplaceny, nikoli však z úvěru poskytnutého žadateli, a že pokud se v tabulce Bonita zohlední výše úvěru 115.000 Kč, žadatel je rovněž v tomto případě vyhodnocen jako úvěruschopný. Správní orgán je toho názoru, že pokud účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti se spokojil pouze s tvrzením žadatele, že úvěr bude vyplacen, a na základě tohoto tvrzení splátku úvěru ve výši 4 500 Kč nezahrnul do posouzení úvěruschopnosti, aniž by ověřoval, zda nakonec úvěr byl vyplacen, tak podle správního orgánu účastník řízení nepostupuje obezřetně. V daném případě je nezbytné, aby došlo k řádnému ověření těchto tvrzení účastníkem, řízení, když je zjevné, že kdyby úvěr s měsíční splátkou 4500 Kč měsíčně, nebyl vyplacen, tak by došlo k předlužení žadatele o úvěr.
155. Správní orgán do jisté míry souhlasí s účastníkem řízení, že právní úprava, odborná literatura, soudní praxe a ostatně ani dohledová a rozhodovací praxe správního orgánu nestanoví a ostatně ani nemůže stanovit jeden ideální model posuzování úvěruschopnosti, neboť takový model neexistuje. Avšak nelze tímto obhájit např. tu skutečnost, že účastník řízení nezohlední při posuzování úvěruschopnosti všechny informace, kterými disponoval (např. výdaje zřejmé z bankovních účtů) nebo si bankovní účet nevyžádá vůbec, když již před nabytím účinnosti nového ZSÚ např. Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, co si pod pojmem odborná péče v oblasti poskytování spotřebitelským úvěrů představuje¹⁰⁷, když mimo jiné uvedl, že součástí odborné péče poskytovatele úvěru je i taková obezřetnost, která jej vede k nespolehání se jen na údaje tvrzené žadatelem o úvěr, ale i k prověření (požadavku na doložení) těchto tvrzení (např. potvrzením o zaměstnání a příjmu, doložením výplatních pásek, doložením výpisu z účtu žadatele apod.).
156. **Správní orgán dospěl na základě všech výše uvedených skutečností k závěru, že účastník řízení postupoval v rozporu s ustanovením § 86 odst. 1 ZSÚ ve všech kontrolovaných úvěrových případech, když**
- **ve 3 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) řádně neposoudil udržitelnost příjmu, tedy schopnost spotřebitelů po celou dobu trvání smluvního vztahu splácet jednotlivé splátky spotřebitelského úvěru, v jednom případě (č. smlouvy [REDAKCE]) zohlednil při posuzování úvěruschopnosti příjem ve formě příspěvku, který nelze použít k jinému účelu, než je účel vymezený v ustanovení § 21 odst. 2 písm. d) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a v jednom případě (č. smlouvy [REDAKCE]) nedisponoval spolehlivými informacemi o výši příjmu spotřebitele;**

108

¹⁰⁶ Viz odst. 110-111 tohoto rozhodnutí.

¹⁰⁷ Viz rozsudek sp. zn. 1 As 30/2015-39 ze dne 1.4.2015.

¹⁰⁸ Viz odst. 36-53 tohoto Rozhodnutí.

- v 8 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED])¹⁰⁹ nedisponoval výpisy z bankovního účtu žadatele ani žádnými jinými podklady dokládající výdaje, ve 4 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED])¹¹⁰ nedisponoval informacemi prokazujícími výdaje spolužadatele, ve 14 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED])¹¹¹ nedisponoval spolehlivými informacemi o výši výdajů na bydlení a v 15 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED])¹¹² bez ověření využil pro posouzení pouze prohlášení žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr o výši ostatních výdajů;
- ve 14 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED])¹¹³ nedisponoval spolehlivými a dostatečnými informacemi o všech zjištěných závazcích žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr;
- v 5 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]) nezohlednil informace o všech závazcích, které byly patrné z doložených bankovních výpisů, v 5 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]) nezohlednil informace o výši měsíčních splátek, které byly sjednány v jednotlivých smlouvách o úvěru;¹¹⁴
- v 9 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED])¹¹⁵ měl k dispozici informace/údaje o příjmech, výdajích a úvěrových závazcích spotřebitelů, které indikovaly důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitelů spotřebitelský úvěr splácet, avšak tyto informace/údaje nezohlednil při posouzení jejich úvěruschopnosti.

157. Podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ pak platí, že ten, kdo je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr, se dopustí přestupku tím, že poskytne spotřebitelský úvěr v rozporu s ustanovením § 86 odst. 1, za který je pak možno uložit dle odst. 3 písm. c) téhož zákona pokutu až do výše 20 mil. Kč.

158. Na základě zjištěných skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 9.5.2018 do 6.9.2019¹¹⁶ poskytl na základě uzavřených smluv č. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] spotřebitelské úvěry, přestože ve všech 16 prověřovaných úvěrových případech neposoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací v souladu s ustanovením § 86 odst. 1 ZSÚ, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ.

¹⁰⁹ Viz odst. 54-60 tohoto Rozhodnutí.

¹¹⁰ Viz odst. 54-60 tohoto Rozhodnutí.

¹¹¹ Viz odst. 61-66 tohoto Rozhodnutí.

¹¹² Viz odst. 67-75 tohoto Rozhodnutí.

¹¹³ Viz odst. 76-89 tohoto Rozhodnutí.

¹¹⁴ Viz odst. 90-100 tohoto Rozhodnutí.

¹¹⁵ Viz odst. 101-119 tohoto Rozhodnutí.

¹¹⁶ Viz odst. 28 tohoto Rozhodnutí.

Ad výrok A. (iii) a (iv).

159. Podle ustanovení § 15 odst. 2 písm. d) ZSÚ má nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru. Postupy a pravidla musí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru. Podle ustanovení § 15 odst. 2 písm. d) téhož zákona postupy a pravidla dle ustanovení § 15 odst. 1 tohoto zákona zahrnují pravidla a postupy pro přijetí a ocenění předmětu zajištění spotřebitelského úvěru na bydlení.
160. Podle ustanovení § 113 odst. 3 ZSÚ při oceňování předmětu zajištění spotřebitelského úvěru na bydlení se předmět zajištění ocení cenou obvyklou nebo tržní hodnotou podle zákona upravujícího oceňování majetku. Ocenění předmětu zajištění musí být nestranné a objektivní a musí být zaznamenáno v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat. Osoby provádějící ocenění předmětu zajištění musí být důvěryhodné, odborně způsobilé a dostatečně nezávislé na procesu poskytování spotřebitelského úvěru.
161. Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o oceňování majetku“) se majetek a služba oceňují obvyklou cenou, pokud tento zákon nestanoví jiný způsob oceňování. Obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodejích stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní obliby. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumějí například stav tísně prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalamit. Osobními poměry se rozumějí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblibou se rozumí zvláštní hodnota přikládaná majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim. Obvyklá cena vyjadřuje hodnotu věci a určí se porovnáním.

Zjištění správního orgánu

162. Správní orgán zjistil, že účastník řízení zajišťoval proces oceňování předmětu zajištění pomocí (i) příkazníků¹¹⁷ ([redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]) a (ii) zaměstnance na pozici „Back Office Specialista“¹¹⁸ ([redacted]), přičemž tyto osoby vykonávaly pro účastníka řízení na pozici technika zejména tyto činnosti: (a) pořízení fotodokumentace předmětu zajištění, (b) vypracování dokumentu, který byl správnímu orgánu v průběhu kontroly doložen bez názvu v souboru „Příjmení_E_odhad.pdf“ (dále jen „odhad“)¹¹⁹ a

¹¹⁷ Příkazní smlouva mezi společností Acema Credit Czech, a.s. a [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]. Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088037/CNB/650, soubor Odpoved_na_vyzvu_dle_Protokolu_ACEMA_08082019.pdf. Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088150/CNB/650, soubory Pozadavek_06_Smlouva_[redacted].pdf, Pozadavek_06_[redacted].pdf, Pozadavek_06_Smlouva_[redacted].pdf.

¹¹⁸ Přijato ČNB dne 12.8.2019, č.j. 2019/088037/CNB/650, soubor Odpoved_na_vyzvu_dle_Protokolu_ACEMA_08082019.pdf.

¹¹⁹ Přijato ČNB dne 18.7.2019, č.j. 2019/080656/CNB/650, soubory [redacted]_E_odhad, [redacted]_E_odhad, [redacted]_E_odhad, [redacted]_E_odhad, [redacted]_E_odhad. Přijato ČNB dne 26.7.2019, č.j. 2019/83170/CNB/650, soubory [redacted]_E_Odhad.pdf a [redacted]_E_Odhad.pdf. Přijato ČNB dne 2.8.2019, č.j. 2019/085855/CNB/650, soubory

(c) pořízení podkladů s označením „Srovnávačka. pdf/JPEG/PNG“ nebo „Porovnání.pdf“ nebo „Kontrola ceny.pdf“ apod. (dále jen „srovnání nemovitosti“). A dále prostřednictvím jednatele společnosti [REDACTED] (15 úvěrových případů ze vzorku) a [REDACTED] (1 úvěrový případ ze vzorku).

163. Dokument odhad zaznamenává provedené místní šetření, resp. obhlídku předmětu zajištění, která byla provedena technikem a tento dokument je dle vyjádření účastníka řízení jedním z podkladů pro výsledné posouzení a určení stanovené ceny obvyklé osobou v oddělení Risku,¹²⁰ konkrétně se jednalo o [REDACTED] a [REDACTED]. Na základě výše uvedeného má tedy správní orgán za to, že odhad nemá povahu odhadu, ve kterém by bylo zaznamenáno samotné ocenění předmětu zajištění, jehož výsledkem by bylo stanovení ceny obvyklé ve smyslu zákona o oceňování majetku.
164. Z výpovědi účastníka řízení dále vyplynulo, že v případech, kdy nebyl odhad vypracován, a nebyla pořízena fotodokumentace předmětu zajištění, byla výše stanovené ceny obvyklé ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. o oceňování majetku určena osobou v oddělení Risku tzv. „od stolu“.¹²¹
165. Správní orgán se dále zajímal o vzdělání všech osob zapojených do procesu ocenění předmětu zajištění a zjistil, že výše jmenovaní příkazníci na pozici technika, [REDACTED] ani [REDACTED], nedisponují žádným dokladem, který by prokazoval dosažené vzdělání v oblasti oceňování majetku.¹²²
166. Při kontrolním pohovoru dne 12.9.2019 za účastníka řízení [REDACTED] na dotaz, zda je při stanovení ceny obvyklé ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona o oceňování majetku používána nějaká databáze skutečně realizovaných prodejů odpověděl: „*Používáme vlastně cenové údaje z katastru nemovitostí, pokavad' tam jsou uvedeny, jinak klasickou porovnávací metodu. ... To znamená nabídkovou, případně cenu, jakých dosáhly prodeje nemovitosti v dražbě.*“¹²³ [REDACTED] dále sdělil, že kromě portálu www.sreality.cz, při stanovení ceny obvyklé využívá informací z portálů www.bezrealitky.cz, www.okdražby.cz, www.exdražby.cz, www.portaldražeb.cz, avšak správní orgán zjistil, že účastník řízení neuchovával u vzorku úvěrových případů záznamy o tom, jaké informace z portálů www.okdražby.cz, www.exdražby.cz a www.portaldražeb.cz a jaké cenové údaje z katastru nemovitostí zjišťoval a zohlednil v jednotlivých úvěrových případech při stanovení ceny obvyklé.¹²⁴
167. Účastník řízení ve 12 případech ze vzorku 16 případů (úvěrové případy [REDACTED] [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED], [REDACTED] – č. úvěrové smlouvy [REDACTED]).

[REDACTED]_E_Odhad.pdf, [REDACTED]_E_Odhad.pdf, [REDACTED]_E_Odhad.pdf, [REDACTED]_E_Odhad.pdf. Přijato ČNB dne 12.9.2019, č.j. 2019/100388/CNB/650, soubor [REDACTED]_E_odhad.pdf.

¹²⁰ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 6.8.2019, č.j. 2019/087196/CNB/650.

¹²¹ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 20.8.2019, č.j. 2019/098278/CNB/650.

¹²² Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098298/CNB/650.

¹²³ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV, čas: 00:05:58 do 00:06:18.

¹²⁴ Záznam z kontrolního pohovoru ze dne 12.9.2019, č.j. 2019/098338/CNB/650, soubor Kontrolní pohovor Acema Credit 2019.09.12_1.WAV, čas: 00:05:46 do 00:07:12.

██████████, ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████) nevycházel při stanovení ceny předmětu zajištění z reálně uskutečněných obchodů v místě a čase, avšak vycházel při ocenění pouze z odhadu, fotodokumentace předmětu zajištění, srovnání nabídkových cen nemovitostí z portálu www.sreality.cz a výpisu z katastru nemovitostí prokazujícího stav evidovaný k datu, který bezprostředně předchází ocenění předmětu zajištění. Dále ve 3 z výše zmíněných 12 případech (úvěrové případy ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████) u nemovitostí, které byly využity ke srovnání, nebylo možné z podkladů zjistit a ověřit, zda byly porovnatelnými nemovitostmi ve vztahu k předmětu zajištění.

168. Účastník řízení ve zbývajících 4 případech nedisponoval dostatkem informací o předmětu zajištění, v důsledku čehož nemohl provést v souladu s výše uvedenými požadavky porovnání předmětu zajištění s porovnatelnými nemovitostmi. Konkrétně pak účastník řízení

- **ve 3 případech** (úvěrové případy ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████, ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████): disponoval výpisem z katastru nemovitostí prokazujícího stav evidovaný k datu, který bezprostředně předchází ocenění předmětu zajištění a ze souboru s názvem „street view.pdf“. V těchto úvěrových případech byla cena předmětu zajištění stanovena na základě volné úvahy ██████████/██████████.
- **v 1 případě** (úvěrový případ ██████████ – č. úvěrové smlouvy ██████████) účastník řízení vycházel pouze z odhadu, z fotodokumentace předmětu zajištění a z výpisu z katastru nemovitostí prokazujícího stav evidovaný k datu, který bezprostředně předchází ocenění předmětu zajištění.

Vyjádření účastníka řízení

169. Účastník řízení ve Vyjádření I uvedl, že ověřoval a srovnával cenu z reálně uskutečněných prodejů obdobných nemovitostí v čase a místě. Jednak tak činil prostřednictvím dostupných údajů z veřejně dostupných informací např. z dobrovolných dražeb (www.okdražby.cz, www.exdražby.cz a www.portaldražeb.cz), a jednak informace získával z nabídkových cen, které byly dostupné těsně před prodejem obdobných nemovitostí fakticky dokládajících cenu, za kterou byl prodej skutečně realizován. Účastník řízení zdůraznil, že tyto metody získávání dat pro účely stanovení ceny jsou obvyklé, v rámci ČR standardně využívané a nebyly dosud zpochybněny.

170. Podle účastníka řízení takový postup předvídá rovněž zákon č. 237/2020 Sb., kterým se mění zákon o oceňování majetku. Novela zákona o oceňování majetku v případech, kdy nelze pro určení ceny obvyklé věci zjistit kupní ceny srovnatelných věcí, vzhledem k její jedinečnosti, nebo proto, že se s takovými věcmi v dané lokalitě a v daném čase neobchodovalo, umožňuje ocenit věc určením tržní hodnoty. Uvedená změna je reflektována rovněž v § 113 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, který výslovně zavádí možnost poskytovatele spotřebitelského úvěru na bydlení provést volbu metody ocenění předmětu zajištění takového spotřebitelského úvěru, a to mezi cenou obvyklou a tržní hodnotou.

171. Účastník dále ve Vyjádření II rozvedl svůj výše prezentovaný právní názor. Zejména účastník řízení upozornil na to, že ze strany správního orgánu dochází k bezdůvodnému preferování a zvýhodňování některých důkazních prostředků na úkor jiných. Zejména dle názoru účastníka řízení není racionální, aby správní orgán odkazoval např. jen na Standard České bankovní asociace z roku 2015, který přitom vychází z již neaktuální právní úpravy a nereflktuje recentní legislativu, přičemž bez jakéhokoli vysvětlení odmítal postup účastníka řízení při oceňování nemovitostí cenou obvyklou, který vyhovuje materiálu Institutu pro oceňování majetku Vysoké školy ekonomické, a to navíc v situaci, kdy takovýto postup oceňování nebyl dosud ze strany správního orgánu rozporován.
172. Účastník řízení dále poukázal s odkazem na Vyjádření I, že i v citované judikatuře ze strany správního orgánu se připouští vycházet nikoli jen výlučně z reálně uskutečněných obchodů v místě a čase (srov. obrat „je-li to možné“ v Oznámení v odst. 115 na str. 27 a z toho vyplývající logický výklad argumentem a contrario).
173. Účastník řízení dodal, že stojí také za zvážení, zdali vůbec hodnotit metodu oceňování optikou požadavků kladených na spotřebitelské úvěry na bydlení, obzvláště pak v případech, kdy poměr výše úvěru k hodnotě zajištění (LTV) poskytovaného úvěru dosahuje veskrze takto konzervativních hodnot, jako je tomu v případech projednávaných v tomto správním řízení.
174. Účastník řízení je toho názoru, že vysoké požadavky na konkrétní metodu ocenění daného aktiva sledují zpravidla co nejpřesnější možné stanovení jeho (zde obvyklé) hodnoty. Je tomu tak mimo jiné proto, že se tím jednak (i) přesněji odhaduje, resp. snižuje kreditní riziko daného dlužníka (úvěru), neboť poskytovatel zná přesně hodnotu, z jaké by se případně mohl uspokojit a (ii) omezuje se tím samotná velikost expozice, neboť maximální výše úvěru jako určité procento LTV je stanovena právě z hodnoty zajišťujícího aktiva.
175. Proto je účastník řízení přesvědčen, že tento obezřetnostní a ekonomický smysl a účel vysokých požadavků na konkrétní metodu ocenění je tedy zřejmý v případě rizikovějších hodnot LTV; naopak v případě konzervativnějších hodnot zpravidla nelze rigidní lpění racionálně obhájit a případné porušení má nanejvýše povahu toliko nemateriálního, formálního, pochybení.
176. Účastník řízení nesouhlasí ani se závěry, že nenaplnoval požadavky na řádné zavedení a uplatňování pravidel a postupů pro přijetí a ocenění předmětu zajištění tedy, čímž nedodržel povinnosti zakotvené v ustanovení § 15 ZSÚ, a mohl se tak dopustit přestupku podle § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ. Účastník řízení v tomto ohledu postupoval při výkonu činnosti dle své vnitřní Směrnice S38, která byla v rámci licenčního řízení předložena správnímu orgánu, aniž by ten k tomu měl jakékoli výhrady.
177. Z výše uvedených důvodů je účastník řízení přesvědčen, že pro účely, v jakém rozsahu poskytuje spotřebitelské úvěry, byl způsob a proces ocenění zcela dostačující. Správní orgán zde musí akceptovat, že mezi typy úvěrů na bydlení existují poměrně zásadní rozdíly s ohledem na účel úvěru, kdy jde fakticky vždy o bezúčelové úvěry, kde nemovitost slouží výhradně jako zajištění.
178. Obdobně je účastník řízení přesvědčen, že způsob ocenění předmětu zajištění v zásadě odpovídal požadavkům ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o oceňování majetku a nedopustil se tak porušení § 113 odst. 3 ZSÚ a v tomto důsledku se tak nemohl dopustit přestupku

podle § 154 odst. 1 písm. r) ZSÚ.

Stanovisko správního orgánu vč. právní kvalifikace

179. Správní orgán považuje za účelové tvrzení účastníka řízení, že ověřoval a srovnával cenu z reálně uskutečněných prodejů obdobných nemovitostí v čase a místě, vzhledem k tomu, že bylo zjištěno, že neuchovával žádný záznam ani doklad u vzorku úvěrových případů o provedených náhledech na webové stránky www.okdražby.cz, www.exdražby.cz a www.portaldražeb.cz a ani o tom, jaké informace v tom kterém úvěrovém případě ze vzorku úvěrových případů byly zjišťovány a zohledňovány při stanovování ceny obvyklé předmětu zajištění ve smyslu ustanovení zákona o oceňování majetku.
180. Správní orgán považuje za účelové i tvrzení účastníka řízení, že jím zvolená metoda získávání dat pro účely stanovení ceny je obvyklá, v rámci ČR standardně využívaná a nebyla dosud zpochybněna. Správní orgán je toho názoru, že nabídkové ceny nemovitostí mohou, ale nemusí odpovídat ceně, za kterou byl prodej obdobné nemovitosti skutečně realizován. Správní orgán v této věci odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 535/98, ze dne 29.6.2000, kde uvedl: „...*při zjišťování obvyklé ceny porovnáním je třeba, je-li to možné, vycházet z reálně uskutečněných obchodů v místě a čase, a pokud možno, srovnatelných nemovitostí s nemovitostí porovnávanou...*“. K námitce účastníka řízení k obratu „*je-li to možné*“ z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 535/98 správní orgán dodává, že z podkladů, které předložil účastník řízení k jednotlivým úvěrovým případům, nevyplývají žádné okolnosti, proč nebylo možno při stanovování ceny obvyklé vycházet z reálně uskutečněných obchodů v místě a čase a pokud možno, srovnatelných nemovitostí s nemovitostí porovnávanou.¹²⁵
181. Správní orgán též považuje za irelevantní argumentaci účastníka řízení týkající se oceňování tržní hodnotou podle zákona č. 237/2020 Sb., kterým se mění zákon o oceňování majetku a další související zákony, když mění ustanovení § 113 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru tak, že nově připouští ocenění tržní hodnotou. I když se zohlední nová právní úprava, tak z podkladů, které byly v rámci kontroly zajištěny, volba určení ceny obvyklé či tržní hodnoty není zřejmá a není ani odůvodněná. Nad to účastník řízení ve Směrnici S38 uvedl, že nemovitosti pro případ zajištění spotřebitelského úvěru se oceňují interně cenou obvyklou.
182. Správní orgán k námitce účastníka řízení „*zdali vůbec hodnotit metodu oceňování optikou požadavků kladených na spotřebitelské úvěry na bydlení, obzvláště pak v případě, kdy poměr výše úvěru k hodnotě zajištění (LTV) poskytovaného úvěru dosahuje veskrze takto konzervativních hodnot*“ sděluje, že je nesporné, že účastník řízení poskytoval spotřebitelské úvěry na bydlení (viz ustanovení § 2 odst. 2 ZSÚ), a tudíž ZSÚ nepřipouští hodnotit metodu oceňování jinou optikou, než optikou požadavků kladených na spotřebitelské úvěry na bydlení.
183. K argumentaci účastníka řízení, že správní orgán bez vysvětlení odmítal postup účastníka řízení při oceňování nemovitostí cenou obvyklou, který vyhovuje materiálu Institutu pro oceňování majetku Vysoké školy ekonomické, správní orgán dodává, že v podaných námitkách proti kontrolnímu protokolu účastník řízení odkázal na dokument „Standard pro oceňování nemovitostí tržní hodnotou v České republice“,

¹²⁵ Viz srovnání ustanovení § 2 odst. 3 zákona o oceňování majetku.

který řeší oceňování nemovitostí tržní hodnotou. Správní orgán zdůrazňuje, že cena obvyklá a tržní hodnota jsou zcela odlišné pojmy (viz ustanovení § 2 odst. 2 a 4 zákona o oceňování majetku). A nutno zdůraznit, že ZSÚ do 31.12.2020 připouštěl pouze ocenění cenou obvyklou (nikoliv tržní hodnotou) a podle Směrnice S38 kap. 2. Zásady zajišťování úvěrových obchodů v odst. 2) účastník řízení uvedl, že nemovitosti pro případ zajištění spotřebitelského úvěru se oceňují interně cenou obvyklou.

184. Správní orgán se proto neztotožňuje s tvrzením účastníka řízení, že postupoval při výkonu činnosti v souladu se Směrnicí S38, která byla správnímu orgánu v rámci licenčního řízení předložena, aniž by neměl k tomu jakékoli výhrady. Tvrzení účastníka řízení, že zaznamenává ocenění předmětu zajištění plně v souladu s vnitřním předpisem Směrnice S38, neodpovídá skutkovým zjištěním, když z podkladů zjištěných v rámci správního řízení vyplývá, že ve 3 případech ze vzorku úvěrových případů nebyl odhad vypracován a ve 13 případech ze vzorku úvěrových případů, účastník řízení sice doložil odhad odpovídající formálně obsahu přílohy č. 2 – Formulář odhad Směrnice 38, nicméně v tomto dokumentu je zaznamenáno pouze místní šetření (resp. obhlídka předmětu zajištění), která byla provedena technikem.¹²⁶ Tento dokument dle názoru správního orgánu nemá povahu ocenění, ve kterém by bylo zaznamenáno samotné ocenění předmětu zajištění, jehož výsledkem by bylo stanovení ceny obvyklé ve smyslu zákona o oceňování majetku pracovníkem oddělení Řízení rizik a právních služeb, tak jak předpokládá ustanovení § 2 odst. 5 zákona o oceňování majetku. Když správní orgán pomine tu skutečnost, že podle Směrnice S38 účastník řízení měl oceňovat nemovitosti cenou obvyklou, tak dokonce postupy oceňování zajištění účastníka řízení nesplňují ani požadavky dokumentu Standard pro oceňování nemovitostí tržní hodnotou v České republice, na který se účastník řízení opakovaně odvolává, když výstupy z ocenění od účastníka řízení nesplňují požadavky na oceňovací elaborát, které jsou v tomto dokumentu uvedeny (např. chybí analýza trhu, oceňovací část rekonciliace).
185. Výše uvedená skutková zjištění, která byla ověřena na vzorku úvěrových případů, prokazují, že účastník řízení, v rozporu s požadavky ustanovení § 15 odst. 2 písm. d) ZSÚ nezajistil faktické uplatňování pravidel a postupů ocenění předmětu zajištění, tak aby byl naplněn účel, ocenění předmětu zajištění spotřebitelského úvěru na bydlení cenou obvyklou ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 zákona o oceňování majetku, který je definovaný v ustanovení § 113 odst. 3 ZSÚ, když účastník řízení (i) nezavedl a fakticky neuplatňoval standardy a metody vypracovávání odhadů vedoucí k realistickému a řádně doloženému odhadu hodnoty nemovitosti, jehož výsledkem by bylo stanovení ceny obvyklé předmětu zajištění ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 zákona o oceňování majetku a (ii) nezajistil, aby ocenění předmětu zajištění bylo prováděno s náležitou odbornou dovedností a péčí, kterou ZSÚ od poskytovatele spotřebitelského úvěru při výkonu jeho činnosti požaduje.
186. **Na základě výše uvedeného má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 9.5.2018 do 6.9.2019 neudržel postupy a pravidla pro přijetí a ocenění předmětu zajištění upravená ve vnitřním předpise Směrnice 38, tedy neuplatňoval standardy a metody vypracovávání odhadů vedoucí k realistickému a řádně doloženému odhadu hodnoty nemovitosti, jehož výsledkem by bylo stanovení ceny obvyklé předmětu zajištění, ani pravidla a postupy, kterými by mohla být stanovena tržní hodnota ve smyslu zákona o oceňování majetku, čímž**

¹²⁶ Viz odst. 162-168 tohoto rozhodnutí.

nedodržel povinnosti zakotvené v ustanovení § 15 ZSÚ, a dopustil se tak přestupku podle § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ.

187. Účastník řízení ve 12 případech¹²⁷ nevycházal při stanovení ceny předmětu zajištění z reálně uskutečněných obchodů v místě a čase, když vycházel při ocenění pouze z *odhadu*, fotodokumentace předmětu zajištění, srovnání nabídkových cen nemovitostí z portálu www.sreality.cz a výpisu z katastru nemovitostí prokazujícího stav evidovaný k datu, který bezprostředně předchází ocenění předmětu zajištění. Ve 3 případech¹²⁸ u nemovitostí, které byly využity ke srovnání, nelze z podkladů zjistit a ověřit, zda jsou porovnatelnými nemovitostmi ve vztahu k předmětu zajištění. V dalších 4 případech¹²⁹ účastník řízení nedisponoval dostatkem informací o předmětu zajištění, v důsledku čehož nemohl provést porovnání předmětu zajištění s porovnatelnými nemovitostmi, když ve 3 případech¹³⁰ disponoval pouze výpisem z katastru nemovitostí prokazující stav evidovaný k datu, který bezprostředně předchází ocenění předmětu zajištění a na místo fotodokumentace vycházel ze souboru s názvem „street view.pdf“, kde je zaznamenáno zobrazení nemovitosti¹³¹ a v 1 případě¹³² vycházel pouze z odhadu, z fotodokumentace předmětu zajištění a z výpisu z katastru nemovitostí prokazujícího stav evidovaný k datu, který bezprostředně předchází ocenění předmětu zajištění. Správní orgán má za prokázané, že účastník řízení ve všech případech ze vzorku úvěrových případů při zjištění a stanovení ceny obvyklé ve smyslu zákona oceňování majetku porovnáním nevycházal z reálně uskutečněných obchodů v místě a čase, ale vycházel z nabídkových cen nemovitostí, které byly inzerovány v daném okamžiku na internetových stránkách www.sreality.cz. Správní orgán má též za to, že účastník řízení při oceňování nezohlednil tržní rizika a předpokládaný vývoj na dílčím či místním trhu, na kterém by byl předmět ocenění obchodován, když tyto skutečnosti z jeho ocenění nejsou zřejmé, a tudíž nelze dojít k závěru, že by odhad byl učiněn v souladu s novelou ZSÚ tržní hodnotou ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona o oceňování majetku.¹³³
188. **Správní orgán má proto za prokázané, že účastník řízení v období od 9.5.2018 do 6.9.2019 ve všech 16 případech ze vzorku úvěrových případů nevypracoval odhad vedoucí k realistickému a řádně doloženému ocenění hodnoty nemovitosti, ať již zjištěním a stanovením ceny obvyklé ve smyslu ustanovení § 1a vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška) ve spojení s ustanovením § 2 odst. 2 zákona o oceňování majetku, když nevycházal v místě a čase z reálně uskutečněných obchodů, ani není z odhadu zřejmé, zda zohlednil tržní rizika a předpokládaný vývoj na dílčím či místním trhu, na kterém by byl předmět ocenění obchodován, aby bylo možno učinit závěr, že byl předmět ocenění oceněn tržní hodnotou ve smyslu ustanovení § 1b vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška) ve spojení s ustanovením § 2 odst. 4 zákona o oceňování majetku, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 113 odst. 3 ZSÚ, čímž se dopustil přestupku podle § 154 odst. 1 písm. r) ZSÚ.**

¹²⁷ Úvěrové případy

¹²⁸ Úvěrové případy

¹²⁹ Úvěrové případy

¹³⁰ Úvěrové případy

¹³¹ Aplikace street view od společnosti Google.

¹³² Úvěrový případ

¹³³ Viz § 1b vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška).

Ad výrok A. (v)

189. Podle ustanovení § 95 odst. 2 ZSÚ před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru na bydlení musí být spotřebiteli poskytnuty informace uvedené v příloze č. 4 k tomuto zákonu. Příloha č. 4 k zákonu o spotřebitelském úvěru dále v oddílu 3 stanoví, že poskytovatel musí jako jeden z hlavních znaků úvěru uvést v ESIPu¹³⁴ výši a měnu úvěru, který má být poskytnut. Výše úvěru je definována v ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) ZSÚ jako souhrn všech částek, jež jsou dány spotřebiteli k dispozici. Slovy zákona tedy poskytovatel spotřebitelského úvěru na bydlení musí v ESIPu spotřebitele informovat o částce, kterou spotřebiteli skutečně poskytne (dá k dispozici). Podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. t) ZSÚ ten, kdo je oprávněn poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelský úvěr, se dopustí přestupku tím, že nesplní některou z povinností týkajících se poskytnutí nebo vysvětlení předmluvních informací podle § 94 až 100.

Zjištění správního orgánu

190. Správní orgán kontrolou zjistil, že účastník řízení informoval všechny žadatele a/nebo spolužadatele u vzorku úvěrových případů prostřednictvím ESIPu o výši a měně úvěru, který má být poskytnut v rozporu s ustanovením § 95 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru, když uvedená výše úvěru ve smyslu oddílu 3, věty první ESIPu neodpovídá částce, která byla dána jednotlivým žadatelům a/nebo spolužadatelům k dispozici. Účastník řízení si totiž jednostranně započítal výši nákladů spojených s poskytnutím spotřebitelského úvěru, která je uvedena vždy shodně jak ve smlouvě o úvěru (čl. 5 odst. 2, náklady placené jednorázově, položka „Celkem“), tak v ESIPu (bod 4. Úroková sazba a jiné náklady, 2. náklady placené jednorázově, položka „Celkem“), oproti částce odpovídající sjednanému úvěrovému rámci dle čl. 2 smlouvy o úvěru, resp. oproti částce uvedené u položky „*Výše a měna úvěru, který má být poskytnut*“ ESIPu.

Vyjádření účastníka řízení

191. Účastník řízení odmítá závěr správního orgánu s tím, že je jednak nesprávný a současně jej správní orgán nepodložil žádným kontrolním výpočtem či jiným skutkovým zjištěním, resp. důkazem.
192. Účastník řízení dále vysvětlil, že v rámci smlouvy o úvěru je v podstatě sjednáno, že určitá část úvěru může být použita na úhradu smluvních poplatků, resp. pohledávek věřitele za klientem. Je na vůli spotřebitele, jakým způsobem poplatky uhradí. Spotřebitel tedy může s předmětnou částí úvěru disponovat tak, že buď poplatky neuhradí a vyčká na to, až budou započteny v den vyplácení úvěru, anebo má možnost poplatky či jejich část uhradit z vlastních prostředků mimo úvěrový rámec (tento způsob úhrady nijak vyloučen není) a tím dosáhnout toho, že na účet mu bude vyplacena celá částka sjednaná jako výše úvěru. Dispoziční právo klienta tedy v tomto ohledu zůstává zachováno. Dispozice klienta vyplácenou částkou spočívá také v tom, pro jaké doplňkové, fakultativní zpoplatněné služby se rozhodne. Od nich se pak logicky odvíjí to, jaká bude výše započítávaná vs. vyplacené částky.
193. Účastník řízení dále zdůraznil, že materiálně důležité je zde to, že veškeré poplatky, provize atp., jsou řádně a transparentně stanoveny, a je tak zřejmé, že spotřebitel jasně

¹³⁴ Evropský standardizovaný informační přehled

ví, jaká je konkrétní celková zapůjčená částka, jakož i roční procentuální sazba nákladů (tj. odvozeně i kolik nakonec na těchto položkách uhradí). Nehrozí tak, že by spotřebitel fakticky musel platit více, než kolik očekával.

194. Účastník řízení je přesvědčen, že z majetkového hlediska spotřebitele není rozdíl v tom, zdali se rozhodne uhradit poplatky z poskytnutého úvěru, či zda tak učiní ze svých jiných, vlastních, zdrojů.
195. Účastník řízení dále dodal, že v rámci formuláře ESIP tak není možné předem uvést, jakým způsobem budou poplatky uhrazeny. Přesto však platí, že poplatky jsou nákladem spotřebitele na poskytnutí úvěru, a proto jsou řádně do výpočtu RPSN zahrnuty. V rámci informace o započtení, kterou každý spotřebitel obdrží, je pak jasně stanoveno, jaké poplatky byly započteny a jaká je výsledná výše prostředků, která je převedena na účet spotřebitele.
196. Účastník řízení dále uvedl, že celá výše sjednaného úvěru je poskytnuta spotřebiteli a podle dohody jsou některé poplatky použity na úhradu úvěru. Účastník řízení dále odkázal na to, že s takovým způsobem poskytování úvěrů pracuje i např. Finanční arbit, když odkázal rozhodnutí Finančního arbitra o námitkách ze dne 25.10.2016, sp. zn. FA/SU/204/2014 a dodal, že odkaz správního orgánu na judikát SDEU ve věci Radlinger je v tomto případě zcela nepřipadný, neboť reaguje na zcela jiným typ spotřebitelského úvěru. Účastník řízení má tedy za to, že spotřebitel byl tedy vždy řádně informován o celkové výši úvěru a současně byl i řádně informován o výši RPSN. Podstata stanovení celkové výše úvěru odpovídala výkladové praxi aplikované např. ze strany finančního arbitra a odpovídala způsobu sjednání úhrady poplatků spojených s poskytnutím úvěru.
197. Účastník řízení dále zdůraznil, že jako velice nelogická se pak výtka o nedostatečné informovanosti spotřebitelů o celkové výši úvěru jeví i ve světle skutečnosti, že správní orgán uznal v rámci námitkového řízení proti kontrolnímu protokolu, že RPSN byla stanovena správně. Účastník řízení je přesvědčen, že v takovém případě však musí být nutně správně i celková výše úvěru, a to z toho důvodu, že výše úvěru představuje jmenovatel zlomku, jímž se stanoví RPSN; pokud pak účastník řízení při stanovení RPSN nepochybil a výše veškerých nákladů je také stanovena správně, pak musí být bezchybná i celková výše poskytnutého úvěru.
198. Účastník řízení je proto přesvědčen, že i kdyby připustil (což jak je výše uvedeno odmítá), že údaj o celkové výši úvěru nebyl ve formuláři ESIP uveden v souladu s požadavky ZSÚ, jednalo by se o zcela formální pochybení, neboť jak je výše uvedeno spotřebitel byl jasně informován o výši úvěru, poplatcích spojených s poskytnutím úvěru i způsobu jejich úhrady a RPSN. Na straně spotřebitele tak nemohla vzniknout jakákoli pochybnost o celkové výši úvěru, která bude ze strany spotřebitele čerpána.

Stanovisko správního orgánu vč. právní kvalifikace

199. Správní orgán musí upozornit na to, že účastník řízení ve svém vyjádření spojil dva rozdílné údaje dohromady – i) informování o výši RPSN a ii) informování o celkové výši úvěru. Ohledně RPSN správní orgán zkráceně odkazuje na rozhodnutí o námitkách č.j. 2020/002629/CNB/650 ze dne 27.1.2020, kde bylo námitce účastníka řízení týkající se RPSN vyhověno s tím, že závěry o uvedení nesprávné výše RPSN v ESIP ve všech případech ze vzorku úvěrových případů, nebyly řádně podloženy. Proto správní orgán považuje námitku účastníka řízení, že nepodložil svoje tvrzení

žádným kontrolním výpočtem či jiným skutkovým zjištěním, za bezpředmětnou, jelikož se správní orgán v tomto řízení nezabývá výpočtem výše RPSN. Z oznámení o zahájení řízení č.j. 2021/16653/570 vyplývá ta skutečnost, že správní orgán vytkl účastníku řízení to, že v období od 9.5.2018 do 6.9.2019 neposkytl ani jednomu spotřebiteli z 16 úvěrových případů informaci o celkové výši úvěru, když uvedená výše úvěru ve smyslu oddílu 3, věty první ESIPu neodpovídá částce, která byla dána jednotlivým spotřebitelům k dispozici.

200. Správní orgán proto též považuje za bezpředmětnou argumentaci účastníka řízení, že s takovým způsobem poskytování úvěrů pracuje i např. Finanční arbitr, když odkázal na rozhodnutí Finančního arbitra o námitkách ze dne 25.10.2016, sp. zn. FA/SU/204/2014, jelikož správní orgán v tomto správním řízení, tak jak vyplývá z oznámení o zahájení řízení č.j. 2021/16653/570, se nezabývá tím, tak jak koncipoval účastník řízení úvěrový produkt či výpočtem RPSN. Správní orgán se zabývá v rámci části tohoto správního řízení, které se námitka účastníka řízení týká, informováním žadatelů/spolužadatelů o celkové výši úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) ZSÚ.
201. V rozsudku SDEU ve věci C-377/14 ze dne 21.4.2016, na který mimochodem odkazuje i rozhodnutí Finančního arbitra o námitkách ze dne 25.10.2016, sp. zn. FA/SU/204/2014, kromě výpočtu RPSN se SDEU zabýval též pojmem „celková výše úvěru“, který je obsažený v čl. 3 písm. l) a v čl. 10 odst. 2 směrnice 2008/48/ES, když SDEU došel k tomuto výkladu: *„Do celkové výše úvěru ve smyslu čl. 3 písm. l) a čl. 10 odst. 2 směrnice 2008/48/ES tedy nelze zahrnout žádnou z částek sloužících jako odměna za závazky sjednané z důvodu dotčeného úvěru, jako jsou administrativní poplatky, úroky, provize a veškeré další poplatky, které spotřebitel musí zaplatit.“*
202. Správní orgán považuje za zcela účelovou námitku účastníka řízení, že odkaz správního orgánu na judikát SDEU ve věci Radlinger je v tomto případě zcela nepřipadný, neboť reaguje na zcela jiný typ spotřebitelského úvěru. Správní orgán poznamenává, že pojem „celková výše úvěru“ je aplikovatelný ve vztahu ke všem typům spotřebitelského úvěru, které spadají do věcné působnosti ZSÚ, tedy i ve vztahu ke spotřebitelskému úvěru na bydlení, který poskytoval účastník řízení v předmětném období.
203. Tvrzení účastníka řízení, že z majetkového hlediska spotřebitele není rozdíl v tom, zdali se rozhodne uhradit poplatky z poskytnutého úvěru, či zda tak učiní ze svých jiných vlastních zdrojů, nebo že byl spotřebitel informován, jaká je konkrétní celková zapůjčená částka, jakož i roční procentuální sazba nákladů ve smlouvě a ESIPU apod., považuje správní orgán vzhledem ke skutečnosti, že v ESIPech účastník řízení uvedl celkovou výši spotřebitelského úvěru včetně poplatků uvedených v článku 3 smlouvy o úvěru na bydlení, za nepodstatná. Účastník řízení má povinnost jednat se spotřebitelem se vši odbornou péčí, což mimo jiné znamená, že účastník řízení jako profesionál je povinen spotřebiteli poskytnout před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru na bydlení všechny informace v souladu se ZSÚ. Správní orgán musí upozornit na to, že smyslem ESIPu je, aby spotřebitelé obdrželi individuální informace v přiměřeném předstihu před uzavřením smlouvy o úvěru, tak aby měli možnost porovnat vlastnosti jednotlivých úvěrových produktů, a proto je nezbytné, aby poskytovatelé spotřebitelských úvěrů při vyhotovení ESIPu postupovali v souladu se ZSÚ. Správní orgán je přesvědčen, že celková výše úvěru v uvedená včetně poplatků je způsobilá spotřebitele ovlivnit v jeho obchodním rozhodnutí,

u kterého poskytovatele nakonec smlouvu o spotřebitelském úvěru na bydlení uzavře.

204. Smlouva o spotřebitelském úvěru na bydlení uvádí mj. následující: „*Výši úvěrového rámce jsme sjednaliKč slovy (slovy:), úvěr Vám poskytujeme na dobu X měsíců ode dne Vaší první splátky.Při posledním čerpání úvěru Vám strhneme poplatky uvedené v článku 3 Smlouvy.*”... „*Vaše závazky jsou splněny připsáním příslušných peněžních prostředků na náš účet ve lhůtě uvedené v této smlouvě. Rovněž jsme oprávněni tyto závazky započíst proti výplatě úvěru jednostranným zápočtem, s čímž tímto souhlasíte.*”
205. Správní orgán zjistil, že výše úvěrového rámce uvedená v jednotlivých smlouvách o úvěru je v celém prošetřovaném vzorku 16-ti úvěrových případů shodná s výší částky, která je uvedena u položky „*Výše a měna úvěru, který má být poskytnut*” v doložených ESIPech, čili v informacích určených spotřebiteli před uzavřením smlouvy, kde má být výše úvěru s úroky, jsou stejné informace jako ve smlouvě, která ovšem zahrnuje i poplatky, respektive možnost jejich započtení proti úvěru. Správní orgán má proto za prokázané, že účastník řízení ve všech 16 případech uvedl v oddílu 3, věty první ESIPu, nesprávně informaci o celkové výši úvěru, jelikož ta obsahovala i poplatky uvedené v článku 3 smlouvy o úvěru na bydlení, čímž postupoval v rozporu s ustanovením § 95 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru.
206. **Na základě výše uvedeného má správní orgán za prokázané, že účastník řízení tím, že v období od 9.5.2018 do 6.9.2019 neposkytl ani jednomu spotřebiteli z 16 úvěrových případů informaci o celkové výši úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 95 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. t) téhož zákona.**
207. Správní orgán neshledal ani důvody pro zastavení řízení na základě vytýkaných nedostatků postupu správního orgánu v tomto správním řízení. Správní orgán dává účastníku řízení za pravdu, že od rozhodnutí o námitkách do vydání oznámení o zahájení řízení uběhlo celkově téměř 13 měsíců, když tato skutečnost byla způsobená složitostí tohoto správního řízení¹³⁵, avšak tato skutečnost není důvodem k zániku odpovědnosti za spáchané přestupky (viz ustanovení § 29 zákona o přestupcích).
208. K námitce účastníka řízení, že správní orgán nereagoval na oznámené změny přijaté účastníkem řízení ve svých vnitřních procesech a k představeným opatřením, která byla přijata v průběhu kontroly, správní orgán uvádí, že předmětem tohoto řízení není posuzování zákonnosti přijatých opatření. Správní orgán tuto skutečnost vzal na vědomí, nicméně skutečné uvedení představených opatření do praxe by mohla prověřit jen následná kontrola správního orgánu. Správní orgán sděluje, že dobrovolné přijetí nápravných opatření vyhodnotil níže při ukládání sankce jako polehčující okolnost. Správní orgán opět poukazuje na to, že ZSÚ a ani zákon o přestupcích nestanovují jako důvod zániku odpovědnosti pachatele za přestupek přijetí nápravných opatření či změn vnitřních procesů.
209. K námitce účastníka řízení, že správní orgán přejímá skutková zjištění z protokolu, resp. rozhodnutí o námitkách, správní orgán uvádí, že jak je účastníku řízení známo, tak správní spis neobsahuje pouze protokol o kontrole a rozhodnutí o námitkách, ale i velké množství podkladů, které byly zajištěny v průběhu kontroly. Správní orgán

¹³⁵ Oznámení o zahájení řízení obsahuje 32 stran a správní spis obsahuje rozsáhlé množství podkladů.

po podrobné analýze zajištěných podkladů má za to, že nesporně dokládají výše uvedená skutková zjištění. Oproti tomu účastník řízení nepředložil v průběhu správního řízení žádné další podklady, které by výše popsaná skutková zjištění nějakým způsobem rozporovaly. Správní orgán se nedomnívá, že by dostatečně nezjistil skutkový stav či se nevypořádal s navrženými důkazy ze strany účastníka řízení. Ke vzorku 16 úvěrových případů správní orgán dodává, že v kontrolovaném období účastník řízení poskytl celkem 23 spotřebitelských úvěrů, a tudíž správní orgán vzorek 16 úvěrových případů¹³⁶ považuje za zcela dostačující. Úzký okruh poskytnutých spotřebitelských úvěrů v kontrolovaném období správní orgán zohlednil opět při ukládání sankce.

210. Na základě výše uvedeného se správní orgán nedomnívá, že by nedošlo k zachování zásady rychlosti řízení, když tato nepřevýšila zásady materiální pravdy a volného hodnocení důkazu. Správní orgán se též nedomnívá, že by nedostal zásadě právní jistoty.

D. Sankce

211. Výchozím předpokladem pro uložení pokuty za přestupky je skutečnost, že správní orgán prokázal, že ke spáchání přestupků ze strany účastníka řízení skutečně došlo. V posuzovaném případě správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil porušení povinností stanovených ZSÚ a naplnil tak pojmové znaky přestupků tak, jak je uvedeno výše v tomto odůvodnění, tj. dopustil se v rámci vícečinného souběhu nestejnorodého¹³⁷ přestupku dle ustanovení § 154 odst. 1 písm. a) ZSÚ, ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ, ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ, ustanovení § 154 odst. 1 písm. r) ZSÚ a ustanovení § 153 odst. 1 písm. t) ZSÚ.
212. Podle ustanovení § 35 přestupkového zákona lze za přešupek uložit 5 druhů správních trestů. Dle závěrů správního orgánu postupem dle ustanovení § 37 přestupkového zákona na základě zjištěného skutkového stavu je jediným trestem, který zajistí dostatečnou represivní i preventivní funkci, právě pokuta, a to především s cílem odradit účastníka řízení, aby v porušování právních předpisů pokračoval, a přimět ho, aby se do budoucna podobného jednání vyvaroval. Současně v rámci generální prevence dává správní orgán všem subjektům najevo, že jednání tímto způsobem porušující právní předpisy hodnotí jako **závažné porušení právních předpisů**, jehož následkem je uložení zásadního peněžitého postihu
213. Za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se podle ustanovení § 41 odst. 1 přestupkového zákona **uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přešupek nejpřísněji trestný**. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přešupek nejzávažnější. Správní orgán vzhledem k výše uvedenému aplikoval absorpční zásadu ve vztahu k přestupkům uvedeným ve výroku tohoto rozhodnutí a uložil pokutu pouze za nejpřísněji trestný ze všech zjištěných přestupků. Ostatní okolnosti spáchání přestupků, jakož i další skutečnosti jsou potom zohledněny jako okolnosti polehčující či přitěžující a podílí se rovněž na individualizaci výše ukládané pokuty pro konkrétní posuzovaný případ.

¹³⁶ Vzorek pokrývá 69,56% sjednaných spotřebitelských úvěrů v kontrolovaném období.

¹³⁷ Pachatel více skutky spáchá trestné činy (přestupky) různých skutkových podstat.

214. Za přestupek (Ad A. i) podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. a) ZSÚ lze uložit podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. b) téhož zákona pokutu do 10 000 000 Kč. Za přestupek (Ad A. ii) podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ lze uložit podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) téhož zákona pokutu do 20 000 000 Kč. Za přestupek (Ad A. iii) podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ lze uložit podle ustanovení § 148 odst. 2 písm. b) téhož zákona pokutu do 20 000 000 Kč. Za přestupek (Ad A. iv) podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. r) ZSÚ lze uložit podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) téhož zákona pokutu do 20 000 000 Kč. Za přestupek (Ad A. v) podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. t) ZSÚ lze uložit podle ustanovení § 153 odst. 2 písm. b) téhož zákona pokutu do 10 000 000 Kč. Přestupky podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ, ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ a ustanovení § 154 odst. 1 písm. r) ZSÚ jsou tedy přísněji postižitelné a správní orgán je hodnotí jako typově nejzávažnější.
215. Přestupky, jichž se účastník řízení dopustil, hodnotí správní orgán obecně jako závažné. Jako **nejzávažnější přestupek** hodnotí správní orgán přestupek ad (A. ii), který je třeba posoudit jako nejzávažnější porušení a bude vzat jako základ pro stanovení konkrétní výše sankce. Přestupek ad (A. ii), tj. přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ, kdy účastník řízení jakožto nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru spotřebitelům poskytl spotřebitelské úvěry na bydlení, aniž řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele, zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů a příslušné dokumenty o tomto procesu nepořizoval a neuchovával. Závažnost tohoto přestupku reflektuje pomocí maximální možné výše uložené pokuty i samotný zákon, tj. ZSÚ, když stanoví, že za tento přestupek je možno uložit podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) ZSÚ pokutu až do výše 20 mil. Kč.
216. Jako další závažné přestupky pak hodnotí správní orgán přestupky uvedené ad (A. iii) a ad (A. iv), kde jde o jednání ohrožující významný zájem chráněný zákonem. Závažnost těchto přestupků ZSÚ reflektuje pomocí maximální možné výše uložené pokuty. Tím, že účastník řízení nenaplňoval požadavky na řádně zavedení a uplatňování pravidel a postupů pro přijetí a ocenění předmětu zajištění a při zjištění a stanovení ceny obvyklé ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona o oceňování majetku porovnáním nevycházel v místě a čase z reálně uskutečněných obchodů, tak ve spojení s přestupkem ad (A. ii) ohrozil **významný zájem chráněný zákonem**, tj. zájem na tom, aby nebankovní poskytovatel spotřebitelských úvěrů dostal principu zodpovědného úvěrování, čímž by byl ochráněn spotřebitel před praktikami, které se vyskytovaly na úvěrovém trhu, kdy byly úvěry poskytovány nikoli s cílem jejich splacení, nýbrž s cílem dosáhnout zisku realizací zajištění poskytnutého spotřebitelem, přičemž věřitel předem počítal s možností, že dlužník nebude pravděpodobně schopen poskytnutý úvěr splácet.
217. Jako taktéž závažné přestupky hodnotí správní orgán přestupky ad (A. i) a (A. v), což reflektuje i samotný ZSÚ, který umožňuje za tyto přestupky z oblasti neplnění podmínek činnosti osob oprávněných poskytovat spotřebitelský úvěr tj. jednat jménem účastníka řízení resp. poskytovat jeho jménem spotřebitelský úvěr, a nesplnění předmluvní povinnosti vůči spotřebitelům uložit sankci až do výše 10 mil. Kč.
218. Správní orgán při úvaze o výši pokuty přihlédl podle ustanovení § 37 přestupkového zákona k povaze a závažnosti přestupku ve smyslu ustanovení § 37 písm. a) přestupkového zákona, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem ve smyslu

ustanovení § 37 písm. c) přestupkového zákona, k povaze činnosti účastníka řízení podle ustanovení § 37 písm. g) přestupkového zákona, a přihlédl též k dalším níže uvedeným okolnostem projednávaného případu.

219. Co se týče **následků**, resp. účinků způsobených protiprávním jednáním, k naplnění skutkové podstaty příslušných přestupků dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků či nikoli, škodlivý následek netvoří znak skutkové podstaty těchto přestupků. Zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností ve vztahu k zákazníkům za natolik závažné, že k odpovědnosti za příslušné přestupky není třeba vzniku přímé škody. Případné způsobení majetkové újmy jako účinku přestupku není podmínkou pro vznik odpovědnosti za deliktní jednání účastníka řízení, bylo by však bráno jako zásadně přitěžující okolnost.
220. Závažným následkem porušení právních předpisů účastníkem řízení je tedy již samotné **ohrožení zájmů** na ochraně majetku zákazníků, zájem na rovných podmínkách hospodářské soutěže, narušení řádného fungování trhu spotřebitelských úvěrů a narušení důvěry jednotlivých subjektů v tento trh. Účastník řízení tak svým jednáním ohrozil zejména zájem na ochraně neprofesionálních zákazníků na trhu spotřebitelských úvěrů, což je jeden z hlavních cílů regulace v této oblasti. Správní orgán považuje výše uvedené zájmy v oblasti regulace zprostředkování spotřebitelských úvěrů za velmi významné, a proto hodnotí společenskou škodlivost jednání účastníka řízení jako velmi vysokou.
221. Co se týče způsobu porušení jednotlivých ustanovení zákona, správní orgán uvádí, že k porušení došlo z části komisivním (tj. účastník řízení učinil něco, co učinit neměl) a zčásti omisivním jednáním (tj. účastník řízení neučinil něco, co učinit měl), když si protiprávnosti vzhledem ke svým odborným znalostem měl být účastník řízení vědom.
222. Dále vzal správní orgán ve prospěch účastníka řízení jako **polehčující okolnosti** v úvahu, že účastník řízení zjednal či deklaroval, že zjedná nápravu zjištěných nedostatků ve své činnosti v návaznosti na provedenou kontrolu (viz výše) a také skutečnost, že s účastníkem řízení nebylo dosud žádné řízení za přestupek v oblasti finančního trhu správním orgánem vedeno, když účastník řízení nebyl za žádný přestupek trestán. Polehčující okolnost správní orgán spatřuje též v tom, že pro účastníka řízení bylo v kontrolovaném období poskytování spotřebitelských úvěrů na bydlení okrajovou činností, a tudíž se nedopustil protiprávního jednání ve velkém rozsahu. **Přitěžující okolností** na straně účastníka řízení je potom ta skutečnost, že spáchal více přestupků. Správní orgán též přihlédl k tomu, že se účastník řízení dopouštěl porušování povinností poměrně dlouhé období, tj. 16 měsíců. Takto dlouhé období zvyšuje závažnost jednání účastníka řízení. Jako přitěžující okolnost správní orgán hodnotí tu skutečnost, že nejméně ve 2 případech jednání účastníka řízení při posuzování úvěruschopnosti bylo jednou z příčin, že došlo k předlužení spotřebitelů, které vyústilo podáním Návrhu na povolení oddlužení.¹³⁸
223. K **povaze činnosti** účastníka řízení správní orgán uvádí, že tento je nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru, který poskytuje bezúčelový spotřebitelský úvěr zajištěný nemovitostí. Účastník řízení tedy poskytuje druh spotřebitelského úvěru, který zpravidla představuje významný zásah do finančního rozpočtu spotřebitele, a se kterým jsou v případě porušení zákonných povinností poskytovatele

¹³⁸ Viz odst. 145. a 146. tohoto Rozhodnutí.

spotřebitelského úvěru spojeny o to závažnější sociální a ekonomické důsledky pro spotřebitele a jeho okolí.

224. Na základě výše uvedených skutečností dospěl správní orgán k závěru, že v souladu s kontinuitou rozhodovací sankční praxe České národní banky a s přihlédnutím k závažnosti přestupků, zejména ke způsobu jejich spáchání a jejich následkům a k okolnostem, za nichž byly spáchány, jakož i relevantním polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, jsou dány důvody pro uložení pokuty v první polovině zákonného rozpětí. V rámci této poloviny zákonného rozpětí pak správní orgán přihlédl zejména ke skutečnosti, že nebylo prokázáno, že by klientům byla jeho jednáním způsobena jakákoli škoda popř., že by si na jeho jednání klienti sami stěžovali. Jako polehčující okolnost zohlednil taktéž přijatá opatření k nápravě a postavení účastníka řízení na trhu spotřebitelských úvěrů. Správní orgán se proto přiklonil k uložení pokuty v dolní čtvrtině zákonného rozpětí. Nicméně zároveň přihlédl k tomu, že účastník řízení má systém poskytování půjček nastaven takovým způsobem, že dochází k zástavě nemovitostí, což s ohledem na skutečnost, že nedostatečně prověřuje úvěruschopnost svých klientů, může vést k tomu, že jednotliví spotřebitelé, pokud nebudou schopni poskytnuté úvěry splácet, mohou spadnout do dluhových pastí, a mohou tak přijít i o nemovitost určenou k bydlení. Správní orgán se tak rozhodl stanovit pokutu uprostřed dolní čtvrtiny zákonného rozpětí, tedy ve výši 2 500 000 Kč. Uvedená pokuta, ačkoliv je pokutou ukládanou spíše při spodní hranici zákonného rozpětí, odráží skutkové okolnosti posuzovaných přestupků a majetkové poměry účastníka řízení.
225. V této souvislosti pak správní orgán zjistil z veřejně dostupných zdrojů majetkové poměry účastníka řízení, tj. ze sbírky listin¹³⁹ zjistil správní orgán informace o stavu hospodaření účastníka řízení za období od 1.4.2018 do 31.3.2019, 1.4.2019 do 31.3.2020 a od 1.4.2020 do 31.3.2021. K datu 31.3.2019 činila výše vlastního kapitálu účastníka řízení 499 409 tis. Kč a výsledek hospodaření za uvedené účetní období byl ve výši 69 324 tis. Kč. Za období od 1.4.2019 do 31.3.2020 bylo zjištěno, že k datu 31.3.2020 činila výše vlastního kapitálu účastníka řízení 571 659 tis. Kč a výsledek hospodaření za uvedené účetní období byl ve výši 72 250 tis. Kč. Z účetní závěrky za období od 1.4.2020 do 31.3.2021 pak vyplývá, že k datu 31.3.2021 činila výše vlastního kapitálu účastníka řízení 618 901 tis. Kč a výsledek hospodaření za uvedené účetní období byl ve výši 47 530 tis. Kč. Správní orgán je proto toho názoru, že uložená výše pokuty nebude mít takový dopad do majetkové sféry účastníka řízení, aby byl znemožněn nebo ohrožen jeho další provoz. Z výše uvedených důvodů považuje správní orgán uloženou peněžitou pokutu ve výši 2 500 000 Kč za přiměřenou a odpovídající zjištěné situaci.
226. Správní orgán je toho názoru, že výše uvedeným postihem účastníka řízení bude naplněn účel sankce jak represivní, tj. postihnout účastníka řízení za spáchání přestupků, tak preventivní ve smyslu individuální prevence, tj. zabránit účastníku řízení v pokračování v jednání vedoucím ke spáchání přestupku do budoucna a přimět ho, aby se do budoucna podobného jednání vyvaroval, čímž lze předejít případnému vzniku škody na majetku spotřebitelů. Současně v rámci generální prevence dává správní orgán všem subjektům najevo, že jednání tímto způsobem porušující právní předpisy hodnotí jako závažné přestupky, jejichž následkem je uložení peněžitého postihu.

¹³⁹ <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=522513>.

E. Náhrada nákladů řízení (k výroku B.)

227. Dle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu uloží správní orgán účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Paušální částky nákladů řízení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb. Dle této vyhlášky je paušální náhrada nákladů řízení stanovena na 1 000 Kč. Vzhledem k tomu, že účastník řízení vyvolal vedené správní řízení porušením svých právních povinností, postupoval správní orgán dle výše uvedených ustanovení a uložil mu náhradu nákladů řízení ve výši předvídané prováděcím právním předpisem.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce licenčních a sankčních řízení. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

Ing. Karel Gabrhel, LL.M.
ředitel sekce licenčních a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky

- **rozhodnutí bankovní rady České národní banky o rozkladu č.j. 2022/30356/CNB/110 ze dne 23. března 2022, sp.zn. Sp/2020/100/573**

V Praze dne 23. března 2022

Č. j.: 2022/030356/CNB/110

Počet stran: 19

Vypraveno dne: 25. března 2022

ROZHODNUTÍ O ROZKLADU

Bankovní rada České národní banky (dále „bankovní rada“) jako orgán příslušný podle § 5 odst. 2 písm. h) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o České národní bance“) rozhodovat o rozkladech proti rozhodnutím České národní banky v prvním stupni přezkoumala na základě rozkladu podaného dne 13. 1. 2022 společností ACEMA Credit Czech, a.s., IČO 26158761, se sídlem U libeňského pivovaru 63/2, Libeň, 180 00 Praha 8, právně zastoupenou [REDAKCE], advokátem, ev. č. ČAK [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], a dále doplněného podáním ze dne 7. 2. 2022, rozhodnutí České národní banky č. j. 2022/1633/570 ze dne 5. 1. 2022, sp. zn. Sp/2020/100/573, a po projednání rozkladu v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., právní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“) rozhodla takto:

Rozklad společnosti ACEMA Credit Czech, a.s., IČO 26158761, se sídlem U libeňského pivovaru 63/2, Libeň, 180 00 Praha 8, se podle § 90 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance zamítá a rozhodnutí České národní banky č. j. 2022/1633/570 ze dne 5. 1. 2022 se potvrzuje.

ODŮVODNĚNÍ

[1.] U společnosti ACEMA Credit Czech, a.s., IČO 26158761, se sídlem U libeňského pivovaru 63/2, Libeň, 180 00 Praha 8 (dále „účastník řízení“) byla dne 27. 6. 2019 zahájena kontrola podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb. (dále „kontrola“). Předmětem této kontroly bylo prověření dodržování povinností při výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o spotřebitelském úvěru“). O provedené kontrole byl vypracován protokol o kontrole č. j. 2019/121000/CNB/650 ze dne 21. 11. 2019 (dále „protokol o kontrole“)¹. Proti protokolu o kontrole podal účastník řízení námitky, o kterých rozhodla nadřízená osoba kontrolujících (rozhodnutí č. j. 2020/002629/CNB/650 ze dne 27. 1. 2020) tak, že jedné námitce² bylo částečně vyhověno a ostatní námitky byly zamítnuty.

[2.] Na základě nejzávažnějších kontrolních zjištění, která nasvědčovala porušení povinností stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru, zahájila Česká národní banka jako správní orgán prvního stupně (dále „správní orgán prvního stupně“ nebo „ČNB“) s účastníkem řízení doručením oznámení o zahájení řízení z moci úřední č. j. 2021/16653/570 ze dne 12. 2. 2021 přestupkové řízení.

¹ Kontrolní spis je součástí správního spisu sp. zn. Sp/2020/100/573.

² Nadřízená osoba kontrolujících částečně vyhověla námitce účastníka řízení týkající se výše RPSN, když v rozhodnutí o námitkách uvedla, že závěry kontrolujících o uvedení nesprávné výše RPSN v Evropském standardizovaném informačním přehledu nebyly řádně podloženy.

[3.] Dne 5. 1. 2022 vydal správní orgán prvního stupně pod č. j. 2022/1633/570 rozhodnutí (dále „napadené rozhodnutí“), kterým byl účastník řízení ve výrokové části A uznán vinným z toho, že

(i) v období od 21. 6. 2018 do 8. 2. 2019 byl při poskytování spotřebitelského úvěru na bydlení zastoupen [REDAKCE], který se přímo podílel na činnostech souvisejících s poskytováním spotřebitelského úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) bod 1 až 4 zákona o spotřebitelském úvěru a nebyl přitom pracovníkem ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. h) zákona o spotřebitelském úvěru ani samostatným zprostředkovatelem, vázaným zástupcem či zprostředkovatelem vázaného spotřebitelského úvěru, čímž porušil § 8 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru;

(ii) v období od 9. 5. 2018 do 6. 9. 2019 v celém vzorku 16 úvěrových případů ([REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE], [REDAKCE] – č. smlouvy [REDAKCE]) poskytl spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když

- ve 3 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) řádně neposoudil udržitelnost příjmu, tedy schopnost spotřebitelů po celou dobu trvání smluvního vztahu splácet jednotlivé splátky spotřebitelského úvěru, v jednom případě (č. smlouvy [REDAKCE]) zohlednil při posuzování úvěruschopnosti příjem ve formě příspěvku, který nelze použít k jinému účelu, než je účel vymezený v ustanovení § 21 odst. 2 písm. d) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a v jednom případě (č. smlouvy [REDAKCE]) nedisponoval spolehlivými informacemi o výši příjmu spotřebitele,
- v 8 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) nedisponoval výpisy z bankovního účtu žadatele ani žádnými jinými podklady dokládajícími výdaje, ve 4 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) nedisponoval informacemi prokazujícími výdaje spolužadatele, ve 14 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) nedisponoval spolehlivými informacemi o výši výdajů na bydlení a v 15 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) bez ověření využil pro posouzení pouze prohlášení žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr o výši ostatních výdajů,
- ve 14 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) nedisponoval spolehlivými a dostatečnými informacemi o všech zjištěných závazcích žadatele a/nebo spolužadatele o úvěr,
- v 5 případech (č. smluv [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) nezohlednil informace o všech závazcích, které byly patrné z doložených bankovních

výpisů, v 5 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]) nezohlednil informace o výši měsíčních splátek, které byly sjednány v jednotlivých smlouvách o úvěru,

- v 9 případech (č. smluv [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]) měl k dispozici informace/údaje o příjmech, výdajích a úvěrových závazcích spotřebitelů, které indikovaly důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitelů spotřebitelský úvěr splácet, avšak tyto informace/údaje nezohlednil při posouzení jejich úvěruschopnosti, čímž porušil § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru;
- (iii) v období od 9. 5. 2018 do 6. 9. 2019 neudržoval postupy a pravidla pro přijetí a ocenění předmětu zajištění upravená ve vnitřním předpise S 38v2 – Zajištění spotřebitelského úvěru (dále „Směrnice 38“), tedy neuplatňoval standardy a metody vypracovávání odhadů vedoucí k realistickému a řádně doloženému odhadu hodnoty nemovitosti, jehož výsledkem by bylo stanovení ceny obvyklé předmětu zajištění ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů, čímž porušil § 15 odst. 2 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru;
- (iv) v období od 9. 5. 2018 do 6. 9. 2019 ve všech 16 případech ze vzorku úvěrových případů při zjištění a stanovení ceny obvyklé jejich zajištění ve smyslu ustanovení § 1a vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve spojení s ustanovením § 2 odst. 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, nevycházel z v místě a čase reálně uskutečněných obchodů, a ani není z odhadu zřejmé, zda zohlednil tržní rizika a předpokládaný vývoj na dílčím či místním trhu, na kterém by byl předmět ocenění obchodován, aby bylo možno učinit závěr, že byl předmět ocenění oceněn tržní hodnotou ve smyslu ustanovení § 1b vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve spojení s ustanovením § 2 odst. 4 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, čímž porušil § 113 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru;
- (v) v období od 9. 5. 2018 do 6. 9. 2019 neposkytl ani jednomu spotřebiteli z 16 úvěrových případů informaci o celkové výši úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, když uvedl v oddílu 3 větě první Evropského standardizovaného informačního přehledu nesprávně informaci o celkové výši úvěru, jelikož ta obsahovala i poplatky uvedené v článku 3 smlouvy o úvěru na bydlení, čímž porušil § 95 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru.

[4.] Jednáním výše uvedeným ad (i) se účastník řízení dopustil přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním výše uvedeným ad (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním výše uvedeným ad (iii) přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním výše uvedeným ad (iv) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. r) zákona o spotřebitelském úvěru a jednáním výše uvedeným ad (v) přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. t) zákona o spotřebitelském úvěru.

[5.] Za spáchání uvedených přestupků byla účastníkovi řízení ve výrokové části A uložena podle § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 2 500 000 Kč.

[6.] Ve výrokové části B napadeného rozhodnutí byla dále účastníkovi řízení uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[7.] Napadené rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno dne 10. 1. 2022. Proti napadenému rozhodnutí podal účastník řízení v zákonné 15denní lhůtě dne 13. 1. 2022 blanketní rozklad, ve kterém absentovalo uvedení toho, v čem účastník řízení spatřuje rozpor s právními předpisy či nesprávnost napadeného rozhodnutí či předcházejícího řízení. V rozkladu účastník řízení navrhl, aby bankovní rada napadené rozhodnutí zrušila a věc vrátila správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. Současně účastník řízení požádal, aby mu byla poskytnuta 40denní lhůta pro doplnění rozkladu. Na základě toho určil správní orgán prvního stupně usnesením č. j. 2022/6094/570 ze dne 18. 1. 2022 účastníkovi řízení lhůtu 25 dnů ode dne podání rozkladu, tj. do 7. 2. 2022, pro doplnění rozkladu, resp. uvedení, v čem je spatřován rozpor napadeného rozhodnutí s právními předpisy nebo nesprávnost napadeného rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Doplnění odůvodnění rozkladu zaslal účastník řízení správnímu orgánu prvního stupně dne 7. 2. 2022. V doplnění účastník řízení setrval na svém návrhu uvedeném v rozkladu, tj. napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.

[8.] V řízení o rozkladu přezkoumala bankovní rada napadené rozhodnutí v rozsahu uvedeném v § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o přestupcích“).

[9.] Bankovní rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně zjistil stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a zjistil rozhodné skutečnosti odůvodňující vydání napadeného rozhodnutí. Správní orgán prvního stupně shromáždil podklady v rozsahu, který je dostatečnou oporou pro vydání napadeného rozhodnutí v souladu s ustanoveními § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.

[10.] Účastník řízení v rozkladu včetně jeho doplnění (dále společně „rozklad“) rozděluje své námitky do tří okruhů, a to i) námitky týkající se postupu správního orgánu prvního stupně s ohledem na zásady efektivního dohledu, ii) námitky vztahující se k výši uložené pokuty a iii) námitky týkající se jednotlivých přestupků. V rozhodnutí o rozkladu bankovní rada toto rozdělení ponechává a k jednotlivým námitkám uvádí následující vypořádání.

I. Námitky vztahující se k postupu správního orgánu prvního stupně

[11.] *Účastník řízení namítá, že správní orgán prvního stupně si nepočínal a nepočíná v souladu se zásadami efektivního dohledu, když v jeho případě zahájil správní řízení po téměř 13 měsících po ukončení kontroly³. Účastník řízení nesouhlasí s tím, jak se správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí vypořádal s totožnou námitkou, a je přesvědčen o tom, že správní orgán prvního stupně měl tuto skutečnost zohlednit při rozhodování o druhu a výši správního trestu.*

[12.] *Účastník řízení dále poukazuje na to, že mimo jiné i na základě skutečností zjištěných při kontrole přijal řadu změn ve svých vnitřních procesech, přičemž správní orgán prvního stupně na provedené změny nijak nereagoval ani neposkytl účastníkovi řízení jakoukoli zpětnou vazbu, zda taková opatření považuje vzhledem k vlastním zjištěním za dostatečná, ani provedená opatření s účastníkem řízení blíže nediskutoval. Podle účastníka řízení přijetím opatření k nápravě došlo ke zhojení jakýchkoliv údajných přestupků ještě před samotným zahájením správního řízení. Přijatá opatření pak rovněž podle účastníka řízení vylučují, resp. minimalizují možnost výskytu dalších přestupků. Nadto se účastník řízení domnívá, že i když*

³ Za ukončení kontroly přitom účastník řízení považuje vydání rozhodnutí osoby nadřízené kontrolujícím o námitkách č. j. 2020/002629/CNB/650 ze dne 27. 1. 2020.

správní orgán prvního stupně vyhodnotil přijatá opatření k nápravě jako polehčující okolnost, výše uložené pokuty tomu zásadně neodpovídá.

[13.] *Účastník řízení dále zdůrazňuje, že podléhá regulaci ze strany ČNB na základě zákona o spotřebitelském úvěru teprve od počátku května 2018, kdy získal povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů. Kontrola ČNB pak byla u něho zahájena v červnu 2019. V té době vydala ČNB podle účastníka řízení pouze několik metodických materiálů, které se týkaly zejména otázek posuzování úvěruschopnosti, ale např. metodám oceňování nemovitosti se vůbec nevěnovaly. Teprve v říjnu 2020 (tedy rok po ukončení kontroly u účastníka řízení) zveřejnila ČNB první rozhodnutí na základě výsledků kontrol u nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, a bylo tak možné získat první oficiální názory správního orgánu prvního stupně na aplikaci pravidel při poskytování spotřebitelských úvěrů podle zákona o spotřebitelském úvěru.*

[14.] Bankovní rada předně nesouhlasí s námitkou účastníka řízení, že si správní orgán prvního stupně s ohledem na dobu od ukončení kontroly do zahájení správního řízení nepočínal v souladu se zásadami efektivního dohledu. Správní orgán prvního stupně v souvislosti s totožnou námitkou odkázal v bodě 207 napadeného rozhodnutí na složitost projednávaného případu i množství materiálu, se kterým se musel před zahájením správního řízení seznámit. S takovým vypořádáním bankovní rada souhlasí a dodává k tomu, že je jí z úřední činnosti známo, že se tato doba nijak výrazně nevymyká dobám v jiných obdobně složitých případech.

[15.] V rámci vypořádání této námítky považuje bankovní rada za důležité zdůraznit, že uložení pokuty účastníkovi řízení splnilo jak represivní, tak preventivní funkci správního trestu. Preventivní funkce správního trestu totiž směřuje nejen k tomu, aby toho, kdo se dopustil přestupku, v budoucnosti odradila od opakování nezákonného jednání (tzv. individuální prevence), ale zároveň aby odradila od téhož i jiné subjekty (tzv. generální prevence). Represivní funkce pak představuje „trest“ v původním slova smyslu, tedy ryze negativní následek protiprávního jednání, který v tomto případě spočívá v zásahu do majetkové sféry účastníka řízení. Bankovní rada má tedy za to, že pokuta uložená účastníkovi řízení splňuje obě tyto funkce.

[16.] Namítá-li účastník řízení přijetí opatření k nápravě, bankovní rada konstatuje, že přijetí nápravných opatření nezbavuje účastníka řízení odpovědnosti za dotčené přestupky a rovněž nic nemění na jejich závažnosti. K aktivitě účastníka řízení spočívající v přijímání opatření za účelem odstranění zjištěných nedostatků bylo nicméně možné přihlídnout v rámci správní úvahy při stanovení výše pokuty. Že tak správní orgán prvního stupně učinil a tuto skutečnost hodnotil jako polehčující okolnost při určení druhu a výměry správního trestu, vyplývá z bodu 222 napadeného rozhodnutí.

[17.] Bankovní rada dále poukazuje na to, že předmětem tohoto přestupkového řízení nebylo hodnocení toho, zda účastníkem řízení přijatá opatření přinesla takové změny, které by do budoucna zajistily řádné plnění povinností účastníka řízení stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru. Navíc skutečné uvedení přijatých opatření do praxe by mohla prověřit jen následná kontrola ČNB, jak správně uvedl správní orgán prvního stupně v bodě 208 napadeného rozhodnutí. Nastavení a zavedení správných pravidel ve vnitřních předpisech a procesech totiž samo o sobě neznamená, že budou tato pravidla v praxi skutečně dodržována, a že tak bude minimalizována možnost výskytu dalších přestupků, na čemž účastník řízení staví svoji argumentaci v rozkladu⁴.

⁴ V této souvislosti poukazuje bankovní rada na to, že účastník řízení sice ve vnitřním předpise Směrnice 38 uvedl, že oceňuje nemovitý majetek cenou obvyklou, ale v praxi tímto způsobem nepostupoval – viz zjištění uvedené pod bodem iii) napadeného rozhodnutí.

[18.] Bankovní rada dále nesouhlasí ani s námitkou účastníka řízení, že první oficiální názory správního orgánu prvního stupně na aplikaci pravidel při poskytování spotřebitelských úvěrů podle zákona o spotřebitelském úvěru byly známy až v roce 2020, kdy ČNB zveřejnila první rozhodnutí na základě výsledků kontrol provedených u nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů. Bankovní rada k tomu uvádí, že účastník řízení poskytoval spotřebitelské úvěry i podle předchozí právní úpravy, tedy podle zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění do 1. 12. 2016. Povinnost ověřit s odbornou péčí prohlášení spotřebitele o jeho příjmech a výdajích měl tedy účastník řízení při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele i v době před účinností zákona o spotřebitelském úvěru. Výkladem pojmu odborná péče podle dřívější právní úpravy se zabýval i Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 1 As 30/2015-39 ze dne 1. 4. 2015, ve kterém mimo jiné uvedl: „součástí odborné péče poskytovatele úvěru je i taková obezřetnost, která jej vede k nespolehání se jen na údaje tvrzené žadatelem o úvěr, ale i k prověření (požadavku na doložení) těchto tvrzení (např. potvrzením o zaměstnání a příjmu, doložením výplatních pásek, doložením výpisu z účtu žadatele apod.)“. Bankovní rada má tak za to, že již před nabytím účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru bylo zřejmé, že při posuzování úvěruschopnosti je účastník řízení povinen nespolehat pouze na tvrzení žadatelů o úvěr, ale řádně tvrzení ověřovat, např. prostřednictvím potvrzení o zaměstnání a příjmu, výplatních pásek, výpisu z účtu žadatele apod. Stejně tak nemohla být účastníkovi řízení neznámá ani oblast oceňování majetku, která vychází ze zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o oceňování majetku“) a ve které je již dlouhé roky zavedená ustálená praxe.

[19.] Česká národní banka vydala již v roce 2014 Dohledový benchmark č. 1/2014 – K výkladu povinnosti věřitele posoudit s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr podle § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů⁵. V roce 2016 pak vydala Dohledový benchmark č. 3/2016 – Požadavky na výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle § 15 zákona o spotřebitelském úvěru. Dohledové benchmarky jsou informativní akty, které ČNB vypracovává mimo jiné proto, aby osoby, které působí na finančním trhu, informovala o důležitých skutečnostech, například o tom, jak bude ČNB při výkonu dohledu přistupovat k aplikaci určitých regulatorních pravidel v praxi. Dohledový benchmark je tedy výkladovým a metodickým vodítkem pro účastníky finančního trhu, jak řádně plnit povinnosti stanovené jednotlivými právními předpisy. V rozhodnutích, o kterých se účastník řízení v rozkladu obecně zmiňuje, správní orgán prvního stupně z uvedených benchmarků vycházel. V žádném případě se pak v těchto rozhodnutích nezabýval aplikací jiných pravidel než těch, která jsou stanovena zákonem o spotřebitelském úvěru a z nichž některá jsou podrobněji rozebrána právě v uvedených benchmarcích.

[20.] Bankovní rada k tomu dále dodává, že jestliže měl účastník řízení i přesto nejasnosti ohledně některých povinností vyplývajících ze zákona o spotřebitelském úvěru, pak se mohl s kvalifikovaným dotazem obrátit na ČNB. Účastník řízení však této možnosti nevyužil. Rovněž se účastník řízení mohl se žádostí o právní pomoc obrátit na osoby poskytující právní služby. Námitku účastníka řízení o nedostatku oficiálních názorů ČNB na aplikaci pravidel při poskytování spotřebitelských úvěrů proto považuje bankovní rada za neopodstatněnou.

⁵ Tento dohledový benchmark se sice vztahuje k předchozí právní úpravě, nicméně je přiměřeně aplikovatelný i ve vztahu k požadavkům na posouzení úvěruschopnosti podle zákona o spotřebitelském úvěru.

II. Námitky týkající se výše uložené pokuty

[21.] *Účastník řízení je přesvědčen, že se dotčených přestupků vůbec nedopustil, a tak ho není za co sankcionovat. Bez ohledu na tuto skutečnost však považuje za potřebné upozornit i na zřejmá pochybení, kterých se správní orgán prvního stupně dopustil při ukládání pokuty.*

[22.] *Účastník řízení s odkazem na § 37 a § 38 zákona o přestupcích uvádí, že správní orgán prvního stupně nepřihlédl při rozhodování o výši pokuty ke všem relevantním okolnostem, zejm. k závažnosti přestupku a k tomu, že jednáním účastníka řízení nebyla způsobena žádná škoda, což ostatně správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí uznal (stejně jako to, že jednání nebylo předmětem stížností ze strany spotřebitelů). Účastník řízení dále poukazuje na to, že se jednalo o zcela formální nedostatky, kontrola byla pro něho prvním dohledovým seznámením s ČNB a že nebyl dosud ze strany ČNB trestán za jakékoli pochybení. Účastník řízení rovněž nesouhlasí s tím, že správní orgán prvního stupně vyhodnotil dva případy předlužení u spotřebitelů jako přitěžující okolnost při rozhodování o výši pokuty. Odůvodnění výše pokuty bylo podle účastníka řízení provedeno mechanicky s cílem odůvodnit její mimořádnou výši, spíše než hodnotit reálnou závažnost jeho jednání.*

[23.] *V souvislosti s výši pokuty poukazuje účastník řízení rovněž na to, že od kontroly uběhly více než dva roky a že poskytování spotřebitelských úvěrů na bydlení představuje pouze minimální část jeho podnikatelské činnosti.*

[24.] *Uložená pokuta dále podle účastníka řízení neplní v jeho případě preventivní funkci, ale je založena především na represivní složce správního postihu. Uloženou pokutu považuje proto účastník řízení za zcela nepřiměřenou, neodpovídající zjištěným skutečnostem, faktickému stavu a zejména závažnosti vytykávaných pochybení.*

[25.] *Při rozhodování o výši pokuty mělo být podle účastníka řízení dále přihlédnuto i k mimořádné situaci v souvislosti s celosvětovým šířením pandemie COVID-19, která má již třetím rokem rozsáhlé dopady na obchodní vztahy a podnikatelskou činnost téměř všech subjektů.*

[26.] *Účastník řízení dále v rozkladu srovnává uloženou výši pokuty a její odůvodnění s pokutou, která byla uložena společnosti Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s. Této společnosti byla uložena pokuta ve výši 5 mil. Kč za porušení povinností podle § 117 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž její výše byla mimo jiné odůvodněna tím, že bylo dotčeno 740 spotřebitelů, kteří zaplatili na poplatcích za předčasné splacení úvěru více než 7,6 mil. Kč nad zákonný nárok poskytovatele. Ze srovnání majetkových poměrů účastník řízení vyvozuje, že má 10x nižší vlastní kapitál a více než 7x menší zisk než společnost Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s. Účastník řízení proto uzavírá, že za zcela nesouměřitelných majetkových poměrů poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, při současně fakticky nulovém dotčení postavení spotřebitelů, byla účastníku řízení uložena pouze poloviční pokuta.*

[27.] *Bankovní rada nepovažuje uloženou pokutu za nepřiměřenou, neodpovídající zjištěným skutečnostem a faktickému stavu, jak v rozkladu namítá účastník řízení. Bankovní rada rovněž nesouhlasí s námitkou účastníka řízení, že při ukládání pokuty se správní orgán prvního stupně dopustil řady pochybení a že nepřihlédl k závažnosti přestupku.*

[28.] *Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, správní orgán prvního stupně při rozhodování o konkrétní výši pokuty vycházel jak z typové závažnosti spáchaných přestupků, tak z jejich individuální závažnosti. Typová závažnost přestupku je vyjádřena horní hranicí sazby pokut, které lze za spáchané přestupky uložit. To, že výši pokuty je třeba posuzovat i ve vztahu k rozpětí zákonné sazby, resp. k horní hranici této zákonné sazby, judikoval již Nejvyšší správní soud (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 50/2005-97 ze dne 24. 5.*

2006). Typovou závažností spáchaných přestupků se správní orgán prvního stupně zabýval v bodech 214 a násl. napadeného rozhodnutí.

[29.] Správní orgán prvního stupně se pak v napadeném rozhodnutí zabýval i individuální závažností spáchaných přestupků, která plyne především z toho, v jaké míře byly jednotlivé znaky skutkové podstaty přestupků a okolnosti přestupků naplněny, tj. v jaké výši, jakou intenzitou, v jakém rozsahu, kolik různých přitěžujících či naopak polehčujících okolností pachatel naplnil. Tyto jednotlivé znaky jsou pak vyjádřeny v demonstrativním výčtu uvedeném v § 38 zákona o přestupcích, na který v rozkladu odkazuje účastník řízení. V souladu s tímto zákonným ustanovením tak správní orgán prvního stupně zohlednil zejména zákonem chráněný zájem, který byl přestupky ohrožen (viz body 216 a 220 napadeného rozhodnutí), následky spáchaných přestupků (body 219 a 220 napadeného rozhodnutí) i způsob spáchání přestupků (bod 221 napadeného rozhodnutí). Správní orgán prvního stupně se dále zabýval všemi okolnostmi významnými z hlediska individuálního určení sankce, včetně hodnocení přitěžujících a polehčujících okolností (bod 222 napadeného rozhodnutí). Nadto se správní orgán prvního stupně zabýval i majetkovými poměry účastníka řízení (bod 225 napadeného rozhodnutí) a rovněž přihlédl k povaze činnosti účastníka řízení (bod 223 napadeného rozhodnutí).

[30.] K závažnosti protiprávního jednání účastníka řízení bankovní rada dodává, že účastník řízení poskytuje bezúčelové spotřebitelské úvěry zajištěné nemovitostí. Účastník řízení má tedy systém poskytování půjček nastaven tak, že dochází k zástavě nemovitostí, což s ohledem na skutečnost, že nedostatečně prověřuje úvěruschopnost svých klientů, může vést k tomu, že jednotliví spotřebitelé, pokud nebudou schopni poskytnuté úvěry splácet, mohou spadnout do dluhových pastí, a mohou tak přijít i o nemovitost určenou k bydlení, na což správně poukázal správní orgán prvního stupně v bodě 224 napadeného rozhodnutí. Na takovém závěru nevidí bankovní rada nic spekulativního, jak v rozkladu namítá účastník řízení. Závažnost jednání účastníka řízení je názorně demonstrována i na skutečnosti, že u dvou osob (ze vzorku 16 úvěrových případů se jedná o 13 %), jejichž úvěruschopnost účastník řízení nedostatečně vyhodnotil a poskytl jim spotřebitelský úvěr, došlo k předlužení, které následně vyústilo v podání Návrhu na povolení oddlužení (viz tabulka č. 4 na straně 19 protokolu o kontrole). Tuto skutečnost musel správní orgán prvního stupně bez jakýchkoliv pochyb vyhodnotit jako přitěžující okolnost.

[31.] Namítá-li dále účastník řízení, že správní orgán prvního stupně při rozhodování o výši pokuty nepřihlédl k tomu, že jednáním účastníka řízení nebyla způsobena žádná škoda, pak bankovní rada odkazuje na bod 219 napadeného rozhodnutí, ve kterém správní orgán prvního stupně správně uvedl, že k naplnění skutkové podstaty příslušných přestupků dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků, či nikoli, neboť škodlivý následek netvoří znak skutkové podstaty těchto přestupků. Zákonodárce totiž považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností ve vztahu ke spotřebitelům za natolik závažné, že k odpovědnosti za příslušné přestupky není třeba vzniku přímé škody.

[32.] Jako polehčující okolnost nebylo podle bankovní rady možné vyhodnotit ani skutečnost, že jednání účastníka řízení nebylo předmětem stížností ze strany spotřebitelů. Naopak případné stížnosti by mohly vést k závěru o vyšší závažnosti protiprávního jednání.

[33.] K argumentu účastníka řízení, že správní orgán prvního stupně při určování výše pokuty dostatečně nepřihlédl k tomu, že se jednalo o „zcela formální nedostatky“, bankovní rada uvádí, že v případě účastníka řízení se nejednalo o pouze formální nedostatky. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, účastník řízení se dopustil zásadních pochybení ve své činnosti, a to zejména při posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů. Tohoto pochybení se pak dopustil ve všech případech z kontrolního vzorku. Bankovní rada k tomu dodává, že účastník

řízení svým protiprávním jednáním porušil jednu z nejzásadnějších povinností poskytovatelů spotřebitelských úvěrů stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru, a to povinnost řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele. Tím, že účastník řízení rezignoval na plnění této povinnosti, porušil primární zájem chráněný zákonem o spotřebitelském úvěru (k tomu viz bod 216 napadeného rozhodnutí), a to zájem na ochraně spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by mohlo vést k insolvenčnímu stavu spotřebitele se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace⁶.

[34.] Porušení povinností spojených s řádným posouzením úvěruschopnosti spotřebitele proto podle bankovní rady nesmí být v žádném případě tolerováno, ale naopak musí být potrestáno, a to nikoliv nízkou pokutou, jak ostatně bankovní rada prezentovala ve všech svých dosavadních rozhodnutích.

[35.] S námitkou účastníka řízení, že od kontroly uběhly 2 roky, se bankovní rada již výše vypořádala, a proto odkazuje na body 14 a 15 tohoto rozhodnutí. Argument účastníka řízení, že poskytování spotřebitelských úvěrů na bydlení představuje pouze minimální část jeho podnikatelské činnosti, považuje bankovní rada za irelevantní pro posouzení jeho protiprávního jednání. Skutečnost, že se v současnosti soustřeďuje na poskytování úvěrů podnikatelům, totiž nijak nevylučuje, že svoji činnost v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů opět rozšíří. Navíc účastník řízení v kontrolovaném období od 4. 5. 2018 do 12. 9. 2019 poskytl 23 spotřebitelských úvěrů o celkovém objemu 8 565 000 Kč, přičemž celková částka k zaplacení podle ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru činila 14 636 738 Kč. Zisk účastníka řízení za předpokladu, že spotřebitelé budou řádně a včas splácet poskytnuté spotřebitelské úvěry po sjednanou dobu, tak měl být ve výši 6 071 738 Kč, což nelze považovat v žádném případě za zanedbatelnou částku v poměru k výsledku hospodaření, který účastník řízení v daném období vykazoval.

[36.] Bankovní rada nesouhlasí ani s tím, že pokuta uložená účastníkovi řízení neplní preventivní funkci, ale je založena především na represivní složce správního postihu. K funkcím pokuty se již bankovní rada vyjadřovala výše a v souvislosti s touto námitkou odkazuje tedy bankovní rada na bod 15 tohoto rozhodnutí. Bankovní rada je stejně jako správní orgán prvního stupně toho názoru, že uložením pokuty ve výši 2 500 000 Kč byla naplněna jak preventivní, tak represivní funkce správního trestu (viz bod 226 napadeného rozhodnutí).

[37.] Pokud účastník řízení v rozkladu dále argumentuje rozsáhlými dopady na obchodní vztahy a podnikatelskou činnost v souvislosti s pandemií COVID-19, pak bankovní rada konstatuje, že tato situace na účastníka řízení až takový dopad neměla, když k datu 31. 3. 2021 jeho vlastní kapitál v meziročním srovnání dokonce vzrostl z 571 659 tis. Kč na 618 901 tis. Kč, přičemž čistý obrát ke stejnému datu pouze mírně poklesl z 300 734 tis. Kč na 282 439 tis. Kč. Z uvedeného je zřejmé, že pandemie COVID-19 účastníka řízení nezasáhla takovým způsobem, že by uložená pokuta ve výši 2 500 000 Kč byla nepřiměřená jeho majetkovým poměrům nebo byla dokonce likvidační. Námitku účastníka řízení týkající se ekonomických dopadů této pandemie pak nelze považovat ani za okolnost, která by měla vést ke snížení uložené pokuty.

[38.] Uloženou pokutu tedy bankovní rada nepovažuje za nepřiměřenou, jak namítá účastník řízení. Naopak, bankovní rada je toho názoru, že správní orgán prvního stupně při rozhodování o výši pokuty zohlednil všechny rozhodné skutečnosti a zákonná kritéria a logicky, srozumitelně a přezkoumatelným způsobem se s nimi v části D napadeného

⁶ Srov. Slanina, J., Jemelka, L., Vetešník, P., Wachtlová, L., Flidr, J. Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 426.

rozhodnutí označené jako „Sankce“ vypořádal. Výše uložené pokuty odpovídá podle bankovní rady závažnosti protiprávního jednání účastníka řízení, skutkovým okolnostem případu a je přiměřená i majetkovým poměrům účastníka řízení.

[39.] Jestliže účastník řízení dále v rozkladu odkazuje na výši pokuty, která byla uložena společnosti Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s., pak bankovní rada obecně uvádí, že pouhé srovnání výše uložených pokut je vždy problematické a nelze ho provést bez znalosti konkrétních individuálních okolností jednotlivých případů a jejich posouzení ve vzájemných souvislostech. Konkrétně pak bankovní rada stručně uvádí, že případ Modré pyramidy stavební spořitelny, a. s., není s případem účastníka řízení srovnatelný, neboť se nejedná o stejná porušení právních předpisů. V případě společnosti Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s., se jednalo o porušení povinnosti podle ustanovení § 117 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, zatímco v případě účastníka řízení se jednalo o porušení 5 jiných povinností stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru. Společnost Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s., spáchala svým protiprávním jednáním jeden přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. v) zákona o spotřebitelském úvěru, zatímco účastník řízení se dopustil 5 přestupků, z nichž ani jeden nebyl totožný s přestupkem, kterého se dopustila společnost Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s., a bylo by možné zmínit řadu dalších rozdílů. Pokuta uložená účastníkovi řízení v poloviční výši pokuty uložené společnosti Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s., se i při zohlednění majetkových poměrů účastníka řízení a společnosti Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s., nejeví bankovní radě jako nepřiměřená nebo nahodile stanovená.

[40.] Pro úplnost bankovní rada v této souvislosti odkazuje na internetové stránky ČNB, kde jsou v souladu s § 14 odst. 1 zákona č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů uveřejňována pravomocná rozhodnutí ČNB o uložení sankce a pravomocná rozhodnutí soudu o zrušení této sankce. Z pravomocných rozhodnutí zde uvedených lze vyčíst, že ČNB již v minulosti za obdobná protiprávní jednání, jakých se dopustil účastník řízení, ukládala vždy pokuty v řádech milionů korun. Výše pokuty uložené účastníkovi řízení se tedy rozhodovací praxi ČNB nevymyká.

III. Námitky týkající se jednotlivých bodů výrokové části A napadeného rozhodnutí

a) K bodu (i) výrokové části A napadeného rozhodnutí – zastoupení účastníka řízení při poskytování spotřebitelského úvěru

[41.] *Účastník řízení nezpochybňuje protiprávní jednání uvedené v dotčené výrokové části napadeného rozhodnutí. Na svoji obhajobu uvádí, že pan [REDAKCE] již pro něho žádnou činnost nevykonává, že nežádoucí stav trval pouze 7 měsíců a že nedošlo ke vzniku jakékoliv škody. Dále účastník řízení uvádí, že na základě kontrolního zjištění přijal opatření k nápravě, takže zjištěné pochybení bylo napraveno ještě před zahájením správního řízení.*

[42.] *Účastník řízení je toho názoru, že protiprávní jednání uvedené v bodě (i) výrokové části A napadeného rozhodnutí mělo být s ohledem na závažnost „blížící se nule“ a nízkou společenskou škodlivost posuzováno obdobně jako v případě pana [REDAKCE], a tudíž nemělo být vyhodnoceno jako přestupek.*

[43.] V rozkladu účastník řízení nenapadá zjištění správního orgánu prvního stupně uvedené v bodě (i) výrokové části A napadeného rozhodnutí ani neuvádí žádné nové skutečnosti, které by na toto zjištění měly vliv. Konstatuje-li účastník řízení zjednání nápravy, pak bankovní rada odkazuje výše na body 16 a 17 tohoto rozhodnutí, ve kterých se k účastníkem řízení přijatým nápravným opatřením již vyjadřovala. Bankovní rada se rovněž vyjadřovala i k tvrzení účastníka řízení, že jeho jednáním nebyla způsobena škoda (viz bod 31 tohoto

rozhodnutí).

[44.] Jestliže účastník řízení obhájí své protiprávní jednání tím, že pan [REDACTED] již pro něho žádnou činnost nevykonává, pak tato skutečnost nemá vliv na to, že se v dotčeném období podílel na činnostech spojených s poskytováním spotřebitelského úvěru ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, a nebyl přitom pracovníkem účastníka řízení ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. h) zákona o spotřebitelském úvěru ani nedisponoval oprávněním pro činnost samostatného zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, vázaného zástupce nebo zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru. Období 7 měsíců, po které tuto činnost pan [REDACTED] vykonával, pak bankovní rada rozhodně nepovažuje za krátké, jak v rozkladu namítá účastník řízení. Navíc pan [REDACTED] vykonával činnost operátora, při které přímo jednal se spotřebiteli a která byla zařazena pod oddělení obchodu a marketingu.

[45.] Toto protiprávní jednání nelze v žádném případě označit za formální nedostatek, jak se ho snaží bagatelizovat účastník řízení. A už vůbec jej, resp. jeho závažnost nelze srovnávat s protiprávním jednáním účastníka řízení v případě pana [REDACTED], který připojil podpis k jedné smlouvě o spotřebitelském úvěru. Společenská škodlivost jednání účastníka řízení v případě pana [REDACTED] tak byla nesrovnatelně vyšší než v případě jednání pana [REDACTED], a proto správní orgán prvního stupně nemohl o tomto jednání rozhodnout stejně.

b) K bodu (ii) výrokové části A napadeného rozhodnutí – posuzování úvěruschopnosti spotřebitele

[46.] Účastník řízení se vyjadřuje k jednotlivým úvěrovým případům, u kterých správní orgán prvního stupně shledal při posuzování úvěruschopnosti pochybení. Účastník řízení nemá za to, že by v kterémkoliv z těchto případů porušil povinnost stanovenou § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, a dopustil se tak přestupku podle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru. I pokud by pak případně porušení povinností při výkonu činnosti existovalo, došlo by podle účastníka řízení ke zhojení těchto porušení, neboť účastník řízení dobrovolně ještě před zahájením tohoto správního řízení přijal opatření k nápravě. Současně tato údajná pochybení představují podle účastníka řízení nanejvýše formální, popř. individuální pochybení jednotlivců, a nejedná se tak o pochybení systémová.

[47.] Účastník řízení dále poukazuje na to, že některá pochybení neidentifikovala ČNB v rámci kontroly, ale identifikoval je až správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí. I toto podle účastníka řízení svědčí o tom, že se nejedná o žádná podstatná pochybení. Účastník řízení rovněž poukazuje na to, že naprostá většina spotřebitelů své úvěry řádně splácí či je dokonce splatila.

[48.] Účastník řízení se vyjadřuje k tabulce Bonita a zdůrazňuje, že její primární funkcí je evidence části procesu posuzování úvěruschopnosti a současně slouží jako pomocný nástroj pro přehledné shrnutí a vyhodnocení skutečností, které vstupují do procesu posuzování úvěruschopnosti. Tabulka Bonita není podle účastníka řízení jediným nástrojem v komplexním procesu posuzování úvěrového rizika. Poskytnutí či zamítnutí žádosti o úvěr se proto nezakládá pouze na výsledku vyhodnocení dle tabulky Bonita.

[49.] Účastník řízení má za to, že správní orgán prvního stupně nesprávně vyhodnotil jeho postup při posuzování úvěruschopnosti v případě [REDACTED] s ohledem na její věk. Podle účastníka řízení by ke zkrácení příjmů o 50 % pro posouzení úvěruschopnosti došlo pouze za předpokladu, že by žadatelka překročila věkovou hranici 67 let v den uzavření smlouvy o úvěru, nikoliv v případě, že této věkové hranice dosáhne v době trvání úvěru, jak se domnívá správní orgán prvního stupně.

[50.] Účastník řízení dále nesouhlasí se zjištěním správního orgánu prvního stupně, že v případě [REDACTED] a [REDACTED] řádně neposoudil schopnost po celou dobu trvání smluvního vztahu splácet jednotlivé splátky spotřebitelského úvěru, když u jejich spolužadatelů započtl příjem plynoucí z pracovního poměru sjednaného na dobu určitou, a tím nezohlednil udržitelnost jejich příjmů. Takto omezený náhled na udržitelnost příjmů by totiž podle účastníka řízení fakticky vylučoval poskytnutí úvěru rovněž osobě v pracovním poměru sjednaném na dobu neurčitou. I trvání pracovního poměru na dobu neurčitou lze předpokládat nejvýše na následující 2, resp. 3 měsíce, pokud má dle § 51 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, skončit uplynutím výpovědní doby, která činí nejméně 2 měsíce, anebo bez výpovědní doby dohodou smluvních stran. O tom, že v těchto případech byla úvěruschopnost posouzena řádně, svědčí podle účastníka řízení i to, že předmětné úvěry byly vždy řádně spláceny, a dokonce byly splaceny předčasně.

[51.] Účastník řízení nesouhlasí rovněž s dílčím závěrem správního orgánu prvního stupně, že řádně neposoudil úvěruschopnost v případě [REDACTED], když neověřil, zda čistá měsíční mzda, která byla vyplácena žadatelce v hotovosti, odpovídá výši mzdy, která byla sjednána mezi žadatelkou a jejím zaměstnavatelem, a to s ohledem na charakter zaměstnání a na souběžné vyplácení podpory v nezaměstnanosti. Účastník řízení uvádí, že výše mzdy byla doložena řádně, a neměl tedy důvod se domnívat, že paní [REDACTED] uvádí nepravdivé či klamavé informace. Účastník řízení k tomu poznamenává, že nesrovnalost ohledně výše příjmů zaznamenal správní orgán prvního stupně až po 2,5 letech po ukončení kontroly a uvedl ji poprvé až v napadeném rozhodnutí.

[52.] Ke kontrolnímu zjištění, že účastník řízení ve 14 případech nedisponoval spolehlivými a dostatečnými informacemi o všech zjištěných závazcích žadatele účastník řízení uvádí, že již ve svých předchozích vyjádřeních popsal svůj postup v případě, že nesplacený závazek žadatele má být vyplacen, tedy pokud žadatel prohlásí, že nesplacený závazek uhradí. Takový nesplacený závazek není podle účastníka řízení dále zohledněn při posouzení úvěruschopnosti v tabulce Bonita, neboť má zaniknout na základě prohlášení žadatele v žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru. Žadatelé přitom byli současně upozorněni, že uvedení nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů nebo zamlčení podstatných údajů může mít pro ně nepříznivé trestněprávní důsledky. Podle účastníka řízení pak nelze po něm požadovat, aby odpovídal za žadatelem uvedené nepravdivé, zkreslené nebo zamlčené údaje podstatné pro úvěrový vztah.

[53.] Ke zjištění správního orgánu prvního stupně, že účastník řízení v 5 případech nezohlednil informaci o výši měsíčních splátek, které byly sjednány v jednotlivých smlouvách o úvěru, účastník řízení odkazuje na uvedené dílčí závěry k jednotlivým úvěrovým případům. Z těchto závěrů podle účastníka řízení vyplývá, že i pokud by byla zohledněna změna úvěrového rámce či negativního scénáře, nemělo by to sebemenší vliv na posouzení úvěruschopnosti příslušného žadatele.

[54.] Účastník řízení se dále vyjadřuje k jednotlivým úvěrovým případům, a to případům [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. V rámci tohoto vyjádření odkazuje na svou předchozí argumentaci s tím, že předmětné úvěry byly předčasně splaceny a do tohoto okamžiku řádně spláceny (případ [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]). Účastník řízení považuje vyhodnocení „neúvěruschopnosti“ žadatele ze strany správního orgánu prvního stupně za nesprávné. U případu [REDACTED] pak poukazuje na to, že na vytykané jednání ČNB upozornila až po několika letech od ukončení kontroly. Postup správního orgánu prvního stupně považuje proto účastník řízení za postup odporující smyslu efektivního dohledu nad finančním trhem.

[55.] Bankovní rada považuje námitky účastníka řízení proti zjištění správního orgánu prvního stupně uvedenému v bodě (ii) výrokové části A napadeného rozhodnutí, týkajícímu se postupu účastníka řízení při posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr, za nedůvodné

a uvádí k nim následující.

[56.] Podle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru je účastník řízení jako nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru povinen s odbornou péčí (§ 75 zákona o spotřebitelském úvěru) posoudit úvěruschopnost spotřebitele. Posoudit úvěruschopnost spotřebitele je poskytovatel povinen na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných primárně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů, přičemž poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Co se rozumí posouzením úvěruschopnosti s odbornou péčí, správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí vysvětlil odkazem na rozsudek č. j. 1 As 30/2015-39 ze dne 1. 4. 2015 (viz bod 155 napadeného rozhodnutí).

[57.] Jak však bylo zjištěno kontrolou veškeré dostupné dokumentace k náhodně vybraným 16 úvěrovým případům⁷, účastník řízení ve všech těchto úvěrových případech poskytl spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací. Jednotlivá zjištění pak správní orgán prvního stupně podrobně popsal v bodech 24 až 119 napadeného rozhodnutí.

[58.] Uvedená zjištění pak mimo veškeré pochybnosti vedou podle bankovní rady k dostatečně odůvodněnému závěru, že účastník řízení nesplnil zákonné podmínky pro řádné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Na tento závěr pak nemá a ani nemůže mít vliv to, že účastník řízení podle svého tvrzení přijal ještě před zahájením správního řízení opatření k nápravě (viz výše body 16 a 17 tohoto rozhodnutí).

[59.] Namítá-li účastník řízení, že se nejednalo o systémová pochybení, ale o jednotlivá pochybení jednotlivců, pak bankovní rada poukazuje na to, že u vybraného vzorku smluv o úvěru byla zjištěna 100% chybovost. Navíc uvedený vzorek představuje 69,56 % všech úvěrových případů, které v dotčeném období účastník řízení sjednal. Tak vysoká chybovost nemůže podle bankovní rady svědčit o ničem jiném než o špatném systémovém nastavení a nedodržování pravidel stanovených právními předpisy pro výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. Na tento závěr nemá podle bankovní rady vliv ani tvrzení účastníka řízení, že některá pochybení identifikoval správní orgán prvního stupně až v napadeném rozhodnutí.

[60.] Jestliže účastník řízení argumentuje tím, že většina spotřebitelů řádně poskytnuté úvěry splácí, popř. že již došlo k jejich úplnému splacení, pak bankovní rada konstatuje, že tato skutečnost je v souvislosti s nedostatečným posuzováním úvěruschopnosti zcela bezpředmětná. Účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele před poskytnutím spotřebitelského úvěru nemůže rezignovat na její řádné posouzení s tím, že se domnívá, že tento spotřebitel je schopen poskytnutý úvěr řádně a včas splácet, aniž by disponoval patřičnými ověřenými informacemi o příjmech, výdajích a závazcích spotřebitele. V projednávaném případě nelze pominout ani skutečnost, že účastník řízení poskytuje bez řádného posouzení úvěruschopnosti spotřebitelské úvěry, které jsou zajištěny nemovitostí. U spotřebitele, kterému v případě nesplacení úvěru hrozí ztráta bydlení, je velmi pravděpodobné, že může upřednostňovat úhradu poskytnutého zajištěného úvěru před jinými nezajištěnými závazky. Skutečnost, že dochází k řádnému splacení úvěrů či došlo dokonce k jeho úplnému splacení, podle bankovní rady nedokazuje, že se spotřebitel nedostal do tíživé ekonomické situace, které se dalo řádným posouzením úvěruschopnosti před poskytnutím spotřebitelského úvěru předejít.

⁷ Pro účely kontroly byl vybrán vzorek celkem 16 úvěrových případů z celkového počtu 23 úvěrových případů, které byly sjednány v období od 9. 5. 2018 do 6. 9. 2019.

[61.] Bankovní rada nemůže dále přisvědčit ani námitce účastníka řízení, že tabulka Bonita slouží jako pomocný nástroj pro přehledné shrnutí a vyhodnocení skutečností, které vstupují do procesu posuzování úvěruschopnosti. Toto tvrzení účastníka řízení je totiž v rozporu s vnitřním předpisem účastníka řízení Směrnicí S32v2 – Hodnocení klienta pro účely poskytnutí spotřebitelského úvěru, který nabyl účinnosti dne 1. 12. 2018 (dále „Směrnice S32“). Z jednotlivých verzí Směrnice S32, které byly účinné v období od 1. 1. 2018 do 9. 8. 2019, vyplývá, že tabulka Bonita je vyhodnocení finanční a ekonomické situace klienta, když jsou data o výdajích a příjmech zadána do tabulky Bonita a dokument se uloží do systému OBS. Dále podle jednotlivých verzí Směrnice S32 pro určení úvěruschopnosti jsou podstatné poměrové ukazatele pro posouzení bonity, pro které účastník řízení podle jednotlivých verzí Směrnice S32 opět využívá pro výpočet tabulku Bonita, která je součástí vyhodnocení klienta a je uložena v informačním systému OBS.

[62.] Navíc úvěrové složky k jednotlivým úvěrovým případům neobsahují žádný jiný dokument, který by zaznamenával vyhodnocení úvěruschopnosti, než tabulku Bonita. Bankovní rada má tedy za to, že tabulka Bonita ze své povahy slouží k zaznamenání vyhodnocení úvěruschopnosti žadatelů, když eviduje příjmy a výdaje žadatelů a spolužadatelů, vypočítává poměrové ukazatele pro posouzení bonity apod. Námitku účastníka řízení týkající se funkce tabulky Bonita proto bankovní rada považuje za účelovou.

[63.] K postupu účastníka řízení při posuzování úvěruschopnosti v případě ██████████ bankovní rada v první řadě uvádí, že věková hranice ve smyslu Směrnice S32 není vázána jenom na splatnost úvěru. Ostatně sám účastník řízení na kontrolním pohovoru dne 12. 9. 2019 uvedl, že pokud je/bude žadatelé a/nebo spolužadatelé o úvěr v okamžiku předpokládaného splacení úvěru více než 67 let, pak úvěr není poskytnut, nebo doba splatnosti úvěru musí být ponížena tak, aby dosáhla maximálně důchodového věku 67 let (viz bod 140 napadeného rozhodnutí). V této souvislosti odkazuje bankovní rada i na Obecný pokyn č. 6 Obecných pokynů Evropského orgánu pro bankovníctví k posouzení úvěruschopnosti EBA/GL/2015/11⁸, který vyžaduje, aby při posuzování schopnosti spotřebitele plnit závazky ze smlouvy o úvěru věřitel obezřetně zohlednil potenciální negativní scénáře budoucího vývoje zahrnující mj. např. snížení příjmu v důchodu. Bankovní rada je proto toho názoru, že účastník řízení měl v úvěrovém případě ██████████ posoudit při posuzování úvěruschopnosti i věk žadatelky s ohledem na požadovanou délku úvěru, ne pouze věk ke dni uzavření smlouvy o úvěru.

[64.] K postupu účastníka řízení při posuzování úvěruschopnosti v případech ██████████ a ██████████ bankovní rada uvádí, že účastník řízení porušil svá vlastní pravidla a postupy, které si pro posuzování úvěruschopnosti zavedl ve Směrnici S32 (viz kapitola 2.2.2 odst. 8). Bankovní rada stejně jako správní orgán prvního stupně v žádném případě nevylučuje, aby byl poskytován úvěr i osobám, které mají uzavřeny pracovní smlouvy na dobu určitou, nicméně v takovém případě musí mít účastník řízení zavedena taková obezřetnostní pravidla, která umožní posoudit v přiměřené míře budoucí vývoj příjmů a výdajů žadatelů o úvěr. Účastník řízení ovšem s možností, že by za těchto okolností spotřebitelský úvěr poskytoval, nepočítal a žádná taková pravidla či postupy v souvislosti s výše uvedenými případy ani nezavedl.

[65.] K postupu účastníka řízení při posuzování úvěruschopnosti v případě ██████████ bankovní rada uvádí, že povinností účastníka řízení podle zákona o spotřebitelském úvěru bylo při posuzování úvěruschopnosti řádně posoudit žadatelem předložené podklady. V případě, že tyto podklady obsahovaly informace, které jsou na první

⁸ Dostupné z: https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1162894/8d5d0108-f433-403f-b486-b3ff0047486b/EBA-GL-2015-11_CS_%20GL%20on%20creditworthiness.pdf

pohled i pro laika nedůvěryhodné, nemůže je bez dalšího přijmout, ale musí si je ověřit. Bankovní rada se neztotožňuje s účastníkem řízení v tom, že v případě [REDAKCE] neexistovaly indicie, ze kterých by vyplývaly pochybnosti o pravdivosti spotřebitelkou předložených podkladů. Kdyby totiž účastník řízení se vši odbornou péčí řádně zkoumal žadatelkou předložené podklady, musel by zjistit nesrovnalosti týkající se v daném oboru vysoce nadprůměrného příjmu vypláceného v hotovosti, který byl navíc kombinován s příjmem z podpory v nezaměstnanosti.

[66.] K námitce účastníka řízení týkající se nesplacených závazků žadatele bankovní rada uvádí, že doslova totožnou námitkou argumentoval účastník řízení i v rámci řízení před správním orgánem prvního stupně. Správní orgán prvního stupně se s touto námitkou řádně vypořádal v bodě 145 napadeného rozhodnutí. Bankovní rada s tímto vypořádáním souhlasí a v podrobnostech na něj odkazuje.

[67.] Správní orgán prvního stupně se v napadeném rozhodnutí (viz body 147 až 154) řádně vypořádal i s námitkami účastníka řízení týkajícími se úvěrových případů [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]. I toto vypořádání považuje bankovní rada za dostatečné a v podrobnostech na něj odkazuje. Správní orgán prvního stupně podle bankovní rady dostatečně odůvodnil svůj závěr o nedostatečném posouzení úvěruschopnosti dotčených spotřebitelů. Na tento závěr pak nemá a ani nemůže mít vliv skutečnost, že někteří ze spotřebitelů poskytnuté úvěry předčasně splatili a do tohoto okamžiku řádně spláceli. Stejně tak na tento závěr nemá vliv to, že v případě [REDAKCE] [REDAKCE] upozornila ČNB na pochybení až po několika letech od ukončení kontroly (k tomu dále body 14 a 15 tohoto rozhodnutí), na což v rozkladu upozorňuje účastník řízení.

c) K bodům (iii) a (iv) výrokové části A napadeného rozhodnutí – postupy a pravidla pro oceňování majetku a oceňování nemovitého majetku

[68.] Účastník řízení zdůrazňuje, že se zaměřuje především na poskytování úvěrů malým a středním podnikatelům, takže poskytování fakticky bezúčelových spotřebitelských úvěrů, kde nemovitost slouží výhradně jako zajištění, představuje pouze minimální část jeho podnikatelské činnosti (v posledních dvou letech poskytl vždy nanejvýš pět takových úvěrů ročně). Domnívá se, že na to, v jakém minimálním rozsahu poskytuje spotřebitelské úvěry, byl způsob a proces ocenění zcela dostačující.

[69.] Stejně jako ve Vyjádření ke shromážděným podkladům rozhodnutí ve věci sp. zn. Sp/2020/100/573 ze dne 9. 7. 2021 (dále „Vyjádření II“) účastník řízení poukazuje na to, jak ověřoval a srovnával cenu z reálně uskutečněných prodejů obdobných nemovitostí v čase a místě. Uvádí, že vysoké požadavky na konkrétní metodu ocenění daného aktiva sledují zpravidla co nejpřesnější možné stanovení jeho hodnoty, a zabývá se smyslem a účelem těchto požadavků. Doplňuje, že obezřetnostní a ekonomický smysl a účel vysokých požadavků na konkrétní metodu ocenění je zřejmý v případě rizikovějších hodnot LTV; naopak v případě konzervativnějších hodnot nelze podle účastníka řízení rigidní lpění racionálně obhájit.

[70.] Účastník řízení proto nesouhlasí se závěry správního orgánu prvního stupně, že nenaplňoval požadavky na řádné zavedení a uplatňování pravidel a postupů pro přijetí a ocenění předmětu zajištění, čímž nedodržel povinnosti zakotvené v ustanovení § 15 zákona o spotřebitelském úvěru, a dopustil se tak přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru. Účastník řízení k tomu dodává, že v tomto ohledu postupoval při výkonu činnosti podle své vnitřní Směrnice 38, která byla předložena v rámci licenčního řízení a ČNB k ní neměla žádné výhrady.

[71.] Obdobně je účastník řízení přesvědčen, že způsob ocenění předmětu zajištění v zásadě odpovídal požadavkům ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o oceňování majetku, a nedopustil

se tak porušení ustanovení § 113 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, a v tomto důsledku se nemohl dopustit ani přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. r) zákona o spotřebitelském úvěru.

[72.] *Účastník řízení stejně jako ve Vyjádření II upozorňuje na to, že ze strany správního orgánu prvního stupně dochází k bezdůvodnému preferování a zvýhodňování některých důkazních prostředků na úkor jiných. V této souvislosti vytýká správnímu orgánu prvního stupně, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí odkazuje na Standard České bankovní asociace z roku 2015, který vychází z již neaktuální právní úpravy, a nezabýval se přitom materiálem Institutu pro oceňování majetku Vysoké školy ekonomické, podle kterého účastník řízení při oceňování majetku postupoval.*

[73.] *Námítky účastníka řízení týkající se nastavení pravidel a postupů pro oceňování nemovitého majetku považuje bankovní rada za nedůvodné a uvádí k nim následující.*

[74.] *Vzhledem k tomu, že účastník řízení uvádí téměř totožné námítky, jaké uvedl ve Vyjádření II a správní orgán prvního stupně se s nimi řádně vypořádal v napadeném rozhodnutí, odkazuje bankovní rada v první řadě na toto vypořádání uvedené v bodech 179 až 187 napadeného rozhodnutí, se kterým se ztotožňuje.*

[75.] *Bankovní rada k tomu dodává, že podle § 113 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že při oceňování předmětu zajištění spotřebitelského úvěru na bydlení se předmět zajištění ocení cenou obvyklou nebo tržní hodnotou⁹ podle zákona upravujícího oceňování majetku. Jediným kritériem, které tedy zákon o spotřebitelském úvěru pro postup oceňování předmětu zajištění stanoví, je to, že předmět zajištění slouží k zajištění spotřebitelského úvěru na bydlení. Vzhledem k tomu, že zákon o spotřebitelském úvěru nestanoví v souvislosti s oceňováním předmětu zajištění žádné jiné požadavky na oceňování nemovitého majetku, byl účastník řízení povinen při oceňování nemovitého majetku postupovat v souladu se zákonem o oceňování majetku bez ohledu na výši úvěru, rozsah jeho podnikatelské činnosti apod. To, že tedy účastník řízení podle svých slov poskytuje spotřebitelské úvěry na bydlení v minimálním rozsahu, je pro zákonem stanovený způsob a proces ocenění zcela irelevantní. Stejně tak je pro posouzení protiprávního jednání účastníka řízení irelevantní ekonomický smysl a účel vysokých požadavků na konkrétní metodu ocenění, kterými se účastník řízení v rozkladu zabývá a dovozuje z nich, že na něho se uvedené požadavky nevztahují.*

[76.] *Zároveň § 113 odst. 3 druhá věta zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že ocenění předmětu zajištění musí být nestranné a objektivní a musí být zaznamenáno v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat. Zákon zde nestanoví konkrétní požadavky na náležitosti takového záznamu, ale podle ustanovení § 78 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel pořizuje dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění jeho povinností stanovených tímto zákonem. Lze tedy dovozovat, že obsahem by měly být takové údaje, které osvědčí, že předmět zajištění byl oceněn v souladu se zákonem.*

[77.] *Na základě zjištění podrobně popsanych v bodech 162 až 188 napadeného rozhodnutí má bankovní rada za dostatečně prokázané, že účastník řízení při oceňování předmětu zajištění nepostupoval v souladu se zákonem o oceňování majetku. Účastník řízení ve všech případech ze vzorku 16 úvěrových případů při zjištění a stanovení ceny obvyklé ve smyslu*

⁹ To, že se předmět zajištění spotřebitelského úvěru může oceňovat tržní hodnotou, umožnil až zákon č. 237/2020 Sb., kterým se mění zákon o oceňování majetku a který je účinný od 1. 1. 2021. V době, kdy se účastník řízení dopustil vytýkaného jednání, tedy platilo, že při oceňování předmětu zajištění spotřebitelského úvěru na bydlení se předmět zajištění ocení pouze cenou obvyklou.

zákonu o oceňování majetku porovnáním nevycházel z reálně uskutečněných obchodů v místě a čase.

[78.] Při oceňování předmětu zajištění pak účastník řízení nepostupoval ani podle svého vnitřního předpisu Směrnice 38, ve kterém upravil postupy a pravidla pro přijetí a ocenění předmětu zajištění, a v jehož kap. 2 Zásady zajišťování úvěrových obchodů v odst. 2) uvedl, že nemovitosti pro případ zajištění spotřebitelského úvěru se oceňují interně cenou obvyklou (viz bod 184 napadeného rozhodnutí). Tvrzení účastníka řízení, že zaznamenává ocenění předmětu zajištění plně v souladu s vnitřním předpisem Směrnice 38, tak neodpovídá skutkovým zjištěním. Poukazuje-li účastník řízení na to, že se jedná o směrnici, kterou ČNB v rámci licenčního procesu schválila, pak bankovní rada konstatuje, že účastník řízení jako nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen nejen příslušné postupy a pravidla zavést, ale zároveň je udržovat a fakticky uplatňovat. K tomu však v případě účastníka řízení nedošlo. Bankovní rada má tak rovněž za prokázané, že v dotčeném období účastník řízení neudržoval postupy a pravidla pro přijetí a ocenění předmětu zajištění upravená ve vnitřním předpise Směrnice 38.

[79.] Bankovní rada rovněž neshledala, že by v souvislosti s těmito kontrolními zjištěními došlo ze strany správního orgánu prvního stupně k bezdůvodnému preferování a zvýhodňování některých důkazních prostředků na úkor jiných. Jak vyplývá z bodů 183 a 184 napadeného rozhodnutí, správní orgán prvního stupně se materiálem Institutu pro oceňování majetku Vysoké školy ekonomické zabýval. Správní orgán prvního stupně shrnul, že postupy oceňování zajištění účastníka řízení nesplňují ani požadavky dokumentu Standard pro oceňování nemovitostí tržní hodnotou v České republice, na který se účastník řízení v rozkladu odvolává, když výstupy z ocenění od účastníka řízení nesplňují požadavky na oceňovací elaborát, které jsou v tomto dokumentu uvedeny (např. chybí analýza trhu, oceňovací část rekonciliace) – jde přitom právě o náležitosti stanovené ustanovením § 2 odst. 5 zákona o oceňování majetku, které by měly být z ocenění zřejmé. Pro úplnost tedy bankovní rada dodává, že z předložených podkladů není ani zřejmé, zda účastník řízení zohlednil tržní rizika a předpokládaný vývoj na dílčím či místním trhu, na kterém by byl předmět ocenění obchodován, aby bylo možno učinit závěr, že byl předmět ocenění oceněn tržní hodnotou.

d) K bodu (v) výrokové části A napadeného rozhodnutí – informování o celkové výši úvěru

[80.] *K dotčenému bodu výrokové části A napadeného rozhodnutí účastník řízení uvádí, že důležité je to, že veškeré poplatky, provize atp. jsou řádně a transparentně stanoveny, a spotřebitel tedy jasně ví, jaká je konkrétní celková zapůjčená částka, jakož i roční procentuální sazba nákladů. Účastník řízení zdůrazňuje, že z majetkového hlediska spotřebitele není rozdíl v tom, zda se rozhodne uhradit poplatky z poskytnutého úvěru, či zda tak učiní ze svých jiných, vlastních, zdrojů.*

[81.] *Navíc byli spotřebitelé podle účastníka řízení o konkrétních částkách jasně a srozumitelně informováni na několika místech (zejm. údaje ve smlouvě, údaje na formuláři ESIP), a byli si tedy těchto částek plně vědomi a s možnostmi úhrady zmíněných nákladů plně srozuměni. Na straně spotřebitele tak nemohla vzniknout jakákoli pochybnost o celkové výši úvěru.*

[82.] *Kontrolní zjištění o nedostatečné informovanosti spotřebitelů o celkové výši úvěru se účastníkovi řízení jeví jako nelogické i s ohledem na to, že správní orgán prvního stupně v rámci řízení o námitkách uznal, že RPSN byla stanovena správně. V takovém případě však musí být podle účastníka řízení správně i celková výše úvěru, neboť výše úvěru představuje jmenovatel zlomku, jímž se stanoví RPSN.*

[83.] *Závěrem účastník řízení dodává, že i kdyby připustil, že se uvedeného pochybení dopustil, považuje toto pochybení za zcela formální. Ze strany správního orgánu prvního stupně se tak i v tomto případě jedná o zcela nepřiměřenou a striktní aplikaci dohledu.*

[84.] Bankovní rada považuje námitky týkající se protiprávního jednání vytýkaného účastníkovi řízení v bodě (v) výrokové části A napadeného rozhodnutí za nedůvodné a uvádí k nim následující. Stejně jako v případě námitek proti protiprávnímu jednání uvedenému v bodech (iii) a (iv) výrokové části A napadeného rozhodnutí uplatňuje účastník řízení totožné námitky, které uvedl ve Vyjádření II. Správní orgán prvního stupně se s nimi vypořádal v bodech 199 až 205 napadeného rozhodnutí. Bankovní rada s tímto vypořádáním souhlasí a v podrobnostech na něj odkazuje.

[85.] Bankovní rada k tomu dodává, že jestliže podle § 95 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru na bydlení musí být spotřebiteli poskytnuty informace uvedené v příloze č. 4 k tomuto zákonu, mezi které patří i informace o výši úvěru¹⁰, který má být poskytnut, pak je účastník řízení povinen tyto informace spotřebiteli poskytnout.

[86.] Jak však bylo zjištěno při kontrole, účastník řízení v Evropském standardizovaném informačním přehledu (dále „ESIP“)¹¹, který byl předložen ke všem 16 úvěrovým případům kontrolního vzorku, v části A oddílu 3 Hlavní znaky úvěru u položky *Výše a měna úvěru, který má být poskytnut*, uvedl částku, která je součtem poskytnuté jistiny úvěru a jednorázově placených poplatků za zpracování úvěru. Jednorázově placené poplatky za zpracování úvěru jsou hrazeny spotřebitelem a mohou jimi být zejména, nikoli však výhradně, poplatek za vklad do katastru nemovitostí, poplatek za podpis externistou, poplatek za expresní zaslání finančních prostředků, závazková provize aj. Částka odpovídající těmto jednorázově placeným poplatkům byla v projednávaném případě požadována po spotřebitelích na základě jednotlivých smluv o úvěru jakožto první splátka úvěru vždy na účet účastníka řízení.

[87.] Z toho je tedy zřejmé, že částka uvedená v ESIP jako výše úvěru neodpovídala částce, která byla dána jednotlivým žadatelům a/nebo spolužadatelům skutečně k dispozici. Bankovní rada tak považuje za správný závěr správního orgánu prvního stupně, že účastník řízení u všech 16 kontrolovaných úvěrových případů informoval žadatele a/nebo spolužadatele o výši úvěru ve smyslu § 3 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru v rozporu s ustanovením § 95 odst. 2 téhož zákona.

[88.] Namítá-li účastník řízení, že o výši konkrétních částek byli spotřebitelé jasně a srozumitelně informováni na několika místech, např. ve smlouvě, pak bankovní rada konstatuje, že výše úvěrového rámce uvedená v jednotlivých smlouvách o spotřebitelském úvěru je v celém kontrolním vzorku 16 úvěrových případů shodná s výši částky úvěru uvedené v ESIP (viz body 204 a 205 napadeného rozhodnutí).

[89.] Jestliže pak účastník řízení v rozkladu argumentuje výší RPSN, pak bankovní rada konstatuje, že (ne)správnost výpočtu výše RPSN nebyla v tomto správním řízení posuzována. Nadto bankovní rada poukazuje na to, že nadřízená osoba kontrolujících sice námitce účastníka řízení vyhověla, ale z toho důvodu, že závěry o uvedení nesprávné výše RPSN v ESIP ve všech případech ze vzorku úvěrových případů nebyly řádně podloženy. Nadřízená osoba kontrolujících tedy v žádném případě nekonstatovala, že by výše RPSN byla stanovena správně, jak v rozkladu uvádí účastník řízení.

¹⁰ Výše úvěru je přitom definována v § 3 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru jako souhrn všech částek, jež jsou dány spotřebiteli k dispozici.

¹¹ Jedná se o standardizovaný formulář před smluvních informací, které musí být zájemci o spotřebitelský úvěr před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru poskytnuty.

[90.] Bankovní rada v žádném případě nepovažuje pochybení účastníka řízení týkající se nesprávného informování o výši úvěru za formální, jak ho v rozkladu označuje účastník řízení. Bankovní rada je totiž stejně jako správní orgán prvního stupně přesvědčena o tom, že výše úvěru uvedená v ESIP¹² je způsobilá spotřebitele ovlivnit v jeho obchodním rozhodnutí, u kterého poskytovatele spotřebitelský úvěr nakonec využije. Je tedy nezbytné, aby poskytovatelé spotřebitelských úvěrů při vyhotovování ESIP postupovali v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru.

[91.] Bankovní rada nezjistila v řízení, které předcházelo rozkladem napadenému rozhodnutí, ani v napadeném rozhodnutí pochybení ze strany správního orgánu prvního stupně, která by měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Bankovní rada po posouzení věci dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí vadami způsobujícími jeho nesprávnost. S ohledem na výše uvedené považuje bankovní rada rozklad za nedůvodný a rozhodla rozklad zamítnout a napadené rozhodnutí potvrdit.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí se v souladu s ustanovením § 152 odst. 5 ve spojení s § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

otisk úředního razítka

Ing. Marek Mora, M.E.
viceguvernér
podepsáno elektronicky

Ing. Vojtěch Benda
člen bankovní rady
podepsáno elektronicky

¹² Tedy v případě účastníka řízení výše úvěru, která je tvořena součtem poskytnuté jistiny úvěru a jednorázově placených poplatků za zpracování úvěru.